

**BURSA İLİ YILDIRIM İLÇESİ İSABEY
MAHALLESİ'NDEKİ SİVİL MİMARİ YAPI
ÖRNEKLERİNİN YAPIM SİSTEMİ VE TAŞIYICI
SİSTEM ÖZELLİKLERİ AÇISINDAN İNCELENMESİ**

Kübra KARABULUT

T.C.
BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**BURSA İLİ YILDIRIM İLÇESİ İSABEY MAHALLESİ'NDEKİ SİVİL MİMARİ
YAPI ÖRNEKLERİNİN YAPIM SİSTEMİ VE TAŞIYICI SİSTEM
ÖZELLİKLERİ AÇISINDAN İNCELENMESİ**

Kübra KARABULUT
0009-0002-5176-2665

Prof. Dr. M. Bilal BAĞBANCİ
(Danışman)

YÜKSEK LİSANS TEZİ
MİMARLIK ANABİLİM DALI

BURSA – 2023
Her Hakkı Saklıdır

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

BURSA İLİ YILDIRIM İLÇESİ İSABEY MAHALLESİ'NDEKİ SİVİL MİMARİ YAPI
ÖRNEKLERİNİN YAPIM SİSTEMİ VE TAŞIYICI SİSTEM ÖZELLİKLERİ
AÇISINDAN İNCELENMESİ

Kübra KARABULUT

Bursa Uludağ Üniversitesi
Fen Bilimleri Enstitüsü
Mimarlık Anabilim Dalı

Danışman: Prof. Dr. M. Bilal BAĞBANCİ

Günümüze kadar gelebilmiş geleneksel yapılar inşa edildiği döneme dair yaşantı, yapı malzemeleri, dönemin yapım teknikleri hakkında bilgi vermeleri açısından önemli bir kaynaktır. Bursa, gerek Osmanlı Devleti'ne bir dönem başkentlik yapması gerek jeopolitik konumu nedeniyle yüzyıllar boyunca farklı medeniyetlere ev sahipliği yapmıştır. Günümüzde bu medeniyetlerden kalan tarihi yapılara Bursa'nın neredeyse her ilçesinde rastlamak mümkündür. Bursa, Yıldırım ilçesinde bulunan Cumalıkızık ile birlikte 2014 yılında Unesco Dünya Mirası listesine “*Bursa ve Cumalıkızık: Osmanlı İmparatorluğunun Doğuşu*” adı ile dahil edilmiştir. İsabey mahallesi de Yıldırım ilçesi sınırları içerisinde uzun yıllar farklı etnik kökenden insanların yaşadığı bir mahalle olmuştur.

Bu çalışmanın amacı İsabey Mahallesi'nde bulunan ve günümüze ulaşabilmiş ancak yok olmak üzere olan geleneksel sivil mimari yapı örneklerinin yapım teknikleri hakkında bir envanter oluşturmak, ileride bu alanda yapılacak çalışmalar için bir zemin oluşturmaktır. Bu nedenle İsabey mahallesinin tarihi ve Bursa'da bulunan geleneksel konutlarla ilgili literatür çalışması yapılmıştır. Alan çalışması kapsamında mahallenin mevcut durumu hakkında bilgi edinmek için mahalle ziyaret edilmiş, geleneksel konutlar fotoğraflanmıştır. Bu sayede alan çalışmasından elde edilen veriler, literatür taramasından elde edilen bilgiler, mahalledeki geleneksel konutlarla ilgili çalışma yapan mimari ofisler, Yıldırım Belediyesi ve Bursa Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'ndan alınan bilgilerle, geleneksel konutlar karşılaştırmalı olarak analiz edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: geleneksel yapım teknikleri, sivil mimarlık örneği, taşıyıcı sistem, geleneksel konut

2023, x + 94 sayfa.

ABSTRACT

MSc Thesis

A SURVEY ON CONSTRUCTION TECHNIQUES AND STRUCTURAL SYSTEMS OF CIVIL ARCHITECTURE EXAMPLES IN BURSA PROVINCE, ISABEY DISTRICT

Kubra KARABULUT

Bursa Uludag University
Graduate School of Natural and Applied Sciences
Department of Architecture

Supervisor: Prof. Dr. M. Bilal BAGBANCİ

It is an essential guide to acquire knowledge about the life, construction materials, and building techniques used in the past when the traditional structures that still stand today were constructed. Bursa has hosted different civilizations for centuries due to its geopolitical position and being the capital of the Ottoman Empire for a while. Today, it is possible to come across historical buildings from these civilizations in almost every district of Bursa. Bursa, together with Cumalıkızık in Yıldırım district, has included in the Unesco World Heritage List in 2014 with the name of "Bursa and Cumalıkızık: The Birth of the Ottoman Empire". Isabey district has been a neighborhood where people from different ethnic backgrounds have lived for many years within the borders of Yıldırım district.

The aim of this study is to create an inventory of the construction techniques of the traditional civil architectural building examples in the Isabey District and to create a basis for the studies to be carried out in this area in the future. For this reason, a literature study was conducted on the history of the Isabey district and the traditional houses in Bursa. Within the scope of the field work, the district was visited to observe about the current situation of the district and traditional houses were photographed. In this way, the data obtained from the field study, the information obtained from the literature review, the architectural offices working on the traditional houses in the district, the information obtained from the Yıldırım Municipality and Bursa Cultural and Natural Heritage Protection Board were analyzed comparatively.

Key words: traditional building techniques, example of civil architecture, construction system, traditional housing

2023, x + 94 pages.

TEŞEKKÜR

Bu tez çalışmasının ortaya çıkmasında baştan sona birçok kişiye teşekkür borçluyum.

Öncelikle süreç boyunca beni yönlendirmesi ve paylaştığı bilgi birikimi için danışmanım Prof. Dr. M. Bilal BAĞBANCİ'ya, Yıldırım Belediyesi İmar ve Kentsel Tasarım Müdürlüğü çalışanlarına, Bursa Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu çalışanlarına, İsabey mahallesinde çeşitli projelere imza atmış ATB Mimarlık, Stoa Mimarlık ve ARJ Mimarlık yönetici ve çalışanlarına, alan çalışması sırasında evlerini bana açan İsabey Mahallesi sakinlerine teşekkür ediyorum.

Tüm bu süreç boyunca maddi manevi hiçbir yardımı benden esirgemeyen, beni her zaman destekleyen ve cesaretlendiren sevgili annem, babam ve kardeşime teşekkür ederim.

Kübra KARABULUT
30/11/2023

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖZET	ii
ŞEKİLLER DİZİNİ	viii
ÇİZELGELER DİZİNİ	xi
1. GİRİŞ.....	1
1.1. Problemin Tanımı.....	1
1.2.Araştırmanın Amacı ve Kapsamı	3
1.3.Araştırmanın Yöntemi.....	3
2. KAYNAK ARAŞTIRMASI	5
2.1. ANADOLU'DAKİ SİVİL MİMARİ YAPILARIN MİMARİ ÖZELLİKLERİ	7
2.1.1. Mekansal Özellikler	9
2.1.1.1. Zemin Kat Plan Organizasyonu	10
2.1.1.2. Ara Kat (Asma Kat) Plan Organizasyonu	10
2.1.1.3. Esas Kat Plan Organizasyonu	10
2.1.2. Cephe Özellikleri	11
2.1.3. İç Mekan Elemanları	12
2.2. ANADOLU'DAKİ SİVİL MİMARİ YAPILARDA KULLANILAN GELENEKSEL AHŞAP YAPIM TEKNİKLERİ	14
2.2.1. Geleneksel Ahşap Yığma Yapım Sistemi	15
2.2.2. Geleneksel İskelet (Çerçeve-Karkas) Yapım Sistemi	17
2.3. ARAŞTIRMA ALANININ GENEL TANITIMI	22
2.3.1. Coğrafi Konumu ve Genel Özellikleri	22
2.3.2. İsabey Mahallesi'nin Tarihsel Gelişimi	24
2.3.3. Sosyoekonomik ve Demografik Özellikler	25
2.3.4.1. Mekansal Özellikler	31
2.3.4.1.1. Zemin Kat Plan Organizasyonu	31
2.3.4.1.2. Ara Kat (Kışlık Kat) Plan Organizasyonu	32
2.3.4.1.3. Esas Kat Plan Organizasyonu	33
2.3.4.2. Cephe Özellikleri	36
2.3.4.3. İç Mekan Elemanları	39
3. MATERYAL ve YÖNTEM.....	40
3.1. İsabey Mahallesi'ndeki Geleneksel Konutlarda Kullanılan Yapı Malzemeleri.....	41
3.1.1. Ahşap	41
3.1.2.Kerpiç	42
3.1.3. Taş.....	44
3.1.4. Tuğla	44
3.2. İSABEY MAHALLESİ'NDEKİ SİVİL MİMARİ YAPILARIN GELENEKSEL YAPIM TEKNİKLERİ	46
3.2.1. Taşıyıcı Sistem Özellikleri	48
3.2.2. Temeller ve Duvarlar	49
3.2.3. Döşemeler.....	53
3.2.4. Çatılar	55
3.2.5. Merdivenler	58
3.2.6. Pencereleler	60
3.2.7. Kapılar	62
4. BULGULAR	64

	Sayfa
5. SONUÇ.....	68
KAYNAKÇA.....	71
EKLER.....	74
EK 1 2010/6450 BKKKK Kararı.....	75
EK 2 2704 Ada 15-16 Parsel Envanter Fişi	76
EK 3 2705 Ada 6 Parsel Envanter Fişi.....	77
EK 4 2704 Ada 19-20 Parsel Envanter Fişi	78
EK 5 2705 Ada 7 Parsel Envanter Fişi.....	79
EK 6 2702 Ada 11 Parsel Envanter Fişi.....	80
EK 7 2697 Ada 18 Parsel Envanter Fişi.....	81
EK 8 2704 Ada 6 Parsel Envanter Fişi.....	82
EK 9 2697 Ada 29 Parsel Envanter Fişi.....	83
EK 10 İsabey Mahallesi'ndeki Geleneksel Konutların Karşılaştırmalı Analizi	84
EK 11 İsabey Mahallesi'ndeki Geleneksel Konutların Mevcut Durum Analizi.....	85
ÖZGEÇMİŞ.....	94

KISALTMALAR DİZİNİ

Kısaltmalar	Açıklama
ABD	Anabilim Dalı
BKVKK	Bursa Kültür Varlıklarını Koruma Kurulu
Bkz	Bakınız
İBB	İstanbul Büyükşehir Belediyesi
KAİP	Koruma Amaçlı İmar Planı
Km	Kilometre
KVKK	Kültür Varlıklarını Koruma Kurulu
M	Metre
MÖ	Milattan Önce
MS	Milattan Sonra
MSGSÜ	Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi
TBTK	Turizm Bakanlığı Teftiş Kurulu
T.C .	Türkiye Cumhuriyeti
Yy	Yüzyıl

ŞEKİLLER DİZİNİ

	Sayfa
Şekil 2.1. Orta Asya Göçebe Çadırında İç Mekan Kurgusu (Küçükerman, 1985)	7
Şekil 2.2. Klasik Türk Çadırı İç Mekan Kurgusu (Anonim, 2021).....	8
Şekil 2.3. Sedad Hakkı Eldem Sınıflandırmasına Göre Geleneksel Türk Evi Tipolojisi (Sezgin, 2006)	11
Şekil 2.4. Geleneksel Türk Evi Cephesi (Arseven, 1943).....	12
Şekil 2.5. Dolap&Yüklük Konumlandırması ve Oda Girişi İlişkisi (Küçükerman, 1973).....	13
Şekil 2.6. Bursa Mudanya Tahir Paşa Konağı Başoda Tavanı (Atak, 2018).....	13
Şekil 2.7. Küçükerman'a Göre Anadolu'nun Yapı Geleneklerinin Türkiye Haritasında Dağılımı (Küçükerman, 1985).....	14
Şekil 2.8. Pazırık Kurganı Mezar Odası (Anonim, 2021).....	15
Şekil 2.9. Gordion Müzesi'ndeki Büyük Tümülüs (Anonim, 2014).....	15
Şekil 2.10. Ahşap Yığma Duvar Çizimleri, Ahşap Geçme Teknikleri (Kafesçioğlu, 1955).....	17
Şekil 2.11. Ahşap Dikmelerin Kirişlere Oturtulmasına Kadar Olan Zaman İçerisindeki Değişim (Anonim, 2008)	18
Şekil 2.12. Ahşap Dikme ve Kirişlerin Sembolik Gösterimi (Aşanlı, 2016)	18
Şekil 2.13. Ahşap Çatki Arası Dolgu Malzemeleri	19
Şekil 2.14. Muska ve Göz Dolma (Tayla, 2007)	20
Şekil 2.15. Yıldırım İlçesi'nin Coğrafi Konumu (Anonim, 2022).....	22
Şekil 2.16. Bursa Şehir Merkezi ve İsabey Mahallesi (Anonim, 2023).....	22
Şekil 2.17. Yıldırım İlçesi İçinde İsabey Mahallesi'nin Konumu (Anonim, 2022)	22
Şekil 2.18. İsabey Mahallesi Hava Fotoğrafı (Google Earth Üzerinden Alınan Görselden düzenlenmiştir.).....	23
Şekil 2.19. İsabey Cami Restorasyon Öncesi ve Restorasyon Sonrası Kuzey Cephesi (Soldaki fotoğraf ARJ Mimarlık Arşivi, sağdaki fotoğraf Karabulut 2022 Arşivi).....	23
Şekil 2.20. İsabey Mahallesi Cephe Sağıklaştırma Projesi Meydan Önerisi (Anonim, 2020).....	25
Şekil 2.21. İsabey Mahallesi İsabey Caddesi Üzerindeki Otobüs Durağı ve projede önerilen düzenleme (Üstteki fotoğraf Google Street View üzerinden alınmıştır, alttaki görsel ARJ Mimarlık Arşivi...	26
Şekil 2.22. İsabey Mahallesi Kentsel Sit Alanı İlan Edilmiş Bölgenin Analizi.....	28
Şekil 2.23. İsabey Mahallesi Tescilli Konutların Kat Adedi Analizi (Silüet ARJ Mimarlık Arşivi).....	29
Şekil 2.24. İsabey Mahallesi'ndeki Tescilli Konutların Hasar Durumu Analizi	30
Şekil 2.25. 2704 Ada 15-16 Parsel No.lu Konutun Zemin Kat 3D Plan Şeması (Karabulut 2023).....	31
Şekil 2.26. 2705 Ada 6 Parsel No.lu Yapının Taşlık Mekanı (Karabulut 2022 Arşivi).....	32
Şekil 2.27. 2705 Ada 15-16 Parsel No.lu Konutun Birinci Kat 3D Plan Şeması (Karabulut 2023).....	32

	Sayfa
Şekil 2.28. 2704 Ada 15-16 Parsel No.lu Konutun Esas Kat 3D Plan Şeması (Karabulut 2023).....	33
Şekil 2.29. Mahalledeki Geleneksel Konutların Cephe Tipolojisi (Karabulut, 2023).....	36
Şekil 2.30. 2702 Ada 11 Parsel No.lu Yapının Giriş Cephesi (Stoa Mimarlık Arşivi).....	38
Şekil 2.31. 2704 Ada 15-16 Parsel No.lu Yapının Sokak Cephesi (Karabulut 2022).....	38
Şekil 2.32. 2704 15-16 Parsel No.lu Yapıdaki Oda (Sol) (Karabulut 2023), 2697 Ada 18 Parsel No.lu Yapıdaki Oda (Sağ) (Stoa Mimarlık Arşivi).....	39
Şekil 2.33. 2704 Ada 15-16 Parsel Ahşap Pasalı Tavan Kaplaması (ATB Mimarlık Arşivi).....	39
Şekil 3.1. Türkiye'deki Şehirlerin Orman Yüzdesi.....	41
Şekil 3.2. Ahşap Malzemenin Kullanıldığı Yerler.....	42
Şekil 3.3. Kerpiç Üretiminde Kullanılan Ahşap Kalıp (Aşanlı, 2016)....	43
Şekil 3.4. 2697 Ada 18 Parsel No.lu Yapının Kerpiç Dolgulu ve Kerpiç Sıvalı Dış Duvarı.....	43
Şekil 3.5. Moloz Taş Yığma Duvar Örneği (2697 Ada 18 Parseldeki Yapı)	44
Şekil 3.6. Bursa Muradiye Cami Karşısındaki Tuğla Dolgulu Ev (Anonim, 2023).....	45
Şekil 3.7. Tuğla Kullanım Örnekleri.....	45
Şekil 3.8. Ahşap Karkas Sistemde İnşa Edilmiş Yapının Sistem Kesiti (Karabulut 2023).....	47
Şekil 3.9. Ahşap Çatki Arası Kerpiç Dolgulu Duvar Örneği.....	48
Şekil 3.10. 2704 Ada 15-16 Parsel Nolu Yapının Z03-1 Mekanından Temel Çıkıntısı (ATB Mimarlık Arşivi).....	49
Şekil 3.11. 2704 Ada 15-16 Parsel No.lu Yapının Kuzey Cephesinden Temel Görüntüsü.....	50
Şekil 3.12. Şematik Temel Kesiti (Karabulut 2023).....	50
Şekil 3.13. Ahşap Çatki Arası Dolgulu Duvar 2704 Ada 9 Parsel (Karabulut 2023).....	51
Şekil 3.14. İsabey Mahallesi'nden Ahşap Karkas Sisteminde Duvar Örnekleri (Karabulut 2023).....	52
Şekil 3.15. Ahşap Karkas Sistemde Şematik Duvar Görünüşleri (Karabulut 2023).....	53
Şekil 3.16. 2704 Ada 15-16 Parsel No.lu Yapının Döşemesi (ATB Mimarlık Arşivi).....	53
Şekil 3.17. 2697 Ada 29 Parsel No.lu Yapının Ara Kat Döşemesi (Karabulut 2023).....	54
Şekil 3.18. Çift Tabanlı Döşeme Kiriş Sistemi.....	55
Şekil 3.19. 2704 Ada 15-16 Parsel No.lu Yapının 201 Sofa Mekanından Çatı Konstrüksiyonu Görünümü (ATB Mimarlık Arşivi).....	55
Şekil 3.20. 2704 Ada 6 Parsel No.lu Yapının 101 Sofa Mekanından Çatı Strüktürü (Karabulut, 2023).....	57
Şekil 3.21. 2704 Ada 15-16 Parsel No.lu Yapının 3D Çatı Konstrüksiyonu (Karabulut 2023).....	57

	Sayfa
Şekil 3.22. 2705 Ada 6 Parsel No.lu Konutun Merdiveni (Karabulut 2022 Arşivi).....	58
Şekil 3.23. 2704 Ada 15-16 Parsel No.lu Konutun Restore Edilmeden Önce Z02-1 Avlu Mekanında Bulunan Merdiven.....	59
Şekil 3.24. 2704 Ada 15-16 Parsel No.lu Yapıdaki 201 Sofa Mekanına Çıkan Merdivenin Restorasyon Sonrası Durumu (Karabulut 2022).....	59
Şekil 3.25. 2705 Ada 43 Parseldeki Konutun Ara Kat ve Esas Kat Pencereleleri.....	60
Şekil 3.26. İsabey Mahallesi'ndeki Geleneksel Konutlardan Pencere Örnekleri (ARJ Mimarlık ve ATB Mimarlık arşivlerinden yararlanılarak oluşturulmuştur).....	61
Şekil 3.27. Taşlık Mekanına Bakan Pencereleleri (sol: 2697 Ada 29 Parsel sağ: 2705 Ada 6 Parsel) (Karabulut, 2023)	61
Şekil 3.28. Özgün Ana Giriş Kapısı Örnekleri	62
Şekil 3.29. 2697 Ada 48-49 No.lu Parseldeki Yapının Mevcut Hali ve Projede Önerilen Hali (ARJ Mimarlık Arşivi).....	63
Şekil 3.30. Çift Kanatlı İç Kapı Örneği (Karabulut 2023).....	63
Şekil 4.1. Kentsel Sit Alanı İçindeki Geleneksel Konutların Kat Adedi Analizi.....	64
Şekil 1.2. Kentsel Sit Alanı İçindeki Geleneksel Konutların Hasar Durumu Analizi.....	65
Şekil 4.3. İsabey Mahallesi'nde Bulunan Geleneksel Konutlarda Görülen Çapraz Tipleri.....	65

ÇİZELGELER DİZİNİ

		Sayfa
Çizelge 1.	Yıllara Göre Nüfus Verileri (TÜİK'ten alınan veriler üzerinden hazırlanmıştır).....	25
Çizelge 2.	İsabey Mahallesi İncelenen Yapıların Kat Kullanımı.....	34
Çizelge 2.	İsabey Mahallesi İncelenen Yapıların Kat Kullanımı(devamı)	34
Çizelge 3.	İsabey Mahallesi İsabey Caddesi Üzerindeki Bazı Yapıların Sokağa Bakan Cepheleri (ARJ Mimarlık Arşivinden alınan verilerle hazırlanmıştır).....	37
Çizelge 4.	İsabey Mahallesi İncelenen Yapıların Çatı Planları (ARJ Mimarlık Arşivinden alınan verilerle hazırlanmıştır).....	56
Çizelge 5.	İsabey Mahallesi'nde İncelenen Yapıların Karşılaştırmalı Analiz Tablosu.....	67

1. GİRİŞ

Geçmişten günümüze kadar olan dönemde özellikle sanayi devrimine kadar yapı inşa etme süreci, insan ve hayvan gücüne dayalı, en yakın çevrede bulunan malzemeyi kullanarak bir ya da birden fazla yapım tekniklerinin bir arada kullanılmasıyla ortaya çıkmıştır. Teknolojik gelişmelerle birlikte birçok alanın etkilendiği gibi mimarlıkta bu durumdan etkilenmiş ve yapılarda kullanılan yapım tekniklerinde de ilerlemeler gözlenmiştir. Ancak günümüzde kullanılan yapım tekniklerindeki teknolojik ilerleme ile sanayi devrimine kadar inşa edilen sivil mimari örneklerini karşılaştırdığımızda mimari anlamda teknolojik ilerlemeye paralel olarak gelişen ve çoğalan bir zenginlikten bahsetmek mümkün değildir. Geçmişte geleneksel yapım teknikleriyle inşa edilmiş bu örnekler kültürel miras değeri taşıdığından gelecek nesillere aktarılması elzemdir.

Geleneksel yapım tekniklerinin oluşmasında iklim ve arazi şartlarının yanı sıra şüphesiz en önemli faktör malzemedir. Malzeme tercihi yapının inşa edileceği coğrafi konuma, inşa edilecek bölgenin iklim özelliklerine ve malzemeye ulaşma kolaylığına göre değişse de Anadolu’da başlıca tercih edilen malzemeler; ahşap, kerpiç ve taştır. Bu bölümde tez konusu üzerine belirlenen problemin tanımı yapılmış ve araştırma soruları açıklanmış, araştırmanın amacı ve kapsamı belirtilmiştir.

1.1. Problemin Tanımı

Bursa, zaman içerisinde İpek Yolu üzerinde bir ticaret kenti olması, 14. yüzyılda Osmanlı Devleti’ne başkentlik yapması, daha sonra da başkent İstanbul’a yakınlığıyla, ticaret kenti olması ve jeopolitik konumunun önemi sebebiyle sanat ve mimari alanında üstlendiği bu rollerden büyük ölçüde etkilenmiştir. Bu nedenle ortaya çıkan mimari ürünlerde de farklı medeniyetlere ev sahipliği yapmış olmasının etkilerinden söz etmek mümkündür. Yıldırım ilçesi de içinde bulundurduğu kültür varlıkları ile araştırmacılar için her zaman dikkat çekici olmuştur. 2000 yılında UNESCO’nun Dünya Mirası Geçici listesine alınan Cumalıkızık köyü, 2014’te Bursa ile birlikte “Bursa ve Cumalıkızık: Osmanlı İmparatorluğunun Doğuşu” adıyla kalıcı listeye alınmıştır. İsabey, Cumalıkızık köyünün 5 km kuzeyinde konumlanan ve 1987 yılında büyükşehir belediyesinin kurulması ile birlikte köy statüsünden mahalle statüsüne geçen

günümüzde yaklaşık 5442 kişinin yaşadığı bir mahalledir (Anonim, 2022). Mahallenin bir bölümü, 2010 yılında mahallede bulunan İsabey Cami ve 33 yapının tescil edilmesi ile BKVKK tarafından kentsel sit alanı olarak ilan edilmiştir. Her ne kadar tescilli yapılar Yıldırım Belediyesi ve BKVKK tarafından koruma altına alınmaya ya da arşivlenmeye çalışılsa da bazı tescilli yapılardan geriye fotoğrafları dışında herhangi bir veri kalmamıştır. Bu nedenle bu tez çalışmasının geriye kalan diğer yapıların kayıtlara geçmesi ve sit alanı içerisinde kalan yapılar hakkında karşılaştırmalı bir inceleme yapılmasına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Ayrıca bu tez çalışmasının mahallede gelecek dönemlerde yapılacak çalışmalar için yardımcı bir kılavuz niteliği taşıması öngörülmektedir. Yıldırım ilçesinde bulunan ve koruma altına alınmış bazı alanlarla ilgili detaylı çalışmalar bulunmaktadır. Özellikle, Cumalıkızık köyünün 2000 yılında geçici miras alanı, 2014 yılında da kalıcı miras alanı ilan edilmesiyle bu alandaki akademik çalışmalar belirtilen yıllardan sonra artış göstermiştir. Fakat İsabey Mahallesi ya da İsabey Mahallesi'nde bulunan tescilli yapılarla ilgili bir çalışmaya rastlanmamıştır. Mahallenin şehir merkezinden biraz daha uzak bir alanda konumlanması, yakınında Cumalıkızık gibi yoğun turist çeken bir yerin olması, mahalledeki yapıların Bursa'daki diğer mahallelerle karşılaştırıldığında görece hızlı kentleşme ile tahrip edilmesine engel olmuştur. 2020 yılında İsabey Mahallesi Cephe Sağıklaştırma Projesi kapsamında İsabey Caddesi üzerindeki 27 tescilli bina ile birlikte toplam 85 yapı için proje hazırlanmıştır. Mimari uygulama projeleri tamamlanan ve BKVKK'den onay alan proje için henüz çalışmalara başlanmamıştır (Anonim, 2020). Belirtilen tüm bu nedenler ile birlikte bu çalışmanın aşağıdaki araştırma sorularına yanıt vermesi beklenmektedir:

- Çalışma alanında inşa edilen sivil mimari örneklerinde tercih edilen yapım teknikleri nelerdir? Herhangi bir sabit yapım tekniği yönteminden bahsetmek mümkün müdür?
- Çalışma alanında inşa edilen yapılar; yapım tekniği, plansal özellikler ve malzeme tercihleri açısından geleneksel Türk Evi'nin özellikleri ile paralellik gösteriyor mu?
- Bursa İsabey Mahallesi'ndeki geleneksel konutlarda kullanılan yapım teknikleri bu bölgedeki diğer sivil mimari örneklerinde kullanılan yapım teknikleri ile ne gibi farklılıklar ve benzerlikler taşımaktadır?

1.2. Araştırmanın Amacı ve Kapsamı

Bu araştırmada İsabey Mahallesi'ndeki geleneksel yapım teknikleriyle inşa edilmiş sivil mimari yapı örneklerinin mimari özellikleri ve yapım tekniği özellikleri incelenmiştir. Bu bağlamda çalışılan alan içerisindeki konutlardan sit alanı içerisinde kalan ve tescillenmiş yapılardan bir kısmı karşılaştırmalı olarak analiz edilmiştir. Bu çalışmanın temel amaçlarından biri, İsabey Mahallesi'nde kentsel sit alanı içerisinde kalan geleneksel konutların mimari özellikleri ve yapım tekniği özellikleri ile ilgili ileriki dönemde mahallede yapılacak koruma çalışmalarına güvenilir bir kaynak oluşturmaktır.

Bu çalışmada Bursa ili, Yıldırım ilçesi İsabey Mahallesi'nde kentsel sit alanı içerisinde kalan bölge çalışma kapsamını oluşturmaktadır. Günümüze ulaşabilmiş yapılardan yeterince veriye sahip olan ve yapım tekniğinin belirlenebildiği yapılar detaylı olarak ele alınmıştır. Elde edilen veriler doğrultusunda bilgiler karşılaştırmalı bir şekilde açıklanmış; gerçekleştirilen çizimler, fotoğraflar, oluşturulan tablo ve metinler karşılaştırmalı incelemeyi kolaylaştırmıştır.

1.3.Araştırmanın Yöntemi

Bu araştırmanın yöntemi belirlenirken Prof. Dr. Zeynep Ahunbay'ın “*Tarihi Çevre Koruma ve Restorasyon*” kitabı ile Doğan Kuban'ın “*Tarihi Çevre Korumanın Mimarlık Boyutu*” kitaplarından yararlanılmıştır. Tarihi yapılara müdahale edilmeden önce yapı ve yapının bulunduğu çevre hakkındaki tarihsel geçmişi ile ilgili bir araştırma yapılır. Ayrıca yapının fiziksel ve teknik özellikleri, estetik özellikleri ile yapının yasal statüsü ile ilgili bilgiler gerekli kurumlardan elde edilir ya da yapılan alan çalışması ile bu verilere ulaşılmaya çalışılır (Ahunbay, 2017). Bu nedenle çalışma kapsamına alınan bölgeyi ve bölgedeki yapıları incelemek amacıyla aşağıda sıralanan aşamalar izlenmiştir:

- Literatür ve kaynak araştırması: Kaynak araştırmasında temel alınan yöntem kartopu yöntemidir. Kültürel mirası koruma uzmanları tarafından yayınlanmış bazı temel bildiriler ve yayınlar belirlenmiş sonrasında içeriği incelenen bu yayınların kaynaklarından diğer yayınlara ve bildirilere ulaşılmıştır. Ayrıca

geleneksel Türk Evi'nde kullanılan yapım teknikleri ile ilgili Türkiye'deki üniversitelerde yazılmış tezler Ulusal Tez merkezi üzerinden incelenmiştir.

- Alan Çalışması: Alan çalışması öncesinde Yıldırım Belediyesi'nden mahalleye ilişkin koruma amaçlı imar planı temin edilmiş, mahallede yapılan ve halen yapılmakta olan rölöve çalışmalarına ilişkin bilgi edinilmiştir. Edinilen bilgiler doğrultusunda BKKVKK'den çalışılması düşünülen bazı yapılara dair bilgi alınmıştır. Alan çalışmasında sit alanı sınırları içinde kalan yapılardan daha önce üzerinde rölöve, restorasyon ya da cephe çalışması yapılmış yapılar tespit edilmiş, tescil edilen bazı yapılara mahalle muhtarı ve yapıda halihazırda ev sakini olan kişilerin izni ile inceleme yapmak amacıyla ziyaret gerçekleştirilmiştir. Harap halde olan ve kullanıma kapalı olan bazı yapılara güvenlik gerekçesiyle girilememiştir.
- Belgeleme: Bu aşamada seçilmiş yapılar ve toplanan veriler AutoCAD ortamına aktarılmış, bazıları için şematik bazıları için ölçekli yeniden çizimler gerçekleştirilmiştir.
- Analiz: Halihazırda mevcut çizimler ile daha sonradan çizilen tüm çizimler;
 - Temeller ve duvarlar,
 - Döşemeler,
 - Çatılar,
 - Merdivenler,
 - Kapılar ve Pencereleler, başlıkları altında karşılaştırmalı tablolar haline dönüştürölüp incelenmiştir. İncelenen yapılardaki yapı elemanlarının boyutlarına ilişkin detaylar ayrıca bir tabloda tekrar ele alınmıştır.
- Değerlendirme: Toplanan tüm verilere ilişkin çalışma alanındaki yapıların benzerlikleri ve farklılıklarına ilişkin değerlendirmeler yapılmıştır.
- Sonuç: Geleneksel yapıların korunması ve gelecek nesillere aktarılmasının önemine vurgu yapılmıştır. Çalışmanın amacına ve araştırma sorularına ilişkin olarak “Analiz” aşamasından elde edilen sonuçlar açıklanmıştır.

2. KAYNAK ARAŞTIRMASI

“Bursa İli Yıldırım İlçesi İsabey Mahallesi’ndeki Sivil Mimari Yapı Örneklerinin Yapım Sistemi ve Taşıyıcı Sistem Özellikleri Açısından İncelenmesi” adlı tez çalışmasında belirlenen anahtar kelimeler incelendiğinde sırasıyla geleneksel yapım teknikleri, sivil mimarlık örneği ve taşıyıcı sistem ile ilgili kaynaklar incelenmiştir.

İlk olarak Bursa, İsabey Mahallesi’ndeki sivil mimari örnekleriyle aynı dönemde inşa edilmiş Bursa’daki geleneksel konutların genel mimari özellikleri ile ilgili bilgiler içeren kaynaklar incelenmiştir. Literatür çalışması ile elde edilen;

- Bursa’daki sivil mimari örnekleri ile ilgili yapılmış doktora ve yüksek lisans çalışmaları,
- Yıldırım Belediyesi’nin çalışma alanında yapmış olduğu çalışmalara dair rapor ve çizimler,
- Bursa Kültür Varlıklarını Koruma Kurulu Bölge Müdürlüğü’nün kararları ve belgeleri,

İsabey Mahallesi’nde bulunan sivil mimari örnekleri ile ilgili önemli bilgiler içermektedir.

Yapılan tez çalışmasında belirlenen anahtar kelimeler üzerinden çalışma ile ilgili kuramsal bilgilerin ortaya konulmasında; , (Küçükerman, 1985) Önder Küçükerman’ın “ Kendi Mekanının Arayışı İçinde Türk Evi” ve (Küçükerman, 1973) “*Anadolu’daki Geleneksel Türk Evi’nde Mekan Organizasyonu Açısından Odalar*” kitapları, (Tayla, 2007) Husrev Tayla’nın “*Geleneksel Türk Mimarisinde Yapı Sistem ve Elemanları I-II*” kitapları, (Günay, 2007) Reha Günay’ın “*Geleneksel Ahşap Yapılar: Sorunları ve Çözüm Yolları*” kitabı, (Türkçü, 2010) Çetin Türkçü’nün “*Yapım: İlkeler, Malzemeler, Yöntemler, Çözümler*” kitabı, , (Soygeniş, 2014) Murat Soygeniş’in “*Yapı 1-2*” kitapları, (Aşanlı, 2016) Melih Aşanlı’nın “*Geleneksel Yapı Teknikleri: Doğal ve Ekolojik Yapı Rehberi*” kitabı, (Ahunbay, 2017) Zeynep Ahunbay’ın “*Tarihi Çevre Koruma ve Restorasyon*” kitabı, (Kuban, 1995) Doğan Kuban’ın “*Türk Hayatlı Evi*” ve (Kuban, 2018) “*Türk Ahşap Konut Mimarisi 17-19. Yüzyıllar*” kitapları, (Eldem, 1954) Sedad Hakkı Eldem’in “*Türk Evi Plan Tipleri*” adlı kitabı sivil mimari yapıların mimari özellikleri ve yapım teknikleri hakkında önemli bilgiler barındırmaktadır.

(Perker S. , 2004) yüksek lisans tezinde yine İsabey Mahallesi ile aynı ilçede bulunan ve UNESCO tarafından 2014 yılında “Bursa ve Cumalıkızık: Osmanlı İmparatorluğunun

Doğuşu” adıyla listeye alınan Cumalıkızık’ta bulunan geleneksel ahşap yapılarıdaki yapı elemanlarının bozulma sorunları üzerine bir araştırma gerçekleştirilmiştir.

(Perker & Akıncıtürk, 2011) makalesinde Bursa Cumalıkızık’ta bulunan geleneksel konutların yapı elemanları ve yapı elemanı özellikleri incelenmiştir.

(Hacısalıhoğlu Yaşar, 2013) yüksek lisans tezinde Bursa’daki kırsal yerleşimlerde konutlarda kullanılan geleneksel ahşap yapım sistemleri hakkında seçilen beş farklı köy yerleşiminde inceleme yapmıştır. Çalışmada ahşap yapım sistemleri geleneksel ve çağdaş olmak üzere iki alt başlıkta irdelenmiş, yapılan alan çalışmasında da seçilen yerleşimlerdeki konutlar; evlerin genel özellikleri, yapım sistemi özellikleri ve mekânsal özellikleri başlıkları altında incelenmiştir.

(Bağbancı, 2013) makalesinde, geleneksel Cumalıkızık ahşap yapıları; yapım teknikleri, mimari özellikleri ve yapı malzemeleri açısından incelenmiş, makalede yapı malzemelerindeki bozulmalar ve müdahale yöntemlerine ilişkin öneriler sunulmuştur.

(Saydamer, 2014) yüksek lisans tezinde Türkiye’deki geleneksel ahşap yapıların taşıyıcı sistem özellikleri Bursa ili örneği üzerinden ahşap malzeme olarak incelenmesi yapılarında kullanımı irdelenmiş ve Bursa’daki örnekleri bir tablo oluşturularak incelenmiştir.

(Şahin Güçhan, 2017) makalesinde geleneksel Osmanlı evini ve karakteristik özelliklerini tanımlamış ardından geleneksel ahşap yapıların Türkiye’deki coğrafi olarak dağılışı ve son olarak hıms yapım tekniği ile Türkiye’de kullanıldığı bölgelerden örnekleri aktarmıştır.

(Parlak Biçer & Şahin, 2020) makalesinde ahşap yapım sistemlerinin dünya üzerindeki kullanımına ilişkin örnekler kıtalara göre başlıklara ayrılarak sınıflandırılmıştır.

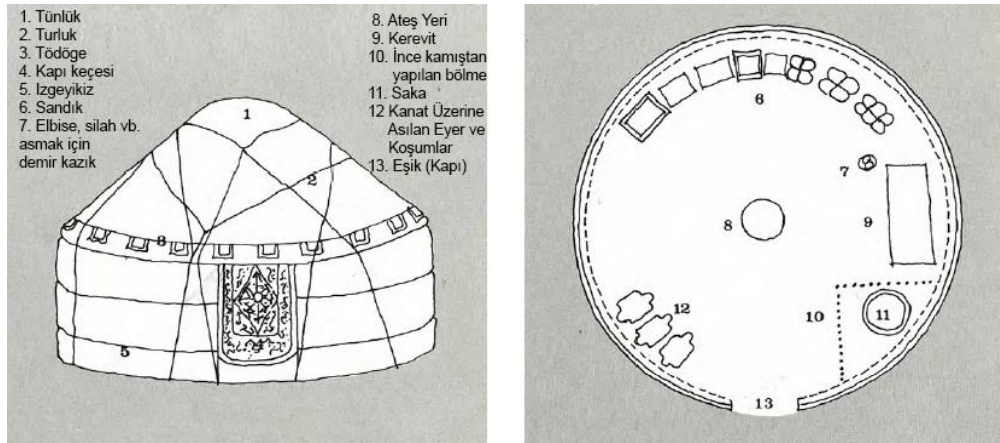
Alan çalışması esnasında;

- Yıldırım Belediyesi İmar ve Kentsel Tasarım Müdürlüğü çalışanları,
- BKVKK çalışanları,
- İsabey mahallesinde tescilli evlerde oturmakta olan hane halkı ve muhtar ile görüşmeler yapılmıştır.

2.1. ANADOLU'DAKİ SİVİL MİMARİ YAPILARIN MİMARİ ÖZELLİKLERİ

Bu bölümde Geleneksel Türk Evi'nin mimari özellikleri; mekânsal özellikler, cephe özellikleri ve iç mekan elemanları başlıkları altında incelenecektir. Geleneksel Türk Evi'nin karakteristiği ve zaman içindeki değişimi verilen alt başlıklara göre ayrı ayrı ele alınacaktır.

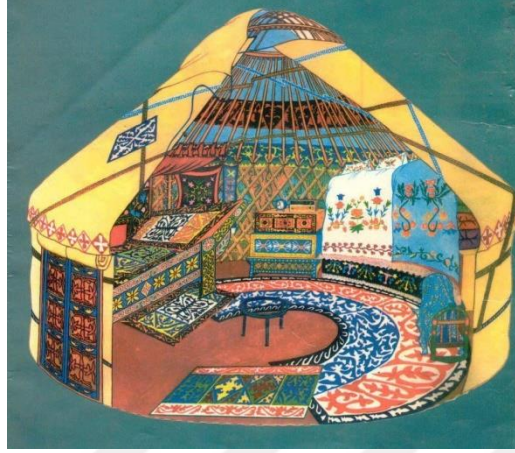
Geleneksel Türk Evi'nin kökenleri hakkında mimarlar, sanat tarihçilerin farklı görüşleri bulunmaktadır. Bu bölümde Önder Küçükerman, Doğan Kuban ve Sedat Hakkı Eldem'in Türk Evi'nin kökenleri ve sınıflandırması ile ilgili düşüncelerine çalışmalarından örnekler verilecektir. Önder Küçükerman, Cengiz Erüzün gibi birçok mimar ve sanat tarihçi tarafından Türklerin göçebe olarak Orta Asya'da çadırdaki yaşadıkları döneme dayandırılmaktadır. Doğan Kuban ise bu fikre kısmen katılmaktadır. Küçükerman'a göre Orta Asya'daki yerleşik hayata uygun olmayan iklim koşulları, yapay bir iç düzen ilkesinin oluşmasına neden olmuştur. Daha sonraları Türklerin Anadolu'ya göç etmesi ve İslamiyet inancını benimsemesiyle birlikte hem iklim faktörünün değişmiş olması hem dini inancın yaşantıyı etkilemesi yeni bir yaşam biçiminin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Ancak bu yeni yaşam biçimi tamamen daha önceki göçebe yaşam biçiminden bağımsız olarak değerlendirilemez (Küçükerman, 1985).

Şekil 2.1: Orta Asya Göçebe Çadırında İç Mekan Kurgusu (Küçükerman, 1985)

Çadır ya da yurt olarak nitelendirilen yapının içinde kurulan yaşam biçimi ve planimetredeki kurgusal esneklik, sonraları ortaya çıkan Türk Evi'ndeki esnek plan

düzeni ile benzerlik göstermektedir. *Yurt*; hem günlük aktiviteler, hem yemek pişirme hem de gece bir yatma bölümü olarak kullanıldığı için Türk Evi'ndeki çok işlevli oda birimiyle bağdaştırılabilir.

Şekil 2.2: Klasik Türk Çadırı İç Mekan Kurgusu (Anonim, 2021)

Kuban'a göre; Türk Evi'nin kökenlerini tamamıyla Orta Asya'daki çadır geleneğine dayandırmak bir yanılgı olacaktır. Her ne kadar bu iki yapı arasında kullanım açısından benzerlikler olsa da bu görüşü tamamıyla savunmak; Türk Evi'nin gelişimi ile ilgili bazı bileşenleri göz ardı etmek ya da üstünkörü incelemek yanlış algılara yol açabilir. Türk Evi'nde yaşam, “*hayat*” üzerinden kurgulanmıştır. Günümüze kadar gelebilmiş klasik ahşap Türk Hayatlı Evi'nin kökenini 17.yy.a kadar dayandırılabilir. Ancak daha öncesi ile ilgili net bir veri bulunmadığı için kesin bir kanıya ulaşmak mümkün değildir (Kuban, 2018). 17. yy. öncesinde Anadolu'daki ahşap işçiliğine dair fikirleri ancak günümüze ulaşabilmiş Samsun'daki Göğceli Cami ya da Beyşehir'deki Eşrefoğlu Cami gibi sivil mimari örnekleri yerine daha çok anıtsal yapılardan elde etmek mümkündür. Yine Kuban'a göre Türk Evi'nin planimetrik biçimlenmesi ile iklim faktörü arasında çok büyük bir bağ bulunmamaktadır. İklinden çok yörede benimsenen yaşam biçimi ve tarihsel geçmiş daha ağır basmaktadır. Türk Hayatlı Evi'nin karakteristik plansal özellikleri şu şekilde sıralanabilir: Yapı, iklim şartlarına göre yarı açık ya da kapalı bir hayat ya da diğer adıyla sofa etrafında konumlandırılan odalardan oluşmaktadır. Yapının sokak tarafına bakan cephesinde küçük boyutlu pencereler dışında sokakla ilişkisi oldukça sınırlıdır. 16. yy.a kadar yapının dış duvarları moloz taş iken sonrasında birinci kattan itibaren ahşap malzemenin kullanıldığı bilinmektedir (Kuban, 1995).

S. Hakkı Eldem ise *Türk Evi Plan Tipleri* adlı kitabında Türk Evi'ni:

“Eski Osmanlı Devletinin işgal ettiği sınırlar içinde, eski tabirleriyle Rumeli ve Anadolu mıntıklarında yerleşmiş, inkişaf etmiş ve 500 sene kadar tutunmuş, kendi tebarüz etmiş bir ev tipidir.” olarak tanımlamıştır. Eldem, plan elemanlarını; odalar, sofalar ile geçit ve merdivenler olarak belirtmiştir. Türk Evi'ni tipolojik olarak sofa kavramı üzerinden sınıflandırmıştır (Eldem, 1954). Yapıları plan tipolojisi açısından odaların sofa etrafındaki dizilişine göre 4 farklı kategoriye ayırmıştır:

1. Sofasız Plan Tipi: Daha çok Anadolu'nun güneyinde rastlanan bu tip, odaların yan yana dizilmesinden meydana gelmiştir. Odalar arasındaki bağlantıyı sağlayan şey kimi zaman bir kaldırım kimi zaman bir avlu olmuştur. Evin iki katlı olduğu örneklerde ise odalara arası bağlantı bir balkon aracılığı ile sağlanmıştır.
2. Dış Sofalı Plan Tipi: Plan gelişiminin birinci aşaması olan bu plan tipinde odalar sofanın bir kenarı boyunca dizilmiştir. Zamanla bu plan tipi L ve U şeklinde farklı plan tiplerine evrilerek tek veya çift kollu plan tiplerini oluşturmuştur.
3. İç Sofalı Plan Tipi: Sofanın her iki tarafında da odaların sıralandığı bu plan tipinde ihtiyaca göre mekana eyvan, yan sofa gibi eklemeler yapılmıştır.
4. Orta Sofalı Plan Tipi: Sofanın merkeze konumlanması ve sofanın 4 tarafının da odalar tarafından çevrilmesiyle oluşan bu plan tipinde sofanın gerekli ışığı alması amacıyla odalar arasına eyvanlar yerleştirilmiştir. Bu plan tipine daha geniş ve daha varlıklı ailelerin evlerinde rastlanmıştır (Eldem, 1954).

2.1.1. Mekansal Özellikler

Bu bölümde geleneksel Türk Evi'nin plansal özellikleri, katlara göre ayrılarak incelenecektir. Türk evi, ilk zamanlarda tek katlı olarak inşa edilirken zamanla kat sayısı artmıştır. Ancak esas kat daima en üst kattır ve tektir. Konutlar plan düzleminde temel olarak; taşlık, sofa ve oda mekanlarından oluşmaktadır. Esas kat, şehirlerde ve dar sokaklarda zeminden olabildiğince yükseltilmeye çalışılmıştır. Esas katın zeminden yükseltilmesiyle aynı zamanda bu katın rutubetten korunması sağlanmıştır. Dar bir arsa

üzerine inşa edilmiş bazı evlerde zemin kat ile esas kat arasına bir ara kat inşa edilmiştir (Eldem, 1954).

2.1.1.1. Zemin Kat Plan Organizasyonu

Zemin katlar çoğunlukla; ahır, dam, taşlık, samanlık, depolama ya da mutfak gibi işlevlere hizmet etmiştir. Bu nedenle bir bodrum kata ihtiyaç duyulmamıştır. Sokaktan direkt taşlık mekanına girilir. Taşlık mekanının zemini sıkıştırılmış toprak veya taş ile kaplıdır (Eldem, 1954). Zemin kat, ara kat ve esas kattan oluşan yapılarda genellikle bahçeden ya da taşlıktan bir merdivenle ara kattaki sofaya çıkılır (Tomsu, 1950). Yine taşlıktan bahçeye ya da avluya açılan ikinci bir kapı bulunur.

2.1.1.2. Ara Kat (Asma Kat) Plan Organizasyonu

Geleneksel Türk Evi'nde yıl içerisinde yaz ve kış mevsimlerinin ayrı mekanlarda geçirildiğini plansal özelliklerden de anlamak mümkündür. Esas kat ile zemin kat arasında görece yüksekliği esas kata göre daha az olan kat ara kat ya da kışlık kat olarak adlandırılır. Bu kat kışın çetin koşullarına karşın dıştan gelecek etkilere esas kata göre daha kapalıdır. Ayrıca bu kattaki pencere vb. açıklıkların boyutları da esas kata oranla daha küçüktür (Küçükerman, 1985). Ara kat, taşlık sofasının üzerini tamamen kaplamadığı için taşlık sofasının kat yüksekliği oldukça fazladır. 19. yy. dan itibaren esas kat ile ara kat birbirine benzemeye başlasa da esas kattaki mekanlar her zaman daha ferah ve daha geniş olmuştur (Eldem, 1954).

2.1.1.3. Esas Kat Plan Organizasyonu

Türk Evi'nde kat sayısı zamanla artış göstermiştir. Esas kat, Türk Evi'nde her zaman en üst kattır. Bu kat daha çok yaz mevsiminde kullanılmaktadır. Başoda olarak nitelendirilen evde genellikle önemli konukları ağırlama amaçlı olarak kullanılan oda yine bu kattadır. Ancak bu oda zamanla işlevini değiştirerek sofa ile eşdeğer hale gelmiştir (Küçükerman, 1985). İkinci katta yapıya çıkma eklemlenmese dahi birinci kat planından farklı olarak iki farklı odanın birleştirilmesiyle oluşturulmuş daha ferah mekanlar ortaya çıkmıştır. Birinci ve ikinci kat döşemeleri ahşaptır. Birinci kata kıyasla

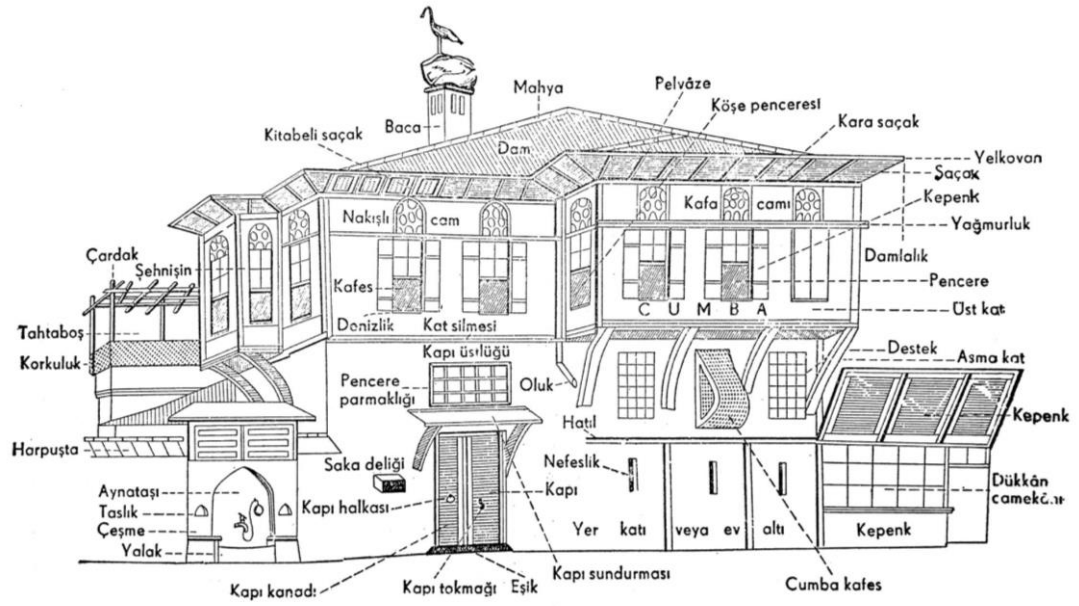
ikinci katta odalarda daha çok pencere açıklığının olduğu gözlemlenebilir. Çatılar alaturka kiremit ile örtülüdür.

SEDAD H. ELDEM'İN TANIMLAMASINA GÖRE GELENEKSEL TÜRKİYE EVİNİN PLANİMETRİK TİPOLOJİSİ					
Oda					Oda
Oda ve eyvan					Oda ve eyvan
Oda ve küçük oda					Oda ve küçük oda
Oda, eyvan ve küçük oda					Oda, eyvan ve küçük oda
	Sofasız ev tipi	Dış sofalı ev tipi	İç sofalı ev tipi	Orta sofalı ev tipi	

Şekil 2.3: Sedad Hakkı Eldem Sınıflandırmasına Göre Geleneksel Türk Evi Tipolojisi (Sezgin, 2006)

2.1.2. Cephe Özellikleri

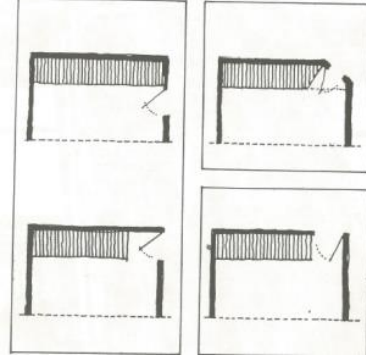
Türk evinde cepheyi oluşturan başlıca öğeler; pencereler, çıkmalar, kat silmeleri, çıkmayı taşıyan eli böğründeler, furuşlar, saçaklar ve ahşap kafesler olarak sıralanabilir (Şekil 2.4). Erken dönem Türk evlerinde sokak cephesinde pencere görülmezken zamanla sokak cephesine de pencere eklenmiştir. Türk evinde sokağa bakan cephe ile yapının diğer cephelerinin birbirinden özel alan ve kamusal alan ayrımı gözetilerek inşa edildiği söylenebilir. Avluya veya bahçeye bakan cephelerin ise tamamen işlevsel olarak ele alındığı zamanla hane halkının ihtiyaçlarına göre eklemeler ya da bazı değişiklikler yapıldığı bilinmektedir. Bu da Türk evindeki mimari esnekliğin örneklerinden biridir (Kuban, 1995). 18. yy.a kadar inşa edilen evlerde cephelerde fazlaca çıkma görmek mümkün değilken ileriki dönemde daha aydınlık ve geniş mekanlar oluşturmak için çıkmaların arttığı dolayısıyla cephelerin hareketlendiğini söylemek mümkündür (Eldem, 1954). Esas katta bulunan pencere sayısı her zaman diğer katlara oranla daha fazladır. Başodalar, sokakla olan ilişkisini artırmak ve daha ferah mekanlar oluşturmak amacıyla çoğu yapıda iki yönde çıkma yapmaktadır (Kuban, 1995).

Şekil 2.4: Geleneksel Türk Evi Cephesi (Arseven, 1943)

2.1.3. İç Mekan Elemanları

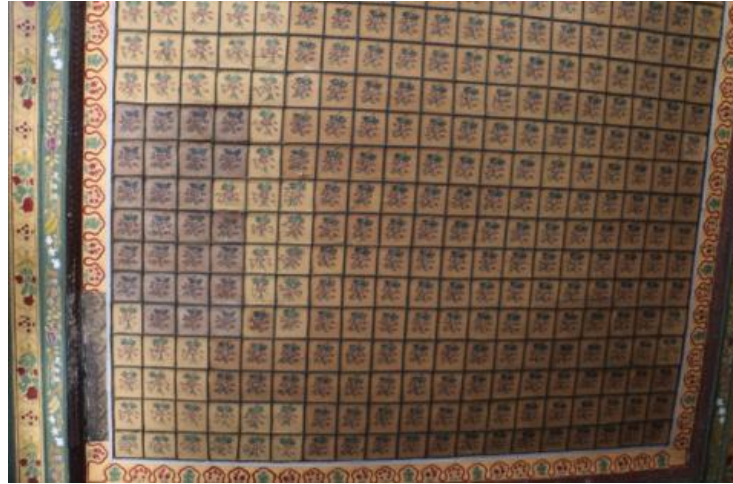
Geleneksel Türk Evi'nde iç mekan elemanları; tavan kaplamaları, seki/sedirler (oturma birimleri), dolap/yüklükler, ocak, döşeme kaplama elemanları, merdiven basamakları olarak sınıflandırılabilir. İç mekanda zemin kat; hizmet, depolama gibi işlevler için kullanılmıştır. Suya ulaşımın kolaylaştırılması için de mutfak genellikle zemin katta konumlandırılmıştır (İ.B.B., 2009). Oda, sofa ve taşlık, Türk Evi'ndeki en temel plan elemanlarıdır. Evin içindeki odalar bir ailenin günlük tüm ihtiyaçlarını karşılayabilecek plan esnekliğinde düzenlenmiştir. Odalar kareye yakın dikdörtgen şeklinde düzenlenir. Gündüz oturma alanı, yemek pişirme, yemek yeme ya da dolapların içindeki gusülhaneler sayesinde temizlik ihtiyacı için kullanılırken; gece dolap&yüklüklerde bulunan döşek adı verilen yer yatakları sayesinde de bir yatak odası işlevi görmektedir. Sofa ya da eyvandan bir ahşap kapı ile girilen odalarda, kapıya dik olan duvarda genelde dolap&yüklük bulunur.

Şekil 2.5: Dolap&Yüklük Konumlandırması ve Oda Girişi İlişkisi (Küçükerman, 1973)

Odada kullanılan mobilya elemanları hareketli elemanlar yerine sabit elemanlar olarak tercih edilmiştir. Oda içerisinde pencere önüne konumlandırılan ya da odayı U biçiminde saran *sekillik* ise zeminden 30-40 cm yükseltilmiş sabit bir mobilya işlevi görmektedir.

Odaların iç mekan düzeninde ve süslemelerinde ev sahibinin ekonomik gelir düzeyi belirleyici olmuştur. Özellikle, tavan süslemeleri, başodadaki kalem işleri, dolap&yüklük kapak süslemeleri üzerinden bu açıkça gözlemlenebilir (Aksoy, 2011).

Şekil 2.6: Bursa Mudanya Tahir Paşa Konağı Başoda Tavanı (Atak, 2018)

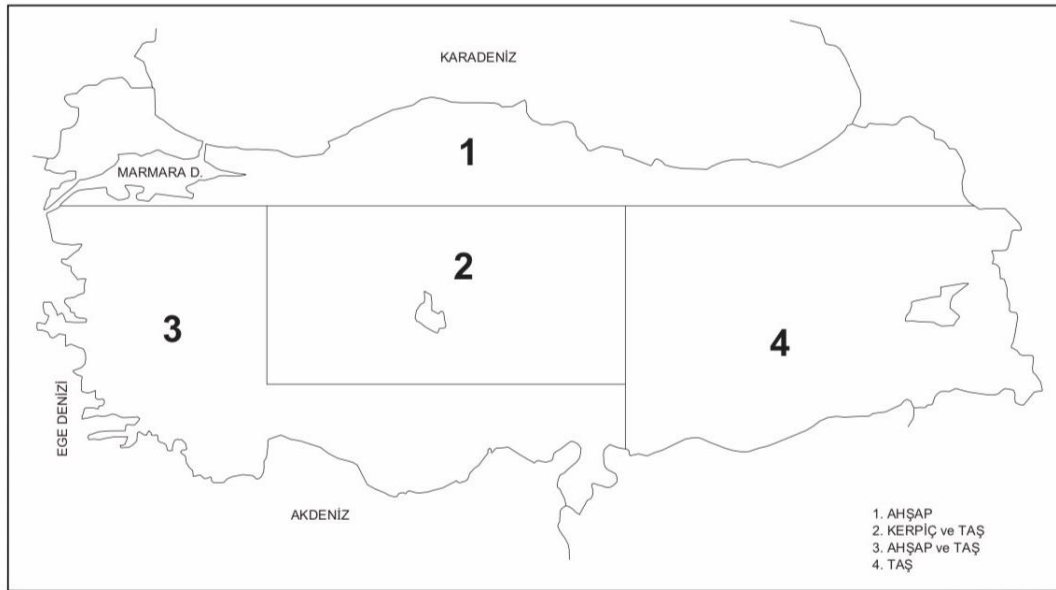
Ocaklık, odanın içinde gerek ısıtma aracı gerek yemek pişirme aracı olarak kullanılmıştır. Ocak, eğer varsa odadaki sağır ve kalın duvarın içine gömülerek inşa

edilir. Ancak ara duvara dayalı bir şekilde yapılacaksa da bir kısmının dolap içerisine gömülü bir şekilde inşa edilmesi tercih edilir.

2.2. ANADOLU'DAKİ SİVİL MİMARİ YAPILARDA KULLANILAN GELENEKSEL AHŞAP YAPIM TEKNİKLERİ

Anadolu'da inşa edilmiş geleneksel konutlarda kullanılan yapı malzemeleri incelendiğinde Anadolu'nun kuzeyinde özellikle Karadeniz civarlarında ahşap malzemenin, Ege ve Marmara Bölgesi'nde ahşap ile birlikte taş ve tuğla malzemenin, Orta Anadolu'da kerpiç ve taşın, Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde ise taş malzemenin yoğun olarak kullanıldığını söylemek mümkündür. Ahşap malzemenin ağırlıklı olarak kullanıldığı yapılar konut yapıları iken, diğer kamu yapıları ya da ibadet yapılarında ahşap malzeme daha az tercih edilmiştir (Tayla, 2007).

Anadolu'da kullanılan geleneksel yapım tekniklerini Önder Küçükerman kitabında ahşap, kerpiç ve taş, ahşap ve taş ile taş olmak üzere 4'e ayırarak incelemiştir

Şekil 2.7: Küçükerman'a Göre Anadolu'nun Yapı Geleneklerinin Türkiye Haritasında Dağılımı (Küçükerman, 1985)

Tarihi belgeler Osmanlı İmparatorluğu döneminde Anadolu'da 17.yy. dan önce gelişmiş bir konut mimarisinin var olduğunu gösterse de; arkeolojik veriler yetersiz olduğu için klasik dönem konutlarının gelişme dönemini 17. yy. dan öncesine dayandırmak mümkün değildir. 17.yy.dan itibaren Osmanlı Dönemi sivil mimari yapılarının karakteristik yapı malzemesi olan ahşap, Anadolu'da özellikle Ege ve Karadeniz

bölgesinde meşe ve çamın kolay bulunması ve işlenebilmesi nedeniyle tercih sebebi olmuştur (Kuban, 2018).

Geleneksel konut yapılarında kullanılan ahşap yapım sistemlerini aşağıdaki gibi üçe ayırmak mümkündür:

1. Ahşap Yığma (Çantı) Yapım Sistemi
2. Ahşap İskelet (Karkas-Çerçeve) Yapım Sistemi

Ahşap duvarlar ise yapım tekniğine göre; ahşap yığma duvarlar ve ahşap karkas duvarlar olmak üzere iki türde sınıflandırılır (Tayla, 2007).

2.2.1. Geleneksel Ahşap Yığma Yapım Sistemi

Ahşap malzeme, yüzyıllardan beri doğada kolay bulunması ve kolay işlenebilmesi gibi özellikleri nedeniyle insanoğlunun tercih ettiği temel yapı malzemelerinden biridir. En eski yapım tekniklerinden biri olan ahşap yığma yapım tekniği; ahşap kütüklerin üst üste konması ve köşelerinin çivisiz olarak farklı geçme teknikleriyle birleştirilmesi sonucu oluşturulan sistemlerdir. Bu sistemlere “ahşap çantı” ismi de verilmekle birlikte dünya genelinde özellikle orman varlığı bakımından oldukça zengin olan Kuzey İskandinav ülkeleri ile; Rusya, Kanada, Almanya, ABD’nin kuzeyi ve Japonya gibi ülkelerde geçmişte inşa edilmiş örneklerini görmek mümkündür (Tunçkol, 2012).

Türk tarihine baktığımızda ahşap yapı yapma geleneğinin Hun İmparatorluğu dönemine kadar uzandığını söylemek mümkündür (Karpuz, 1987). Buna kanıt olarak dünyaca ünlü Pazırık Halısı’nın bulunduğu Altaylardaki 5.Pazırık Kurganı mezar odası gösterilebilir. Mezar odasında bulunan pencere boşlukları, yapının bir konut olarak inşa edildiğini kanıtlamaktadır (Kutlu & Kutlu, 2022).

Şekil 2.8: Pazırık Kurganı Mezar Odası (Anonim, 2021)

Anadolu’da ahşap yığma tekniği ile inşa edilmiş en eski yapı örnekleri Frigler medeniyetine ait tümülüslerdir. M.Ö. 740 tarihinde Friglerin kralı Midas’ın babası için yaptırıldığı düşünülen mezar odası ahşap yığma yapım sistemi ile inşa edilmiş ve Anadolu’daki en büyük ikinci tümülüs olma özelliğine sahiptir. Ankara Yassıhöyük’te keşfedilen bu yapı dünyada, günümüze kadar gelebilmiş en eski ahşap yapı olma özelliği taşımaktadır (Anonim, 2018).

Şekil 2.9: Gordion Müzesi'ndeki Büyük Tümülüs (Anonim, 2014)

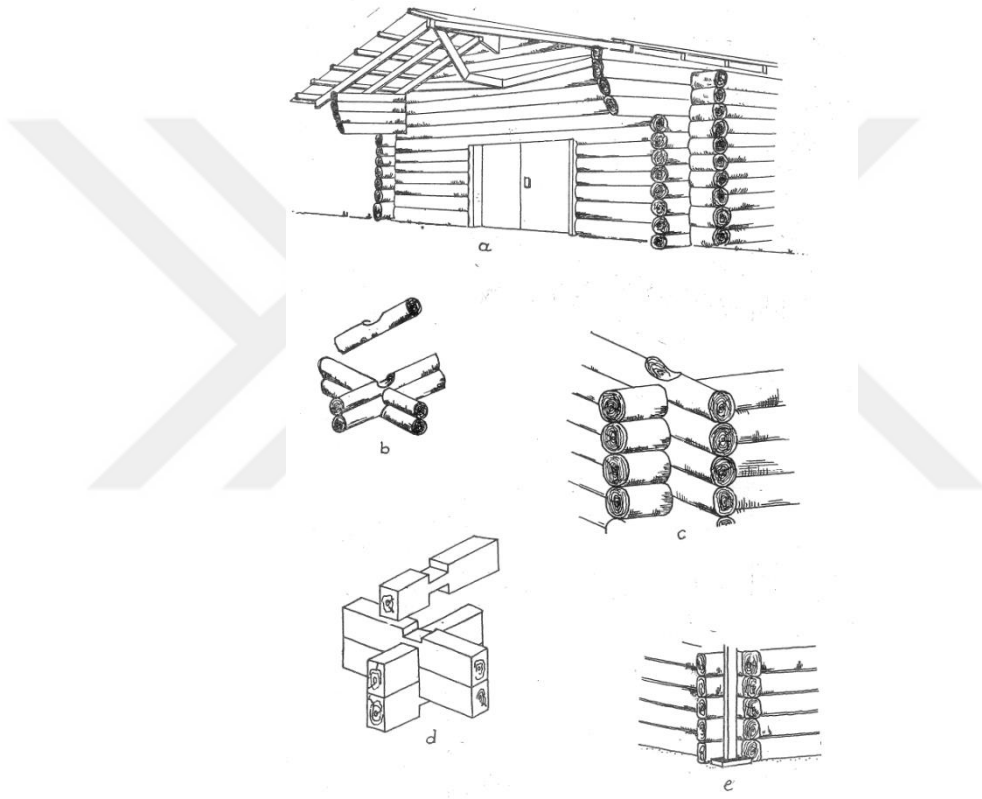
Romalı mimar Vitruvius’un kitabında geçen bilgiye göre; Anadolu’nun kuzeydoğusunda o zamanki adıyla Pontus olarak adlandırılan bölgede yaşamış Kolkhis halkı; ağaç kütüklerinin üst üste dizilmesi ve malzemenin kalın olmasından dolayı kalan boşlukların yonga ve balçıklarla doldurulmasıyla evler inşa etmişlerdir (Dürüşken, 2017).

Karahanlı, Gazneli ve Büyük Selçuklu Devleti’nin konut yapıları dışında ahşabı, camilerde hem taşıyıcı sistemde hem de iç mekan elemanlarında kullandığı bilinmektedir. Anadolu Selçukluları ahşap yapı yapma geleneğini Anadolu’ya aktarılmasında önemli bir rol üstlenmiş, bu dönemde ahşap direkli pek çok cami inşa edilmiştir (Karpuz, 1987).

Özellikle Orta Karadeniz’de Samsun civarında 1200lü yıllardan kalma çantı tekniğiyle inşa edilmiş camilere rastlamak mümkündür. Anadolu’da günümüze kadar gelebilmiş

en eski tarihli (1206) camii, Samsun Çarşamba'da bulunan Göğceli Camii'dir (Nefes, Can , & Gün, 2017).

Günümüzde çağdaş ahşap yığma yapım tekniği ile yapılar inşa edilse de sayıları oldukça azdır. Geçmişte bu yapım tekniği ile inşa edilmiş camilere, konut yapılarına, ahır, samanlık ya da Karadeniz'de serender olarak adlandırılan bir nevi hububat ambarı olarak kullanılan yapılardan günümüze kadar ulaşabilmiş olanlara rastlamak mümkündür.

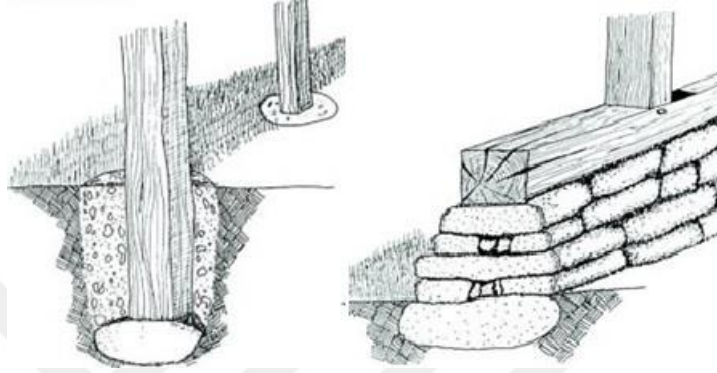

Şekil 2.10: Ahşap Yığma Duvar Çizimleri, Ahşap Geçme Teknikleri (Kafesçioğlu, 1955)

2.2.2. Geleneksel İskelet (Çerçeve-Karkas) Yapım Sistemi

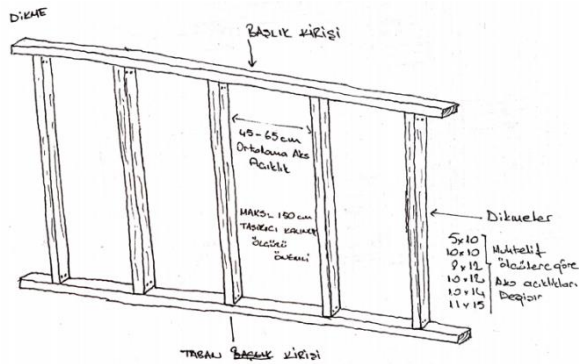
Ahşap iskelet ya da diğer adıyla ahşap karkas sistem, yapının strüktürünü; ahşap dikmeler, ahşap kiriş ve payandalardan oluşmaktadır (Türkçü, 2010). Bu sistem duvar boşluklarının doldurulmasında kullanılan dolgu malzemesi ve tekniğine göre çeşitli gruplara ayrılır. Dolgu malzemesi olarak kerpiç, taş, tuğla ya da ahşabın kullanıldığı örneklerle rastlamak mümkündür.

Ahşap iskelet sistemindeki yapısal değişimin en eski kanıtı olarak nitelendirilen yapı 1210 yılında inşa edildiği düşünülen İngiltere'ye bağlı Cheddar'dadır. Cheddar'da inşa edilen bu yapıda ahşap direkler yere değil taşların üzerine oturtulmuştur. Bu gelişme ahşap dikmelerin bir taban kirişi üzerine oturtulmasına doğru evrilmiştir (Anonim, 2008).

Şekil 2.11: Ahşap Dikmelerin Kirişlere Oturtulmasına Kadar Olan Zaman İçerisindeki Değişim (Anonim, 2008)

Ahşap iskelet yapım sisteminde düşey taşıyıcı elemanlara ahşap dikme denir. Ana dikmelerin 90 ile 200 cm aralıklarla konumlandırıldığı örneklerle rastlamak mümkündür (Perker Z. , 2012) ancak 1998 Afet Yönetmeliğine göre bu aralık en fazla 150 cm olabilir (Türkçü, 2010). Ara dikmeler ise 45-65 cm aralıklarla yerleştirilebilir (Şekil 2.12).

Şekil 2.12: Ahşap Dikme ve Kirişlerin Sembolik Gösterimi (Aşanlı, 2016)

Ahşap iskelet yapım sisteminde kullanılan yatay taşıyıcı elemanlar ahşap kiriş olarak adlandırılmaktadır. Geleneksel ahşap yapılarda dikmeler başlık kirişleriyle birbirine bağlanırken yapının temelle bağlantısı çoğu zaman taban kirişleri denilen kirişlerle sağlanmıştır (Türkçü, 2010).

Ahşap kiriş üzerine 45 ya da 60 derecelik açılarla iki dikme arasına yerleştirilen çapraz elemanlara payanda denir. Genellikle deprem bölgesinde bulunan yapılarda ya da rüzgar yoğunluğu fazla olan yerlerde payandaların kullanımı yaygındır (Türkçü, 2010).

Hüsrev Tayla kitabında ahşap iskelet yapım sistemini duvarlarda kullanılan dolgu malzemelerine göre şu şekilde sınıflandırmıştır:

1. Tuğla Dolgu
2. Taş Dolgu
3. Ahşap Dolgu
4. Kerpiç Dolgu

Kaplama malzemelerine göre ise:

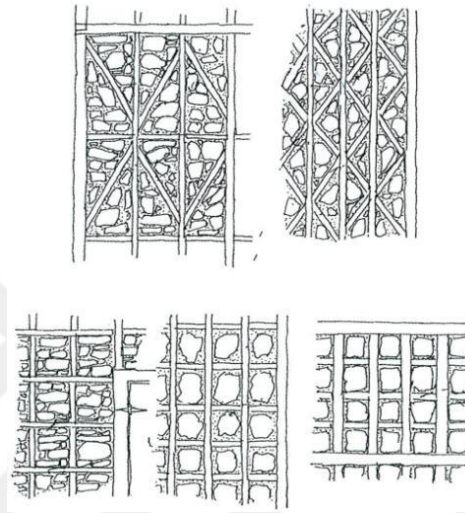
1. Sepet örgü
2. Ahşap bağdadi
3. Ahşap kaplama olarak üçe ayrılır.

Tuğla Dolgu	Taş Dolgu	Ahşap Dolgu	Kerpiç Dolgu
			
Kütahya Osmanlı Cd. Bir Konak	Rize-Fındıklı Aydınoğlu Evi	Tirilye’de bağdadi duvar tekniğinde inşa edilen yapı	İsabey Mah. 2705 Ada 43 Parsel No.lu Yapı

Şekil 2.13: Ahşap Çatki Arası Dolgu Malzemeleri

Anadolu'nun kuzeyinde daha çok Safranbolu, Mudurnu, Göynük ve Gölcük dolaylarında ahşap karkas arası ahşap dolgu sisteminde inşa edilmiş yapılara daha sık rastlanır. Bu dolguya Safranbolu'da *dizeme* adı da verilir (Tayla, 2007).

Ahşap dolma sistemi, Anadolu'nun kuzeydoğusunda görülen muskalı dolma ve göz dolma olarak adlandırılan iki farklı türden oluşan bir sistemdir.

Şekil 2.14: Muska ve Göz Dolma (Tayla, 2007)

Ahşap iskelet ya da diğer adıyla ahşap karkas sistemin oluşturulma şeklini şu şekilde özetlemek mümkündür:

Geleneksel Türk Evi olarak nitelendirilen yapılarda zemin kat genellikle bodrum kat işlevlerine hizmet ettiğinden bu yapılarda bodrum katına rastlanmaz. Bu nedenle temellerin oldukça basit düzeyde inşa edildiğini söylemek mümkündür. Temel duvarları zemin kotundan yaklaşık su basman kotuna kadar yükseltilmiştir. Temel duvarı çıkıntılarına, dış cephede ya da bazı örneklerde iç mekanlarda rastlanmaktadır. Genellikle moloz taş yığma olarak inşa edilen temel duvarları üzerine taşıyıcı bir eleman olan ve taban kirişi adı verilen ahşap kiriş yerleştirilir. Taban kirişi bazı örneklerde direkt temel duvarının üzerine yerleştirilirken bazılarında ise duvarın üstüne konulan su basman hatının üzerine yerleştirilir (Türkçü, 2010). Taban kirişi üzerine yerleştirilen ahşap dikmelerin boyutları kat yüksekliğindedir (İ.B.B., 2009). Ahşap dikmeler en fazla 1.5 m aralıklarla yerleştirilebilir. Bir üst kata gelindiğinde temel duvarı için yapılan işlem aynen tekrarlanır ve ahşap dikmelerin üzerine başlık kirişleri

yerleştirilir. Başlık kirişleri genellikle dikdörtgen kesitli 8/12, 8/20, 10/14 cm boyutlarında tercih edilir (Türkçü, 2010). Döşeme oluşturulurken *tek tabanlı* ve *çift tabanlı* adı verilen iki farklı yöntem kullanılmaktadır. Tek tabanlı olarak adlandırılan sistemde kirişler ahşap dikme üzerine oturtulur. Dikmeler ve döşeme kirişleri taban kirişlerinin üstünde yer alır. Çift tabanlı olan sistemde alt taban ve üst taban kirişi olmak üzere iki ayrı kiriş sistemi bulunur. Döşeme kirişleri de bu iki kiriş sisteminin arasına yerleştirilir. Eğer kat seviyesinde çıkma yapılacaksa döşeme kirişleri çıkma boyunca uzatılır. Çıkmanın uzunluğuna göre çıkma alttan eliböğründe adı verilen payandalarla desteklenir. Ahşap kirişlerin arasında diyagonal olarak iki dikme arasına yerleştirilen çaprazlar yapının statik açıdan depreme ve rüzgar yüklerine karşı olan dayanımını artırır (İ.B.B., 2009).

2.3. ARAŞTIRMA ALANININ GENEL TANITIMI

Bu bölüm boyunca Bursa Yıldırım İlçesi İsabey Mahallesi'nin; coğrafi konumu, tarihçesi, nüfusu ve sosyoekonomik verileri hakkında bilgi verilecektir.

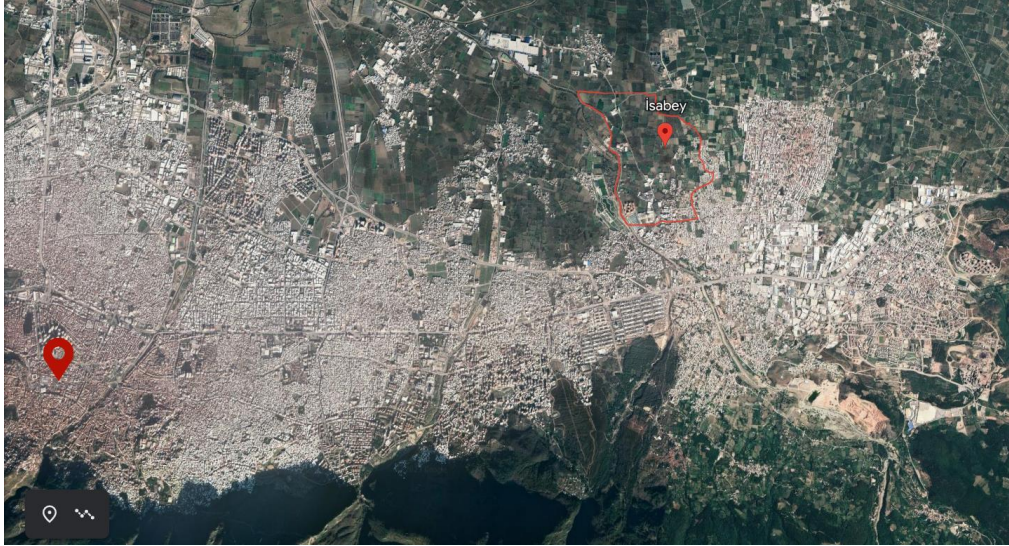
2.3.1. Coğrafi Konumu ve Genel Özellikleri

Bursa, eski adıyla Keşiş ya da Olimpos dağının 1925'ten sonra ise Uludağ olarak anılmaya başlanan dağın etekleri üzerine inşa edilmiştir (Tomsu, 1950). 1987'de kurulan, Nilüfer ve Osmangazi ilçeleriyle Bursa'nın merkezini oluşturan üç büyük ilçeden biri olan Yıldırım, Uludağ'ın eteklerinde konumlanmıştır (Anonim, 2022).

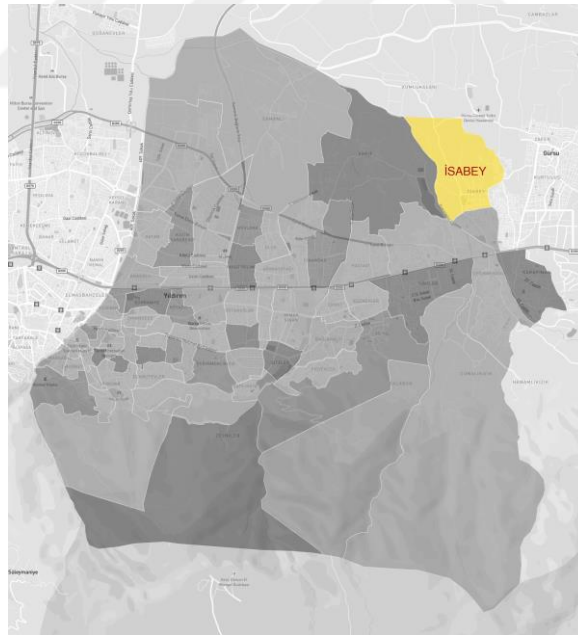
Şekil 2.15: Yıldırım İlçesi'nin Coğrafi Konumu (Anonim, 2022)

Adını 4. Osmanlı padişahı Yıldırım Bayezid'den alan ilçenin rakımı 150-155 metredir. Ortasından Bursa-Ankara karayolunun geçtiği ilçenin doğu tarafında Gürsu ve Kestel ilçeleri, batı ve kuzey tarafında ise Osmangazi ilçesi yer almaktadır (Şekil 2.13). İsabey Mahallesi konum olarak Bursa-Ankara kara yolu ile Kestel Devlet Hastanesi'nin kuzeyinde yer almaktadır (Şekil 2.15). Kapladığı alan bakımından Bursa'nın en küçük ilçesi olan Yıldırım'ın yüzölçümü yaklaşık 110 kilometrekaredir (Anonim, 2022). İsabey Mahallesi Bursa şehir merkezine yaklaşık 14 km uzaklıktadır (Şekil 2.16).

Şekil 2.16: Bursa Şehir Merkezi ve İsabey Mahallesi (Anonim, 2023)

İsabey Mahallesi, Yıldırım ilçesinin kuzeydoğusunda Gürsu ilçesi sınırında yer almaktadır (Şekil 2.17). Mahallenin güneyinde yerleşim alanı yer alırken kuzeyinde yapılaşma yok denecek kadar azdır, tarım alanları ve yeşil alanlar bulunmaktadır.

Şekil 2.17: Yıldırım İlçesi İçinde İsabey Mahallesi'nin Konumu (Anonim, 2022)

Şekil 2.18: İsabey Mahallesi Hava Fotoğrafı (Google Earth Üzerinden Alınan Görselden düzenlenmiştir.)

2.3.2. İsabey Mahallesi'nin Tarihsel Gelişimi

Esebey ya da *Esenbey* adı ile de bilinen ve bir zamanlar Gürsu'ya bağlı bir köy olan İsabey, günümüzde ise Yıldırım ilçesine bağlı bir mahalledir. 1987 itibariyle Bursa'da büyükşehir belediyesi kurulmasıyla birlikte köy Yıldırım ilçesine bağlı bir mahalleye dönüştürülmüştür. Mahalle, adını Çelebi Sultan Mehmet'in vezirlerinden Bayezit Paşa'nın oğlu İsabey'den almıştır (Akkılıç, 2002). Hüdavendigâr Vilayeti Salnamesi'ne göre 1895, 1908 Yıllığı'nda köydeki hane sayısı 89, 1900 yıllarında Gürsu ve Vakıf köyleri ile *Harput*, *Yeniceabat*, *Cenkeçili*, *Sarsap* köylerinden göçler olmuştur. Bugün yerlilerin dışında köyde; Bulgaristan, Kars ve Erzincan'dan gelmiş olan göçmenler yaşamaktadır (Kaplanoğlu, 1996).

İsabey Mahallesi'nde tescillenmiş tek anıtsal yapı İsabey Cami'dir. Yapı, BKKVK tarafından 2010 yılında tescillenmiştir. Cami, dikdörtgen planlı, ahşap karkas sistemde tuğla ve moloz taş örgü ile inşa edilmiştir.

Şekil 2.19: İsabey Cami Restorasyon Öncesi ve Restorasyon Sonrası Kuzey Cephesi (Soldaki fotoğraf ARJ Mimarlık Arşivi, sağdaki fotoğraf Karabulut 2022 Arşivi)

2.3.3. Sosyoekonomik ve Demografik Özellikler

İsabey mahallesinin de bağlı olduğu Yıldırım ilçesi, yoğun bir şekilde dışarıdan göç aldığı için Türkiye’deki pek çok ilden daha fazla nüfusa sahiptir. Bursa’nın nüfus bakımından Osmangazi’den sonraki en büyük ilçesidir. 2021 yılı verilerine göre nüfusu 653.307 olan ilçede 69 mahalle bulunmaktadır (Anonim, 2022). İsabey Mahallesi’nin nüfusu zaman içerisinde dışarıdan aldığı göçle birlikte daima artış göstermiş ve 2021’de 5442’ye ulaşmıştır (Çizelge 1).

Çizelge 1: Çizelge 1: Yıllara Göre Nüfus Verileri (TÜİK’ten alınan veriler üzerinden hazırlanmıştır.)

Yıl	1927	1940	1955	1970	1980	1985	2021
Toplam Nüfus	508	597	651	680	878	1107	5442

Yıldırım ilçesinde turizm ve sanayi başta olmak üzere tarım, hayvancılık gibi pek çok ekonomik faaliyetin varlığından söz etmek mümkündür. İlçede otomobil parçaları üretimi gerçekleştiren Oto Sanatkarları Küçük Sanayi Sitesi Yapı Kooperatifi (OTOSANSİT) ile birlikte mobilya sanayi, tekstil ve makine sanayi fabrikaları bulunmaktadır (Anonim, 2022).

2.3.4. İsabey Mahallesi'ndeki Sivil Mimari Yapıların Karakteristik Özellikleri

Bu bölümde İsabey Mahallesi'nde bulunan geleneksel konutların mimari özellikleri; plan özellikleri, cephe özellikleri ve iç mekanda bulunan mimari elemanlar bakımından incelenmiştir. İnceleme yapılırken çalışma alanında bulunan yapıların geleneksel Türk Evi olarak tanımlanan tipoloji ile olan benzerlikleri ve varsa farklılıklarını daha iyi anlayabilmek için karakteristik özellikleri ile ilgili literatürden geleneksel Türk Evi ile ilgili kısaca bilgi verilmiştir.

Yıldırım Belediyesi tarafından hayata geçirilmesi planlanan cephe sağlıklılaştırma projesi ile 27 tescilli yapı toplamda 85 yapının cephesinin yenilenmesi planlanmaktadır. Proje kapsamında şu anki İsabey Konağı ve muhtarlık binası olarak kullanılan yapının önüne bir meydan önerisi sunulmuştur (Şekil 2.20).

Şekil 2.20: İsabey Mahallesi Cephe Sağıklaştırma Projesi Meydan Önerisi (Anonim, 2020)

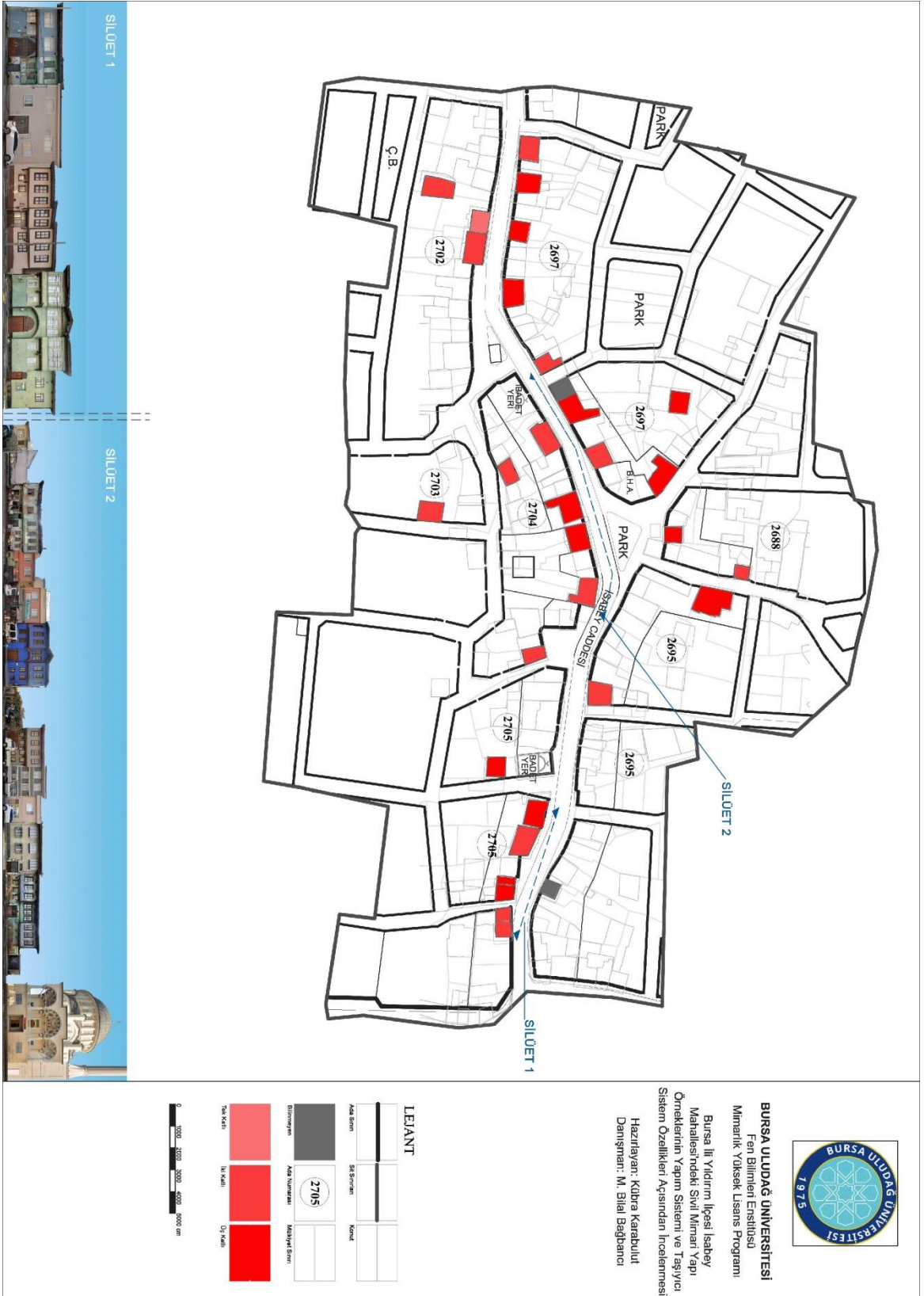
Şekil 2.22'de İsabey Mahallesi sınırları içinde 2010 yılında kentsel sit alanı ilan edilmiş bölgedeki yapılar belirli kriterlere göre KAİP üzerinden gösterilmiştir. Detaylı olarak incelenen yapılar burada belirtilmiş, tescilli yapılar haritada taranmıştır. Mahallede günümüzde tescil edilen 2 yapı bulunmaktadır. Restorasyonu tamamlanan 2704 Ada 15-16 Parsel No.lu yapı günümüzde İsabey Mahallesi Konağı ve muhtarlık binası olarak hizmet verirken restorasyonu tamamlanan İsabey Cami henüz ibadete açılmamıştır.

Şekil 2.23'te tescillenmiş yapıların kat adedi analizi verilmiştir. Tescilli yapılardan 15 adedi iki katlı, 14 adedi ise üç katlı inşa edildiği tespit edilirken tek katlı yalnızca bir yapı bulunmaktadır.

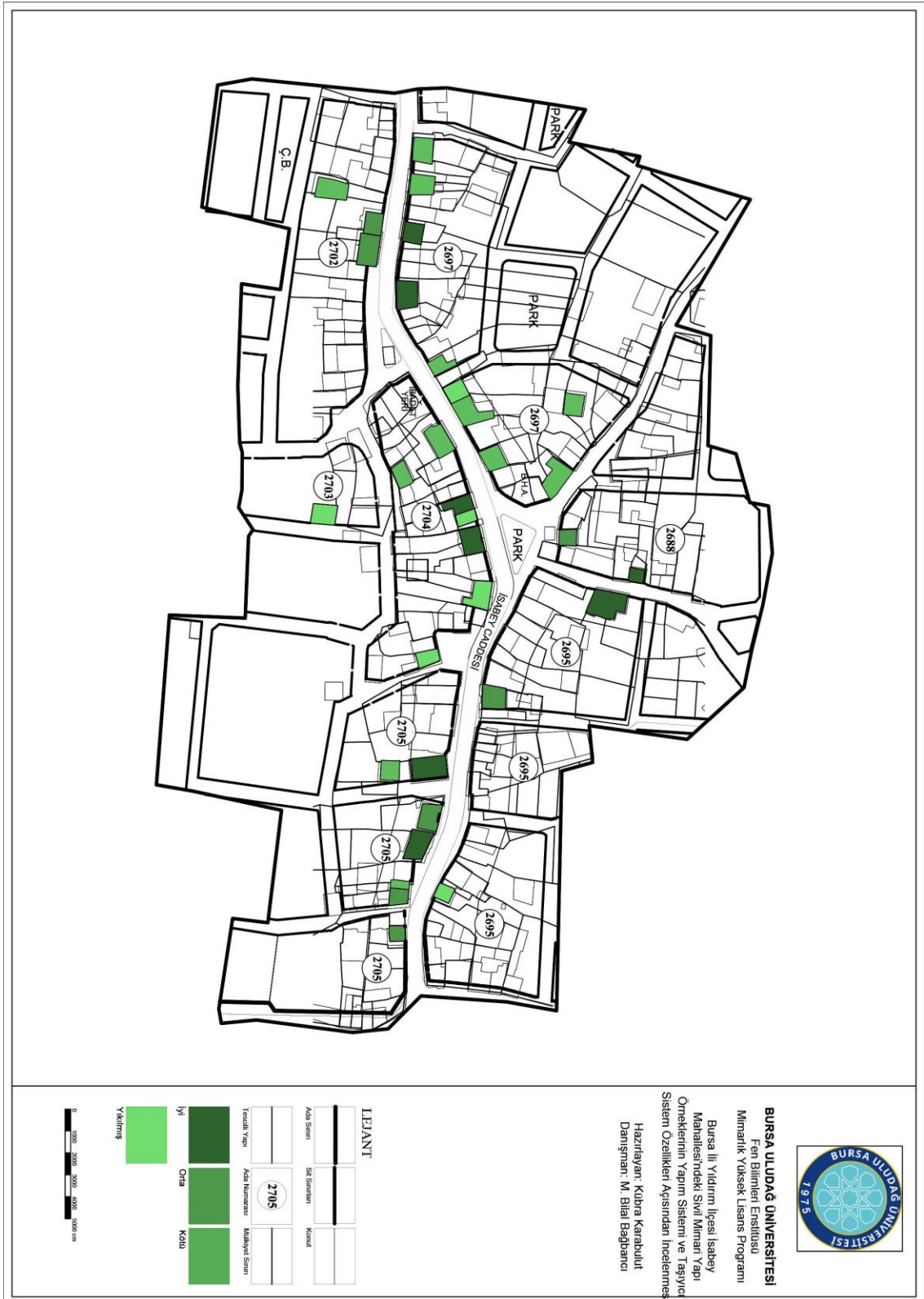

Şekil 2.21: İsabey Mahallesi İsabey Caddesi Üzerindeki Otobüs Durağı ve projede Önerilen Düzenleme (Üstteki fotoğraf Google Street View üzerinden alınmıştır, alttaki görsel ARJ Mimarlık Arşivi)

Yıldırım Belediyesi tarafından uygulanması planlanan cephe sağlıklılaştırma projesinde İsabey Caddesi'ndeki otobüs durağının mevcut durumu ve önerilen durum Şekil 2.21'de verilmiştir.

Şekil 2.23: İsbey Mahallesi Tescilli Konutların Kat Adedi Analizi (Silüet ARJ Mimarlık Arşivi)

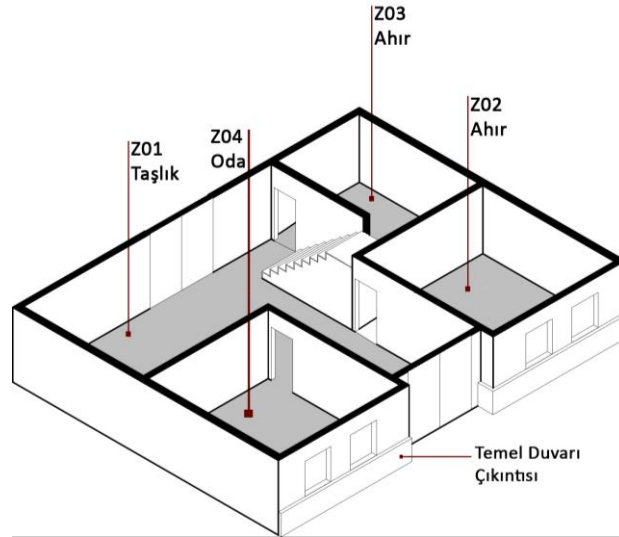
Şekil 2.24: İsabey Mahallesi'ndeki Tescilli Konutların Hasar Durumu Analizi

2.3.4.1. Mekansal Özellikler

Bu bölümde İsabey Mahallesi'ndeki kentsel sit alanı içerisinde kalan geleneksel yapıların plan kurgusu ve plan tipolojisi hakkında karşılaştırmalı incelemeler yapılacaktır. Yapılacak incelemeler; zemin kat, ara kat ve esas kat düzleminde üç ayrı başlık altında toplanmıştır. Karşılaştırma; yapıların kat sayısı, plan tipi, mekanların işlevi gibi kriterler üzerinden benzerlikler ve farklılıklar olarak ele alınmıştır. Mahallede tescil edilen yapılardan tek katlı 1 yapı, iki katlı 15 yapı, üç katlı 14 yapı ve yıkıldığı için kat sayısı belirlenemeyen 2 yapı olduğu tespit edilmiştir.

2.3.4.1.1. Zemin Kat Plan Organizasyonu

Detaylı olarak incelenen dört yapıdan üçü üç katlı olarak inşa edilirken 2704 Ada 19-20 parseldeki yapı yalnız iki kat olarak inşa edilmiştir. Genel olarak mekanların dikdörtgen bir sofa etrafına yerleştirilmiş kare ya da kareye yakın odalardan oluştuklarını söylemek mümkündür. Konutlara taşlık adı verilen mekandan girilir (Şekil 2.25). Taşlık mekanından bahçeye ya da avluya açılan giriş kapısından farklı ikinci bir genellikle çift kanatlı kapı bulunur.

Şekil 2.25: 2704 Ada 15-16 Parsel No.lu Konutun Zemin Kat 3D Plan Şeması (Karabulut 2023)

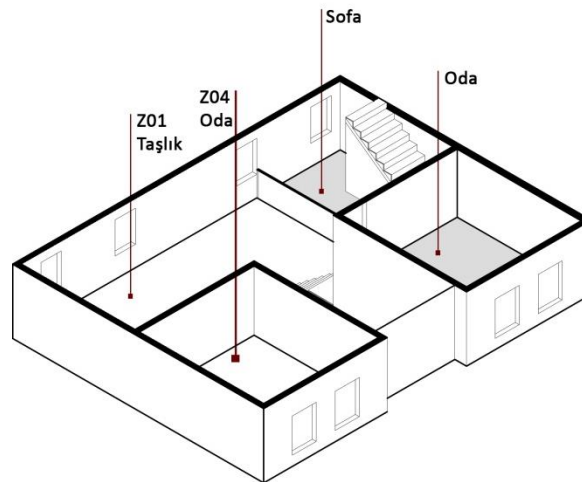

Şekil 2.26: 2705 Ada 6 Parsel No.lu Yapının Taşlık Mekanı
(Karabulut 2022 Arşivi)

Zemin katta bulunan odaların ahır/dam ya da depolama amaçlı kullandıklarını söylemek mümkündür. Konutların özgün halinde taşlık mekanının zemini sıkıştırılmış topraktır. Tavanları ahşap kiriş ve duvarları sıva ile boyalıdır. İncelenen yapılarda tek kollu bir ahşap merdivenle birinci kata ulaşılır.

2.3.4.1.2. Ara Kat (Kışık Kat) Plan Organizasyonu

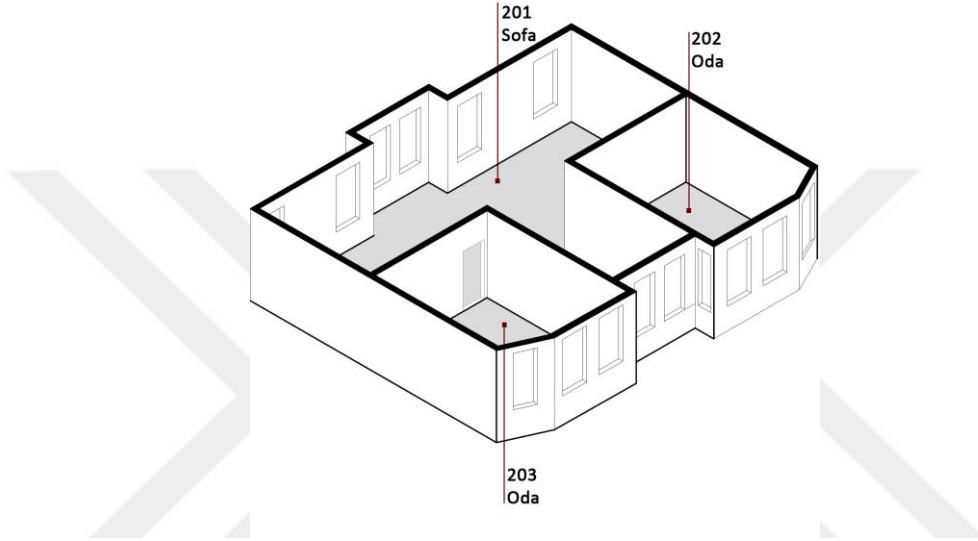
Birinci katlar, genellikle dikdörtgen bir sofanın tek yönüne dizilmiş odalardan oluşur. Dış sofalı plan tipi hakimdir. Üst katlar biçim olarak birinci katlara benzese de üst katlardaki mekanlar yapıya eklenen çıkmalarla birlikte daha geniş ve ferah odalardan oluşur.

Şekil 2.27: 2704 Ada 15-16 Parsel No.lu Konutun Birinci Kat 3D
Plan Şeması (Karabulut 2023)

2.3.4.1.3. Esas Kat Plan Organizasyonu

İsabey Mahallesi'ndeki geleneksel konutların esas katı yapının toplam kat kat sayısına göre ikinci veya üçüncü katı oluşturmaktadır. Ancak bölüm 2.1.1.3'te de belirtildiği gibi esas kat her zaman yapının son katıdır. Bu kat üç katlı olarak inşa edilen yapılarda yazlık kat olarak nitelendirilir.

Şekil 2.28: 2704 Ada 15-16 Parsel No.lu Konutun Esas Kat 3D Plan Şeması (Karabulut 2023)

İsabey Mahallesi'nde incelenen yapıların plan tipolojileri ile ilgili verilen tabloda, yapıların tamamının dış sofalı plan tipinde olduğu tespit edilmiştir. 2704 Ada 19-20 Parsel ve 2704 Ada 15-16 Parsel no.lu yapılarda olduğu gibi bazı yapılar miras nedeniyle birden fazla kişi arasında paylaşıldığı için zaman içinde plan kurgusu özgünden farklı olarak değiştirilmiştir. 2704 Ada 15-16 Parsel No.lu yapı esas katta sokak cephesi yönünde pahlı çıkma yapmıştır. Esas kattaki mekanlar, kışlık kat olarak kullanılan ara kata göre gerek çıkımlarla gerek mekanların birleştirilmesiyle daha geniş ve ferah bir mekan kurgusuna sahiptir.

Çizelge 2: İsabey Mahallesi İncelenen Yapıların Kat Kullanımı (ARJ Mimarlık, Stoa Mimarlık ve ATB Mimarlık Arşivlerinden yararlanılarak oluşturulmuştur.)

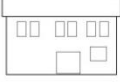
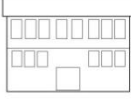
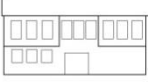
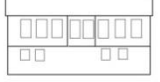
İNCELENEN YAPILARIN PLAN ŞEMALARI	SİRKÜLASYON		YAŞAM+HİZMET			
	ZEMİN KAT PLANI		ARA KAT PLANI		ESAS KAT PLANI	
	2697 ADA 18 PARSEL					
	2702 ADA 11 PARSEL					
	2704 ADA 15-16 PARSEL					
2704 ADA 19-20 PARSEL						

Çizelge 2: İsabey Mahallesi İncelenen Yapıların Kat Kullanım (devamı) (Karabulut, 2023)

2.3.4.2 Cephe Özellikleri

Cepheyi oluşturan en önemli öge çıkmalar ya da diğer adıyla cumbalardır. Çıkmalar farklı şekillerde sınıflandırılabilir. Plandaki konumuna göre kat boyu çıkma yapanlar, gönye çıkmalar, ayaklar üzerinde yapılan çıkmalar, farklı köşe çıkmalar olarak sınıflandırılabilir. Plandaki yönelim durumuna göre ise bir yönde, iki yönde, üç yönde ve dört yönde olmak üzere dört gruba ayrılır (Evren, 1959). İsabey Mahallesi, İsabey Caddesi cephe sağlıklaştırma projesinden elde edilen veriler ile mahallede bulunan tescilli yapıların sokak cephesindeki karakteristik özelliklerini kolayca ayırt etmek mümkündür (Çizelge 3).

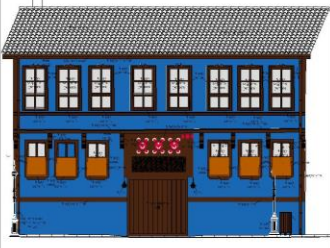
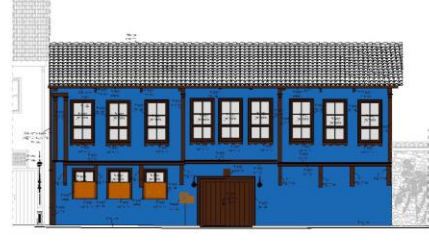
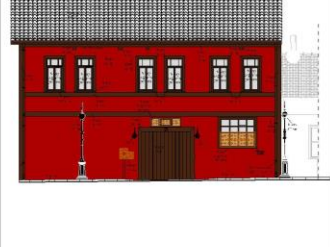
İSABEY MAHALLESİ'NDEKİ GELENEKSEL KONUTLARDAKİ ÇIKMA TİPOLOJİSİ					
Çıkmasız Cephe	Kat Boyu Çıkma	Köşelerde Çift Çıkma	Ön Cephe Üçlü Çıkma	Tek Köşede Çift Yönlü Çıkma	Gönye Çıkma
					
2697 Ada 51 Parsel	2697 Ada 29 Parsel	2704 Ada 6 Parsel	2704 Ada 15-16 Parsel	2704 Ada 25 Parsel	2705 Ada 7 Parsel
					
	2697 Ada 46 Parsel		2705 Ada 6 Parsel		

Şekil 2.29: Mahalledeki Geleneksel Konutların Cephe Tipolojisi (Karabulut, 2023)

İsabey Mahallesi'nde kentsel sit alanı içerisindeki geleneksel konutların çoğunda kat boyu ya da diğer bir ifadeyle oda büyüklüğünde çıkmaların yaygın olduğu görülür. Çalışma kapsamına alınan bölgedeki yapılardan sadece 2704 Ada 15-16 Parsel no.lu yapıda köşeleri pahlanmış çıkma tipolojisine rastlanır.

Çizelge 3'te cephe sağlıklaştırma projesi ile İsabey Caddesi'nde yer alan tescilli yapılardan cephesi çizilmiş örneklerin tablosu verilmiştir.

Çizelge 3: İsabey Mahallesi İsabey Caddesi Üzerindeki Bazı Yapıların Sokağa Bakan Cepheleri (ARJ Mimarlık Arşivinden alınan verilerle hazırlanmıştır)

İSABEY MAHALLESİNDEKİ BAZI YAPILARIN CEPHE ÖRNEKLERİ		
	2704 ADA 15-16 PARSEL	2705 ADA 6 PARSEL
		
	2697 ADA 29 PARSEL	2704 ADA 6 PARSEL
		
	2705 ADA 9 PARSEL	2704 ADA 19-20 PARSEL
		
	2597 ADA 51 PARSEL	2705 ADA 7 PARSEL

İncelenen yapıların ortak özelliklerinden biri toplamda iki ya da üç kattan oluşmalarıdır. Zemin kat cephesinde genellikle çift kanatlı ahşap bir giriş kapısı ile esas katlara göre boyutları daha küçük olan pencereler yer almaktadır. Esas kat ile zemin kat arasında yer alan kattaki pencereler genellikle ahşap bir kafesle örtülmüştür. Tescilli yapıların çoğunda esas katta çıkmalar görülse de çıkma olmayan örneklerde mevcuttur.

Şekil 2.30: 2702 Ada 11 Parsel No.lu Yapının Giriş Cephesi (Stoa Mimarlık Arşivi)

Günümüzde İsabey Mahalle Konağı olarak hizmet veren ve restore edilen 2704 Ada 15-16 Parsel No.lu yapının sokağa bakan cephesinde esas katta çıkma yapan iki köşenin de mahallede bulunan diğer örneklerden farklı olarak pahlı bir şekilde çıkma yaptığı tespit edilmiştir (Şekil 2.31).

Şekil 2.31: 2704 Ada 15-16 Parsel No.lu Yapının Sokak Cephesi (Karabulut 2022)

2.3.4.3 . İç Mekan Elemanları

İsabey Mahallesi'nde bulunan geleneksel yapılardaki plan kurgusu geleneksel Türk Evi'nde görülen plan tipleriyle paralellik göstermektedir. Detaylı incelenen yapıların hepsi dış sofalı plan tipolojisindedir. Çalışma alanındaki yapıların zemin katları ahır, depolama hizmetleri için kullanılırken kimi örneklerde mutfak biriminin de zemin katta görüldüğü örnekler bulunmaktadır. Konutlardaki iç mekan elemanları; sekilik, dolap&yüklük, tavan kaplamaları, döşeme kaplama elemanları olarak sayılabilir. Odalardaki sabit oturma birimi olan sekilik pencere önünde zeminden 30-40 cm yükseklikte konumlandırılmıştır (Şekil 2.32).

Şekil 2.32: 2704 15-16 Parsel No.lu Yapıdaki Oda (Sol) (Karabulut 2022 Arşivi), 2697 Ada 18 Parsel No.lu Yapıdaki Oda (Sağ) (Stoa Mimarlık Arşivi)

İncelenen yapıların bazı mekanlarında tavan kaplamasının uygulanmadığı ve ahşap çatı konstrüksiyonun açıkça görüldüğü örnekler vardır. Tavan kaplaması uygulanan örnekler arasında ahşap pasalı tavan kaplaması yaygındır (Şekil 2.33).

Şekil 2.33: 2704 Ada 15-16 Parsel Ahşap Pasalı Tavan Kaplaması (ATB Mimarlık Arşivi)

3. MATERYAL ve YÖNTEM

Daha önce belirtilen amaçlar doğrultusunda literatür araştırması yapılmış, BKKV ve Yıldırım Belediyesi arşivleri ile birlikte yine mahallede çalışma yürütmüş olan ARJ Mimarlık, Stoa Mimarlık ve ATB Mimarlık ofisleri arşivlerinden veriler elde edilmiştir. Mahallede toplamda 33 yapı tescillenmiştir. Bunlardan biri İsabey Cami iken, diğer 32 yapının tamamı konut yapısıdır. Bu evlerden 7 tanesi çeşitli sebeplerle yıkılmış, 1 tanesi restore edilmiş, Yıldırım Belediyesi öncülüğünde kimi yapıların röleve projeleri hazırlanmış ayrıca İsabey Caddesi içinde bir cephe sağlıklaştırma projesi hazırlanmıştır. BKKV arşivlerinden tescilli yapılardan belirlenen bazı örnekler ile ilgili veriler toplanmıştır. Veri elde edilemeyen kimi yapılar yerinde ziyaret edilmiş, yapı fotoğraflanmış ve hane sakinleriyle yapılan görüşme ile çeşitli bilgilere ulaşılmıştır. Ulaşılan veriler doğrultusunda bu bölümde belirlenen 6 ana başlıktaki tüm verileri açıkça belirtilen 7 yapı detaylı olarak analiz edilmiş, yapı elemanları özellikleri karşılaştırmalı tablolarla incelenmiştir. Tescil edilmiş diğer yapılardan bu 6 ana başlıkta verilerine; belediye, BKKV ya da alan araştırması vasıtasıyla ulaşılabilenlerden bahsedilmiştir.

Tüm bu çalışmalar sonucunda elde edilen veriler karşılaştırmalı olarak analiz edilmiş, yapı teknikleri, yapıların inşasında kullanılan yapı malzemeleri açıklanmıştır. Mahallede yıkılmak üzere olan kimi yapılar bu sayede kayıt altına alınmış mahalle çevresinde ileride yapılacak çalışmalar için bir kaynak oluşturulmaya çalışılmıştır.

3.1. İsbey Mahallesi'ndeki Geleneksel Konutlarda Kullanılan Yapı Malzemeleri

Anadolu'da inşa edilen geleneksel konutlarda yaygın olarak kullanılan temel yapı malzemeleri; ahşap, taş ve kerpiçtir. Bu bölümde çalışma kapsamındaki yapılarda kullanılan; ahşap, kerpiç, taş ve tuğla malzemenin özellikleri ve kullanım yerleri hakkında bilgi verilmiştir.

3.1.1. Ahşap

Tarım ve Orman Bakanlığı 2020 verilerine göre Türkiye'nin %29.4'ü ormanlık alanlardan oluşmaktadır. Bursa'nın orman varlığı yüzölçümünün %45'i kadardır. Orman varlığı bakımından Türkiye'deki çoğu ile oranla zengin olan Bursa'da inşa edilen geleneksel konutlarda ahşap kullanımını yoğun olarak görmek mümkündür.

Şekil 3.1: Türkiye'deki Şehirlerin Orman Yüzdesi

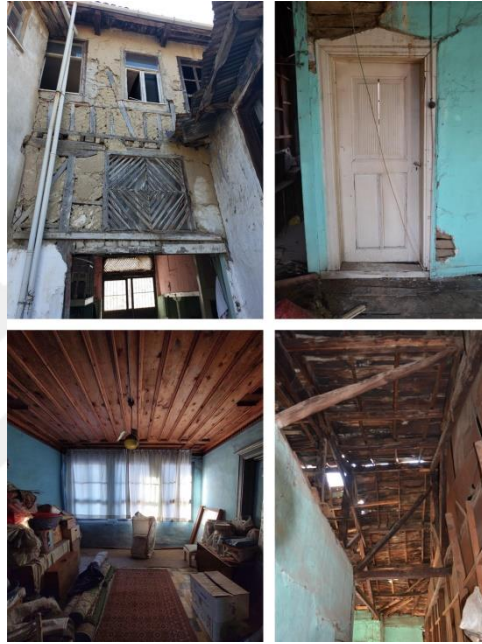
Tarım ve Orman Bakanlığı'nın 2021 verilerine göre Türkiye'deki ormanlık alanların sayıca ilk üçünü oluşturan ağaç türleri sırasıyla; meşe (%29.4), kızılçam (%22.7), karaçam (%18.3) dır (Anonim, 2022). Meşe ağacının yetişmesi için çok fazla yağış almasına gerek olmadığından Türkiye'nin hemen hemen her bölgesinde yetiştirilebilir. Yapılarda taşıyıcı malzeme, doğrama elemanı, döşeme ve tavan kaplaması ve mobilya endüstrisinde kullanılır (İ.B.B., 2009).

İğne yapraklı ağaç türü olan çamlardan Türkiye'de 5 farklı çeşidi doğal olarak yetişir. Bunlardan Akdeniz ikliminin hakim olduğu bölgelerde yoğunlukla görülen kızılçam

özgöl ağırlığı bakımından çamlar arasında en ağır olanıdır. Yapıların iç kısımlarında, çatı sistemlerinde, doğrama elemanlarında kullanılır (İ.B.B., 2009).

Karaçam da meşe gibi Türkiye'nin hemen hemen her bölgesinde görülen bir çam türüdür.

İsabey Mahallesi'ndeki geleneksel konutlarda ahşap, geleneksel Türk Evi'nde de olduğu gibi yoğunlukla kullanılmıştır. Yapının taşıyıcı sisteminde; dikme, kiriş, payanda olarak, iç mekanda; kapı, pencere, merdiven, döşeme olarak kullanılmıştır.

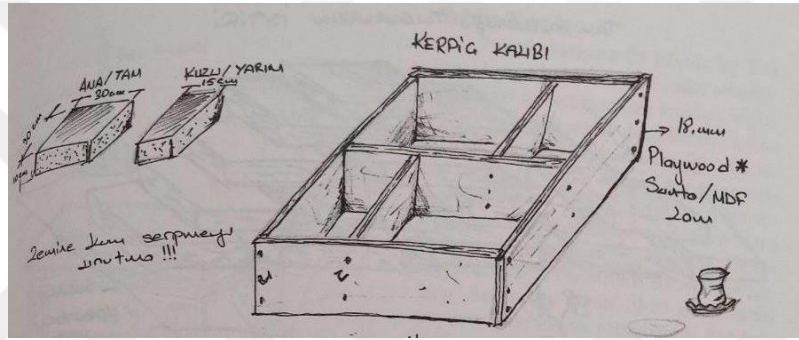
Şekil 3.2: Ahşap Malzemenin Kullanıldığı Yerler

3.1.2.Kerpiç

Kerpiç, temel olarak kil, kum ve suyun birleşmesiyle elde edilen yapı inşa etme geleneğinde tarihi oldukça eskilere dayanan bir malzemedir. Kerpici içerisine bu 3 ana madde dışında farklı yörelerde; hayvan kılı, saman ya da dal parçaları vb. eklendiği örnekler mevcuttur. Anadolu'da kerpiç daha çok kırsal ve orman varlığının az olduğu bölgelerde kullanılır. Temel yapı malzemesi ahşap olan bazı yapılarda ise ahşap çatki sistem arasında dolgu malzemesi olarak kullanıldığı bilinmektedir (Gül, 2011). Kerpiç malzeme, yığma olarak inşa edilen yapılarda ana kerpiç adı ile daha büyük boyutlu kullanılırken ahşap karkas sistemde dolgu malzemesi olarak kuzu kerpiç adıyla görece

daha küçük boyutlarda kullanılır. Ana kerpiç boyutları 30-40 cm uzunluğunda, 20-40 cm eninde ve 8-15 cm kalınlığındadır (Tuzaşı & Çobancaoğlu, 2006).

Kerpiç üretimi farklı yörelerde birbirinden farklılık göstermektedir. Üretimin ilk aşamasında uygun toprak çeşidi seçilir. Kerpicing ana maddelerinden kum ve kil oranının belli bir seviyede olması gerekmektedir. Kerpiç karıştırılırken kilin eşit bir şekilde dağılmasını sağlamak önemli olduğundan karıştırma ayakla çiğneyerek ya da hayvan kullanılarak yapılır. Kerpiç üretiminde kullanılan ahşap kalıpların boyutları farklı bölgelerde birbirinden farklıdır. Elde edilen karışım ahşap kalıplara döküldükten sonra kurumaya bırakılır (Başlılar Altun, 2008).

Şekil 3.3: Kerpiç Üretiminde Kullanılan Ahşap Kalıp (Aşanlı, 2016)

İsabey Mahallesi'ndeki geleneksel konutlarda kerpiç; ahşap karkas arasında dolgu malzemesi ve sıva malzemesi olarak kullanılmıştır. Ahşap malzemenin çoğunlukla İnegöl civarı ve Samanlı Dağları'ndan getirildiği bilinmektedir.

Şekil 3.4: 2697 Ada 18 Parsel No.lu Yapının Kerpiç Dolgulu ve Kerpiç Sıvalı Dış Duvarı

3.1.3. Taş

Bursa’da yapılarda kullanılan taşların çıkarıldığı yerler akarsu vadileri ile Uludağ yamaçlarıdır (Ayengin, 2017). Özellikle anıtsal yapılarda kullanıldığı bilinen traverten taşı, Pınarbaşı ve Cilimboz deresi vadisinde bulunan ocaklardan çıkarılmıştır. Bu taş türü çok boşluklu ve yeterince sağlam olmamasına karşın bölgede yapılarda kullanılabilecek başka taş bulunmadığından erken dönem Osmanlı eserlerinden Ulucami, Emir Sultan Cami gibi yapılarda kullanılmıştır (Tayla, 2007). Bursa II. Murad Türbesi gibi bazı anıtsal yapılarda kullanılan taşların ise çoğunlukla Marmara adasından getirildiği bilinmektedir. Taş malzemenin, incelenen yapıların subasman seviyesine kadar yükseltilmiş temel duvarlarında kullanıldığı tespit edilmiştir.

Şekil 3.5: Moloz Taş Yığma Duvar Örneği (2697 Ada 18 Parseldeki Yapı)

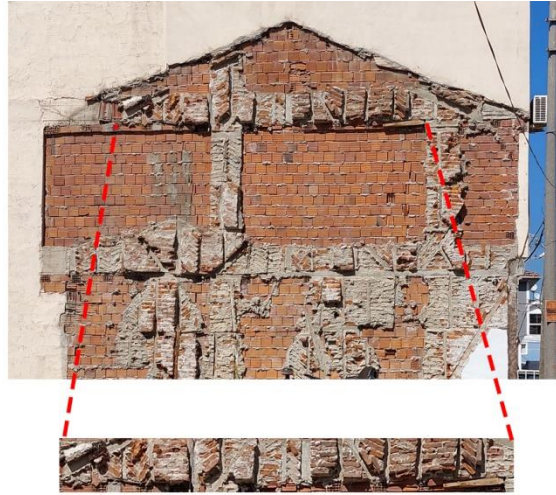
3.1.4. Tuğla

Tuğla malzeme, ahşap çatkı arası dolgu malzemesi olarak kullanıldığı yapılarda zamanında oldukça değerli bir malzeme olduğundan daha gösterişli ve zengin yapılarda kullanılmıştır. Dolgu malzemesi olarak tuğla kullanılan yapılarda, dikme aralıklarının dar tutulmuş (20-25 cm), yatay bağlantılar kullanılmamış ve dikmeleri yalnızca payandalar kesmiştir. Daha eski örneklerde ise dikme aralıklarının 60-90 cm arasında değişiklik gösterdiği bilinmektedir. Üzeri sıvanmamak üzere inşa edilen binalarda tuğla örgüsünün düzenine ve desenine önem verilmiştir (Kafesçioğlu, 1955).

Şekil 3.6: Bursa Muradiye Cami Karşısındaki Tuğla Dolgulu Ev (Anonim, 2023)

İsabey Mahallesi'nde tuğla malzeme, dolgu malzemesi olarak kullanılmış bunun dışında bir kullanımına rastlanmamıştır. Önceden kerpiç malzeme ile doldurulan dolgular zamanla kerpiç üretiminin meşakkatli olması nedeniyle yerini ince harman tuğlasına bırakmıştır.

Tuğla Dolgu Malzemesi Kullanılmış Yıkılmış Bir Yapının İzleri

Şekil 3.7: Tuğla Kullanım Örnekleri

3.2. İSABEY MAHALLESİ'NDEKİ SİVİL MİMARİ YAPILARIN GELENEKSEL YAPIM TEKNİKLERİ

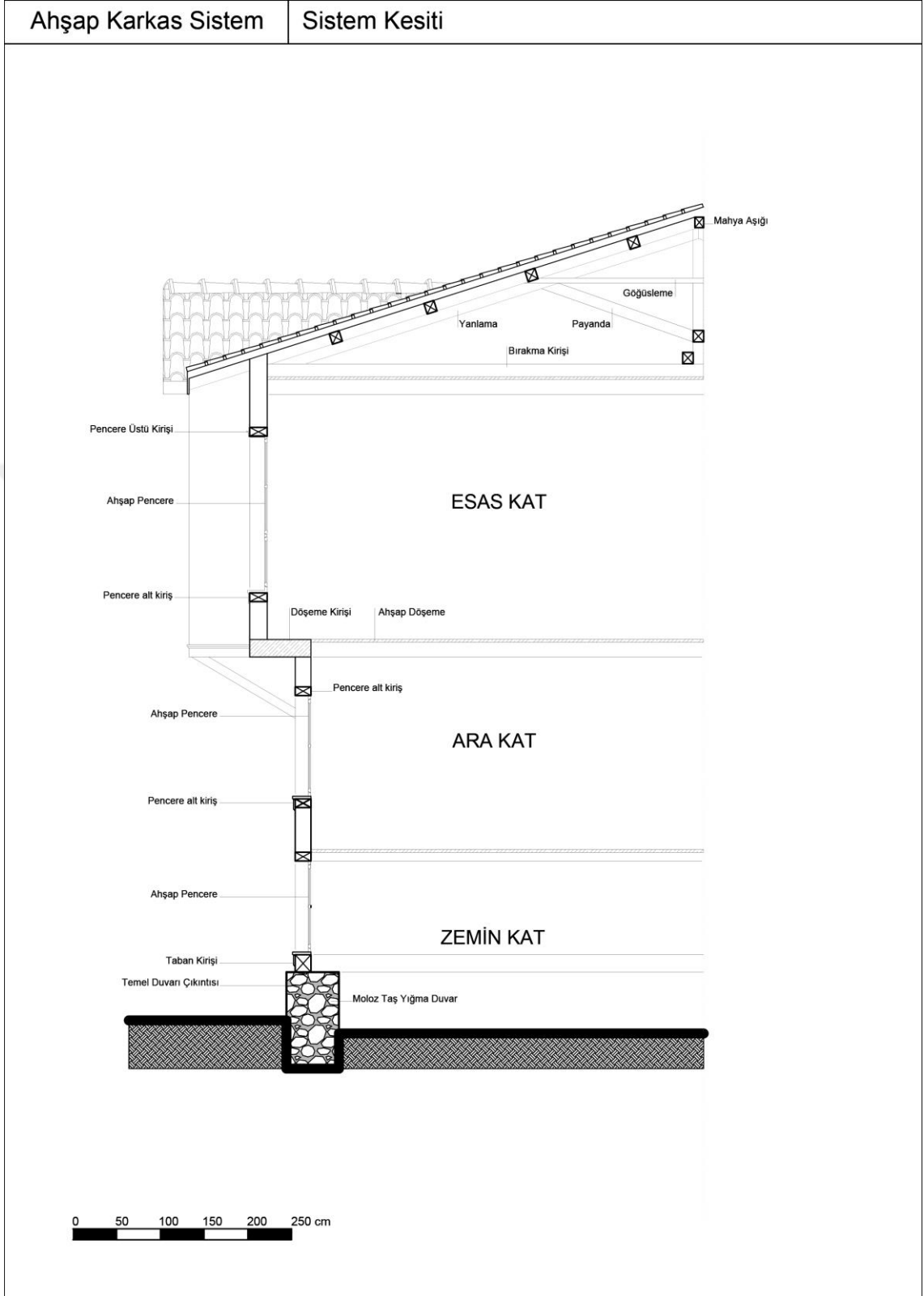
Bu bölümde, çalışma kapsamına dahil edilmiş alandan seçilen örnekler detaylı bir şekilde karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Bu bölümde amaç, seçilmiş örnekler üzerinden İsabey Mahallesi'nde inşa edilmiş yapıların yapım tekniklerine ilişkin detaylı bilgi vermektir.

Belgeleme aşamasında yapılara dair elde edilen veriler aracılığıyla gerçekleştirilen ölçekli ve şematik çizimler bölgedeki yapılarda kullanılan yapım tekniklerini tanımlamada yardımcı olmuştur.

Seçilen yapılar, aşağıda verilen beş ana başlık altında incelenmiştir;

- 3.2.1. Taşıyıcı Sistem Özellikleri
- 3.2.2. Temeller ve Duvarlar
- 3.2.3. Döşemeler
- 3.2.4. Çatılar
- 3.2.5. Merdivenler
- 3.2.6. Pencereler
- 3.2.7. Kapılar

Şekil 3.8'de İsabey Mahallesi'nde ahşap karkas ya da diğer adıyla ahşap iskelet sistemde inşa edilmiş yapının sistem kesiti verilmiştir.

Şekil. 3.8: Ahşap Karkas Sistemde İnşa Edilmiş Yapının Sistem Kesiti (Karabulut 2023)

3.2.1. Taşıyıcı Sistem Özellikleri

İsabey Mahallesi'nde inşa edilen geleneksel konutlarda ahşap karkas arası dolgulu yapım sistemi kullanılmıştır. Kentsel sit alanı sınırları içinde kalan tescillenmiş 32 yapıdan halen ayakta olan 26 yapı üzerinden genel bir inceleme, 7 yapı özelinde ise detaylı analiz gerçekleştirilmiştir. Zemin kat çoğunlukla hizmet işlevleri için kullanıldığından bodrum kat inşa edilmemiştir. Temel duvarları, zemin katta su basman kotuna kadar yükseltilmiş moloz yığma taş duvardan inşa edilmiştir.

Ahşap karkas arası Anadolu'da farklı yörelerde farklı malzemelerle doldurulur. Çalışma kapsamına dahil edilmiş alandaki konutlarda özgün halinde dolgu malzemesi olarak kerpicingin kullanıldığı zamanla onarılan bazı yapılarda ise kerpicingin yerini harman tuğlaya bıraktığı tespit edilmiştir.

Şekil 3.9: Ahşap Çatki Arası Kerpiç Dolgulu Duvar Örneği

3.2.2. Temeller ve Duvarlar

İsabey Mahallesi'nde bulunan geleneksel konutların yapım tekniği, yığma taş bir temel üzerine oturtulmuş ahşap karkas sistem üzerinden şekillenmiştir. Ahşap karkas ya da ahşap iskelet sistem olarak adlandırılan yapım sisteminde ahşap iskelet arası farklı dolgu malzemeleri ile doldurulur. Bu bölgede dolgu malzemesi olarak kerpiç ve yer yer tuğlanın kullanıldığını söylemek mümkündür. Mahalledeki geleneksel konutların temelleri hakkında bilgiler yeterli olmasa da alan çalışması sırasında bu bölgede rölöve ya da restorasyon çalışması yapılmış yapılardan bilgi edinmek mümkündür. 2704 Ada 15-16 parsel no.lu yapıda Z01 mekanında temel duvarı restorasyon çalışması öncesinde gözlenmiştir. Yine aynı yapının Z03-1 nolu mekanında, yapının doğu duvarında duvar kalınlığının incelendiği, alt bölümde temel duvarının çıkıntılı olduğu görülür (Şekil 3.10).

Şekil 3.10: 2704 Ada 15-16 Parsel Nolu Yapının Z03-1 Mekanından Temel Çıkıntısı (ATB Mimarlık Arşivi)

Yapının dış duvarlarında temel duvarları algılanır. Yapının kuzey cephesinin alt bölümünde temel duvarının zemin katta belli bir noktaya kadar çıktığı açıkça görülmektedir (Şekil 3.11).

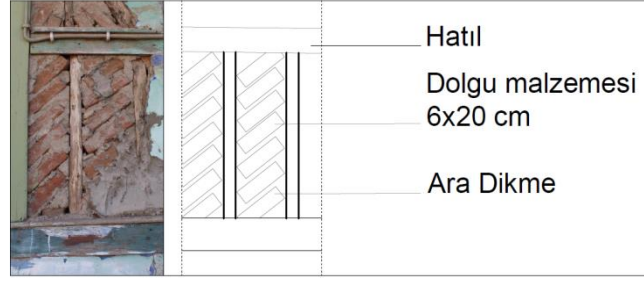

Şekil 3.11: 2704 Ada 15-16 Parsel No.lu Yapının Kuzey Cephesinden Temel Görüntüsü

Şekil 3.12: Şematik Temel Kesiti (Karabulut 2023)

Ahşap iskelet sistemde yapının ana taşıyıcıları ahşap malzemeden oluşmaktadır. Ahşap dikmelerin taban kirişlerine oturtulmasıyla yükler temele aktarılmaktadır. Zemin kat duvarları ahşap hatıllı moloz taş duvarlardan oluşmaktadır, üst katlarda ise kerpiç dolgulu ahşap karkas sistem kullanılmıştır. Ancak günümüze ulaşmış yapıların çoğunda harman tuğla ile dolgu yapılan muhdes duvar örgüsüne rastlanmıştır.

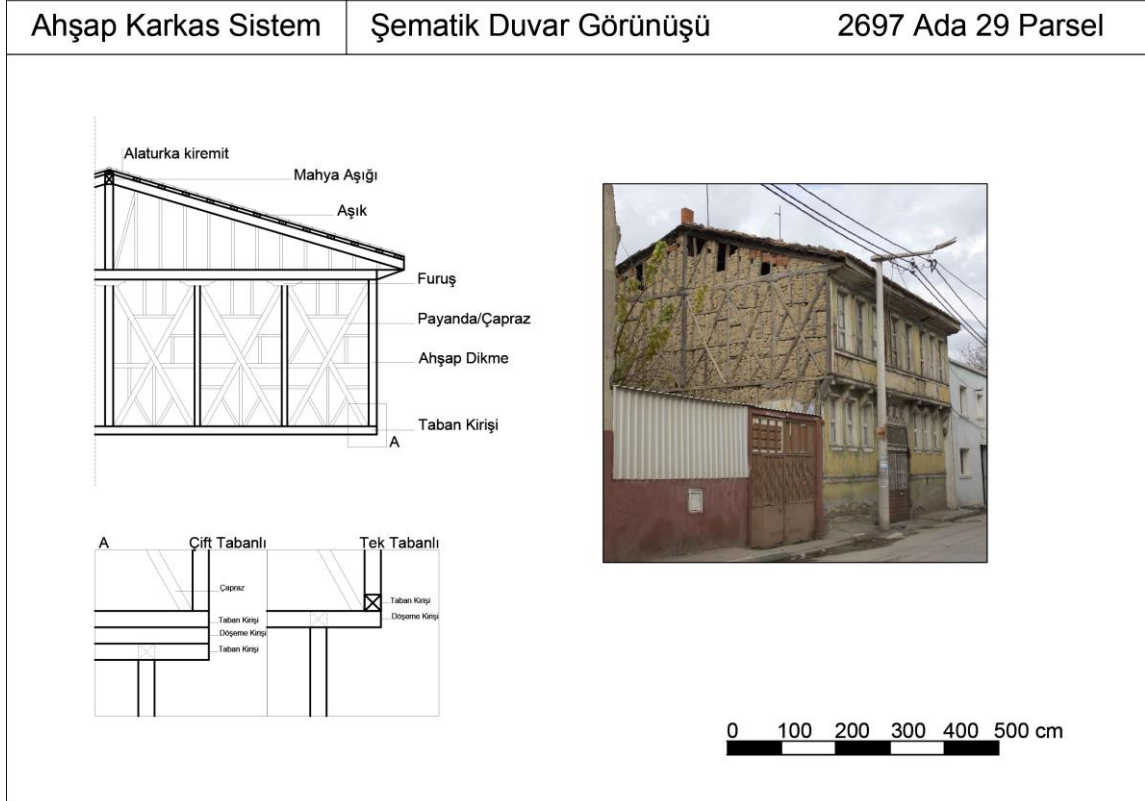

Şekil 3.13: Ahşap Çatkı Arası Dolgulu Duvar 2704 Ada 9 Parsel (Karabulut 2023)

Ahşap karkas sistem ile oluşturulmuş duvarlarda dikdörtgen bir çerçeve içerisinde farklı şekillerde atılan çaprazlar ile strüktür sistemi yapıyı deprem ve rüzgar yüklerine karşı güçlendirme görevindedir. Çalışma alanı kapsamındaki yapılarda farklı şekillerde atılan çaprazlara rastlanmıştır. Bitişik nizam olarak inşa edilmiş yapıların sağır duvarlarında daha çok X şeklinde atılan çaprazlar görülmektedir (Şekil 3.14).

Şekil 3.14: İsabey Mahallesi'nden Ahşap Karkas Sisteminde Duvar Örnekleri (Karabulut 2023)

Şekil 3.15: Ahşap Karkas Sistemde Şematik Duvar Görünüşleri (Karabulut 2023)

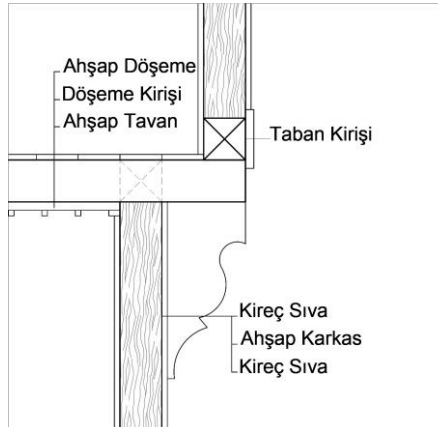
3.2.3. Döşemeler

Ahşap dikmelere oturan ana kirişler ve bu kirişlerin üzerine yerleştirilmiş ahşap kaplama tahtaları kat döşemelerini meydana getirir. Kat döşemeleri, geleneksel yapılarda genellikle ahşap malzeme kullanılarak inşa edilmektedir. İsabey Mahallesi'nde incelenen yapılardaki kat döşemeleri de çoğu geleneksel yapıda olduğu gibi ahşap kirişler ile taşınmaktadır. Ancak zamana bağlı olarak ahşap malzemenin rutubete maruz kalması ve çürümeye başlaması, döşemelerde sehim oluşmasına sebep olmuştur.

Şekil 3.16: 2704 Ada 15-16 Parsel No.lu Yapının Döşemesi (ATB Mimarlık Arşivi)

Ancak konutlarda bulunan bazı mekanlarda muhdes eklere rastlanmıştır. Zeminde dökme mozaik ya da seramik kaplama olan örneklerle rastlamak mümkündür. Restore edilen 2704 Ada 15-16 Parsel No.lu yapıda, statik raporlar sonucunda yetersiz görülen döşeme kirişleri 40 cm aralıklarla 10/16 cm kirişlerle değiştirilmiştir.

Şekil 3.17: 2697 Ada 29 Parsel No.lu Yapının Ara Kat Döşemesi (Karabulut 2023)

Ahşap karkas sistemde kullanılan döşeme kiriş sistemi, döşeme kirişlerinin konumuna göre tek tabanlı ve çift tabanlı kiriş sistemi olarak ikiye ayrılır (bkz Bölüm 2.2.2. Geleneksel İskelet (Çerçeve-Karkas Yapım Sistemi). İncelenen yapılar arasında 2704 Ada 6 Parselde bulunan yapılardan birinin cephesinde çift tabanlı döşeme kiriş sistemi açıkça gözlenmektedir. Tuğla dolgulu olarak inşa edilen bu yapıda görüleceği üzere üst kattaki taşıyıcı dikmeler tek tabanlı sistemden farklı olarak üst taban kirişine oturtulur (Apak, 2009).

Şekil 3.18: Çift Tabanlı Döşeme Kiriş Sistemi

3.2.4. Çatılar

Geleneksel konutlarda st örtü elemanları genellikle ahşap oturtma biçimindedir. Bazı örneklerde kırma çatı özümlemesi görülürken kimilerinde de beşik çatı özümlemesi görülür. Geleneksel Türk Evi'nde olduğu gibi çalışma kapsamındaki yapılarda da st örtü olarak alaturka kiremit tercih edilmiştir. Çatıdaki temel elemanlar; bırakma kirişi, açık, göğüsleme, mertek, kuşaklama, dikme ve kiremit olarak sıralanabilir. Ahşap yapılarda çatıyı taşıyan elemanlar; dikmeler, kat döşemesi üzerine yerleştirilen damlalık aşığı ve dikmeler tarafından taşınan ara aşıklar ile mahya aşığı üzerine yerleştirilmiş merteklerdir (İ.B.B., 2009). 2704 Ada 15-16 Parsel No.lu yapının çatısı beşik çatıdır ve alaturka kiremit ile kaplanmıştır (şekil 3.19).

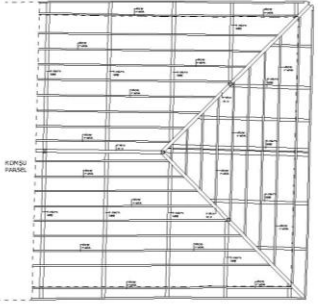
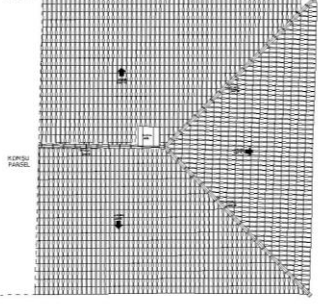
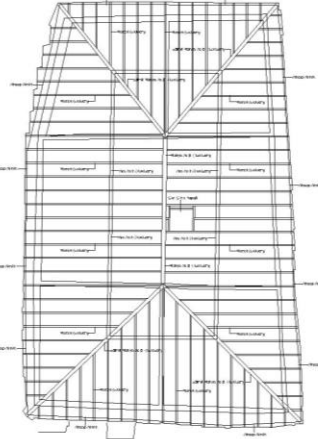
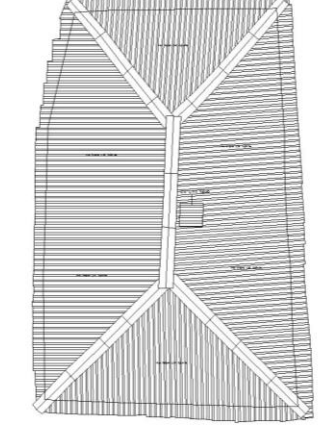
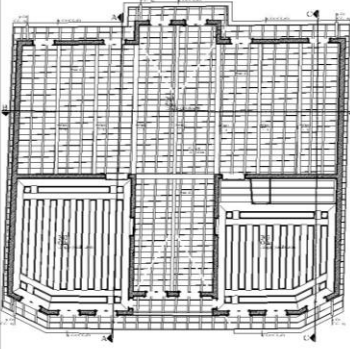
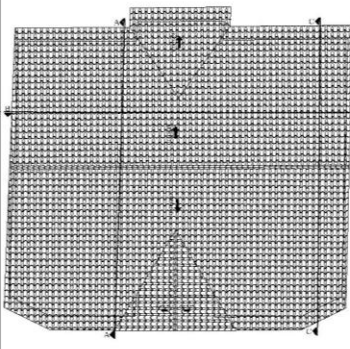
şekil 3.19: 2704 Ada 15-16 Parsel No.lu Yapının 201 Sofa Mekanından atı Kontstrksiyonu Görünümü(ATB Mimarlık Arşivi)

İncelenen yapılardan bazılarında esas kattaki sofa mekanının üzeri örtülmemiş, çatı strüktürü olduğu gibi gözlenebilmektedir (şekil 3.20).

şekil 3.20: 2704 Ada 6 Parsel No.lu Yapının 101 Sofa Mekanından atı Strüktürü (Karabulut, 2023)

Çizelge 4: İsabey Mahallesi İncelenen Yapıların Çatı Planları (ARJ Mimarlık Arşivinden alınan verilerle hazırlanmıştır)

İNCELENEN YAPILARIN ÇATI PLANLARI	2697 ADA 18 PARSEL	ÇATI KONSTRÜKSİYON PLANI	ÜST ÖRTÜ PLANI	FOTOĞRAF
				
	2702 ADA 11 PARSEL			
	2704 ADA 15-16 PARSEL 2. KAT TAVAN PLANI			

0 100 200 300 400 500 cm

2704 Ada 15-16 Parsel No.lu Yapının 3D Çatı Konstrüksiyonu

Şekil 3.21: 2704 Ada 15-16 Parsel No.lu Yapının 3D Çatı Konstrüksiyonu (Karabulut 2023)

3.2.5. Merdivenler

Merdivenler iki ayrı kot arasındaki düşey bağlantıyı sağlayan sirkülasyon aracıdır. İsabey Mahallesi'ndeki konutlarda genellikle konuta girilen ana mekan olan taşlık, sokak kotu ile bir tutulmuştur. Konutların zemin katından üst kattaki ana mekan olan sofaya tek kollu bir merdiven ile ulaşıldığı örneklerin yaygın olduğu söylenebilir. Ancak daha fazla ince işliğin bulunduğu daha geniş konutlarda iki kollu ya da 2705 Ada 7 Parsel No.lu yapıda olduğu gibi iki ayrı merdivene rastlamak mümkündür.

Şekil 3.22: 2705 Ada 6 Parsel No.lu Konutun Merdiveni (Karabulut 2022 Arşivi)

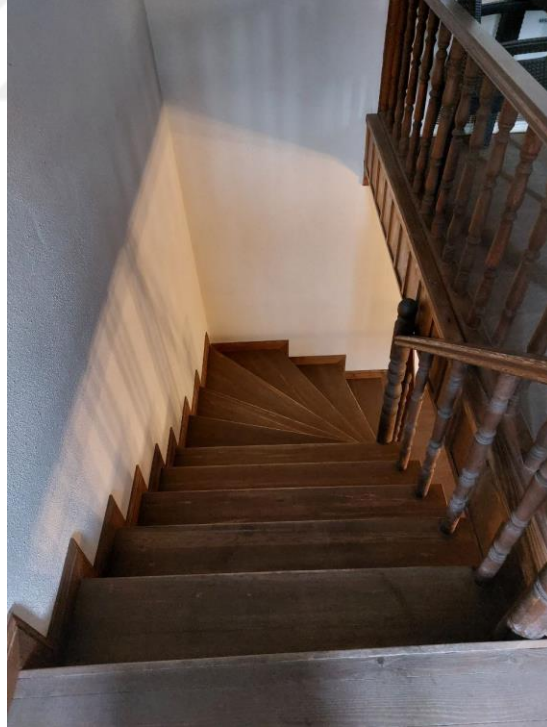
Merdivenlerde rıht yüksekliği 20-22 cm arasında değişkenlik gösterirken basamak genişliği ise 24 ile 28 cm arasındadır.

Ayrıca 2704 Ada 15-16 Parsel No.lu konutun restore edilmeden önceki durumunda Z02-1 Avlu mekanındaki merdiven tek kollu döner merdiven olarak inşa edilmiştir. Merdiven altı boşluğu depo olarak kullanılmıştır. Ancak restitüsyon ve restorasyon projelerinde özgün olmayan bu merdiven kaldırılmıştır (Şekil 3.23).

Şekil 3.23: 2704 Ada 15-16 Parsel No.lu Konutun Restore Edilmeden Önce Z02-1 Avlu Mekanında Bulunan Merdiven

Yine 2704 Ada 25-16 Parsel No.lu yapıda 101 Sofa mekanı ile 201 Sofa Mekanı arasındaki düşey sirkülasyonu sağlayan merdiven incelenen diğer yapılardaki merdivenlerden farklı olarak tek kollu döner merdiven olarak inşa edilmiştir (Şekil 3.24).

Şekil 3.24: 2704 Ada 15-16 Parsel No.lu Yapıdaki 201 Sofa Mekanına Çıkan Merdivenin Restorasyon Sonrası Durumu (Karabulut 2022)

3.2.6. Pencereleler

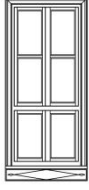
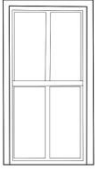
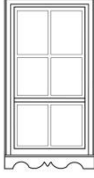
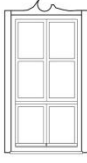
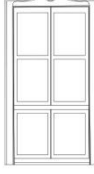
Geleneksel Türk Evi'nde pencereler ve pencere açıklıklarının sayısı ve boyutları katlara göre farklılık göstermektedir. Zemin katta bulunan pencerelerin boyutları hem işlevsel olarak hem de yaşam tarzı dolayısıyla üst kattaki pencerelere göre daha küçük tercih edilmiştir (Şekil 3.25).

Şekil 3.25: 2705 Ada 43 Parseldeki Konutun Ara Kat ve Esas Kat Pencereleleri

Erken dönemlerde sokağa açılan pencere sayısı oldukça azdır bunun yerine sofaya açılan pencereler çoğunluktadır (Kuban, 1995). Örneğin sofasız plan tipinde yapının pencereleri genelde avluya bakarken dış sofalı plan tipolojisinde pencerelerin büyük bir çoğunluğu hayata açılır. Dış sofalı yapılarda yapının azami 2 cephesinde pencereler bulunur genellikle de bir cephesi tamamen sağırdır ancak iç sofalı plan tipolojisinde ise azami üç cephede pencere bulunur kimi yapılarda dört cephede de pencere açıklığı bulunmaktadır (Eldem, 1954). Ayrıca aynı katta odanın büyüklüğü pencere boyutlarını etkilememiş ancak pencere sayısında artışa neden olmuştur (Aksoy, 2011).

İncelenen yapılarda esas kattaki pencerelerin boyutlarının kısa kenarda 70 cm ile 85 cm, uzun kenarda 160 cm 175 cm arasında değişiklik gösterdiği tespit edilmiştir. Bu bölümün başında bahsedildiği üzere geleneksel Türk Evi'nde esas kattaki pencere boyutları zemin kat ya da ara kattakilere oranla her zaman daha büyüktür. Mahalledeki geleneksel konutların pencere özellikleri de geleneksel Türk Evi olarak nitelendirilen yapıları ile paralellik göstermektedir. Ara kat ya da kışlık kat olarak adlandırılan kattaki odalarda sokağa bakan pencerelerin yanı sıra taşlık mekanına bakan pencerelerde bulunmaktadır.

İSABEY MAHALLESİ'NDEKİ GELENEKSEL KONUTLARDAN PENCERE ÖRNEKLERİ				
2704 Ada 15-16 Parsel	2705 Ada 6 Parsel	2704 Ada 6 Parsel	2697 Ada 46 Parsel	2697 Ada 29 Parsel
				
Ölçüler: 75/175 cm	Ölçüler: 84/170 cm	Ölçüler: 84/163 cm	Ölçüler: 72/138 cm	Ölçüler: 82/168 cm

Şekil 3.26: İsabey Mahallesi'ndeki Geleneksel Konutlardan Pencere Örnekleri (ARJ Mimarlık ve ATB Mimarlık arşivlerinden yararlanılarak oluşturulmuştur)

Şekil 3.27: Taşlık Mekanına Bakan Pencereler (sol: 2697 Ada 29 Parsel, sağ: 2705 Ada 6 Parsel) (Karabulut, 2023)

3.2.7. Kapılar

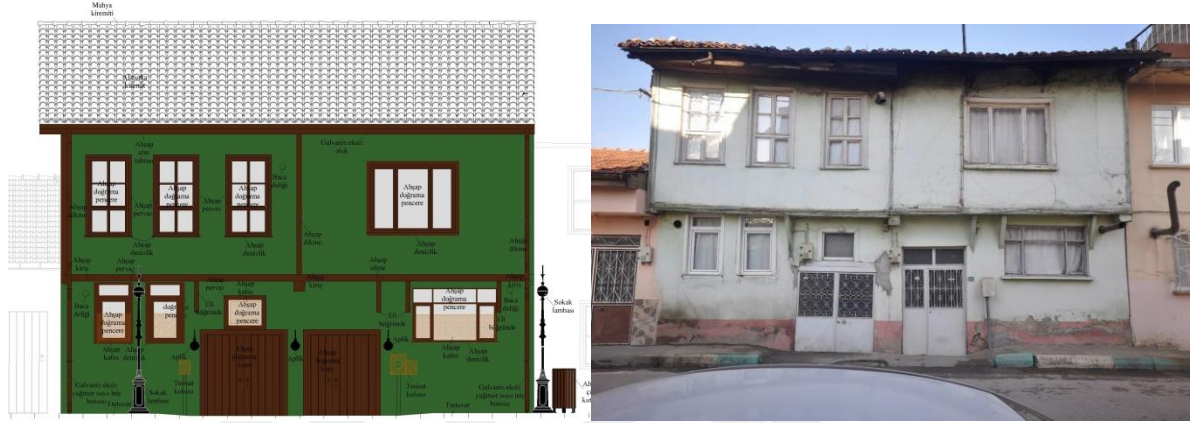
Çalışma kapsamına alınmış yapılarda kullanılan kapılar; ana giriş kapıları, bahçe kapıları ve iç kapılar olarak incelenebilir. Mahallede inşa edilmiş yapıların çoğunda ana giriş kapısından direkt olarak taşlık mekanına ya da bahçeye girilmektedir. Taşlık mekanı daha önceki dönemlerde depolama veya ahır olarak kullanıldığı için giriş kapıları çift kanatlı ve oldukça geniştir. Ana giriş kapılarının genişlikleri ortalama 160 cm ile 230 cm arasında değişiklik göstermektedir. Kapı yükseklikleri ise 180 cm ile 250 cm arasındadır.

Şekil 3.28: Ana Giriş Kapısı Örnekleri

İncelenen yapılardan 2704 ada 15-16 parsel, 2697 ada 18 parsel ile 2705 Ada 6 parsel, 2704 Ada 6 parsel numaralı yapılarda ana giriş kapısından sonra taşlık mekanından bahçeye açılan çift kanatlı genişçe bir kapı daha bulunur. 2704 ada 19-20 parsel ve 2697 ada 29 parseldeki yapılarda bahçeye açılan kapıların yerinde olmadığı sadece bir kapı boşluğu bulunduğu tespit edilmiştir. 2702 ada 11 parsel no.lu yapıda ise mevcut durumda taşlık mekanından bahçeye açılan özgün olmayan tek kanatlı demir bir kapı bulunmaktadır. Mahallede bulunan yapılardan daha nitelikli ve daha gösterişli olan 2704 ada 15-16 parsel ile 2705 ada 6 parsel No.lu yapıların kapılarında üst bölümde ahşap bir kemer yer almaktadır.

Özgün ana giriş kapılarından bazıları sökülmüş yerine metal kapılar yerleştirilmiştir. İsabey Cephe Sağıklaştırma Projesi raporuna göre; projenin hayata geçmesiyle birlikte İsabey Caddesindeki bu yapıların muhdes kapıları özgün haline uygun ahşap kapılarla değiştirilecektir.

Şekil 3.29: 2697 Ada 48-49 No.lu Parseldeki Yapının Mevcut Hali ve Projede Önerilen Hali (ARJ Mimarlık Arşivi)

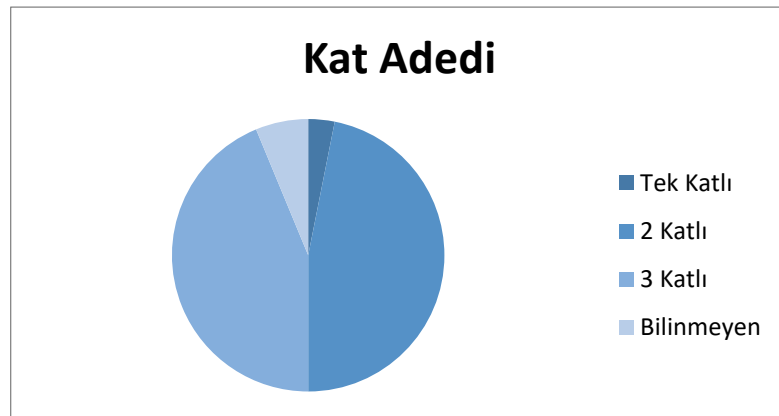

Şekil 3.30: Çift Kanatlı İç Kapı Örneği (Karabulut 2023)

4. BULGULAR

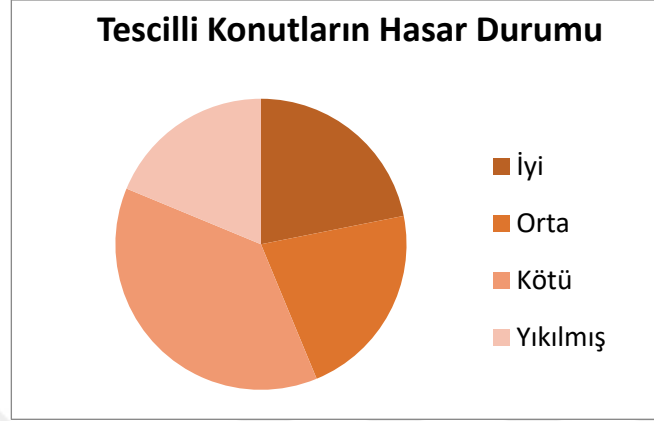
İsabey Mahallesi'nin genel özellikleri ile sit alanı içinde kalan yapıların mimari özellikleri elde edilen veriler aracılığıyla Bölüm 2'de açıklanmıştır. İsabey Mahallesi'nde kentsel sit alanı sınırları içerisinde yer alan geleneksel konutların yapım tekniklerine ilişkin bilgiler Bölüm 3'te aktarılmıştır. Elde edilen veriler doğrultusunda yapılara ilişkin bilgiler tablo haline getirilmiştir. Yapılan kaynak araştırması ve analizler sonucunda bu çalışma neticesinde ulaşılan bulguları aşağıdaki gibi sıralamak mümkündür:

- İsabey Mahallesi'nde geleneksel konutlar inşa edilen konutların yapımında, bulunduğu coğrafyada kullanılan ve bilinen yapım teknikleri kullanılmış, dönemin şartlarında en hızlı ve kolay ulaşılan yapı malzemeleri tercih edilmiştir.
- Çalışma alanındaki yapıların temel sistemlerine ilişkin bilgiler, yapıya ait fotoğraflardan ve kaynak araştırması sonucunda elde edilmiştir. Yapılan alan çalışması sonucunda da bazı yapıların temellerinin zemin kotundan subasman seviyesine kadar yükseltildiği tespit edilmiştir. Temel çıkıntıları, bazı yapılarda dış cepheden bazı yapılarda ise iç mekandan gözlemlenmektedir.
- Ahşap karkas sistemde kerpiç dolgulu inşa edilen yapıların sit alanı sınırları içerisinde kalan bölgede tescillenen yapıların çoğunluğunu oluşturduğu tespit edilmiştir. Ancak ilerleyen dönemlerde çoğu yapının dolgusu kerpiç yerine harman tuğla ile yer değiştirmiştir.
- Kentsel sit alanı sınırları içinde kalan yapılardan; 1'i tek katlı, 15 tanesi 2 katlı, 14 tanesi 3 katlıdır ve kat sayısı belirlenemeyen 2 yapı bulunmaktadır.

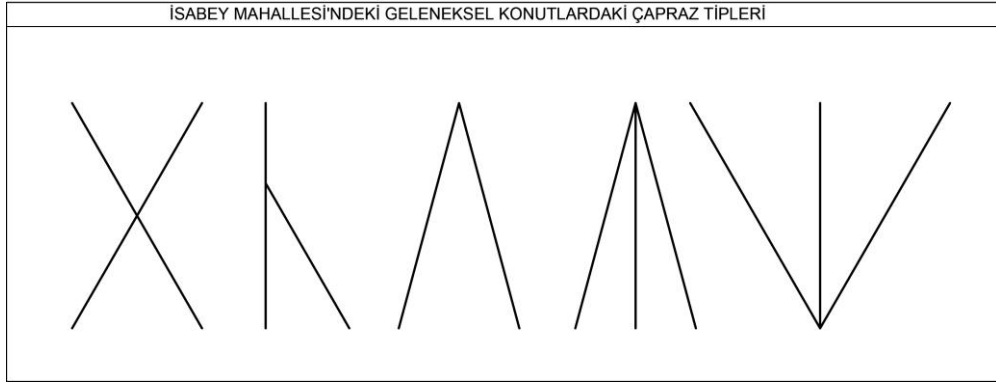
Şekil 4.1: Kentsel Sit Alanı İçindeki Geleneksel Konutların Kat Adedi Analizi

- Çalışma kapsamına dahil edilen alan içerisindeki 32 konuttan; 7 adedi iyi, 7 adedi orta, 11i kötü, 7sinin ise yıkıldığı tespit edilmiştir.

Şekil 4.2: Kentsel Sit Alanı İçindeki Geleneksel Konutların Hasar Durumu Analizi

- Çalışma alanı içerisinde olan ve incelenen yapılarda farklı türde çaprazlamalar kullanılmıştır. Aynı yapıda birden fazla türde çaprazlamanın tercih edildiği örnekler bulunmaktadır (Şekil 4.3).

Şekil 4.3: İsabey Mahallesi'nde Bulunan Geleneksel Konutlarda Görülen Çapraz Tipleri

- Çizelge 5'te detaylı olarak incelenen yedi yapı: plan tipolojisi, yapım tekniği, ana dikme boyutları, dolgu şekli, çatı örtüsü, çıkma, merdiven boyutları açısından elden edilen hem nitel hem de nicel verilerle karşılaştırılmıştır. İncelenen 7 yapıdan Sedad Hakkı Eldem sınıflandırmasına göre 1 tanesi iç sofalı diğer 6 tanesi ise dış sofalı plan tipolojisinde inşa edilmiştir. Yapılardan ikisi

zemin kat ve esas kattan oluşurken diğerk beş yapı zemin ve iki kattan oluşmaktadır. Yapılardan beşinde çıkma varken diğerk ikisinde çıkma görülmemektedir. Yine yapılardan nde çatı kırma iken diğerk dördünde beşik çatı tercih edilmiştir.

Çizelge 5: İsabey Mahallesi’nde İncelenen Yapıların Karşılaştırmalı Analiz Tablosu

	Konut 1	Konut 2	Konut 3	Konut 4	Konut 5	Konut 6	Konut 7
Yapının Ada Parsel No.su	2704 Ada 15-16 Parsel	2697 Ada 18 Parsel	2702 Ada 11 Parsel	2704 Ada 19-20 Parsel	2705 Ada 6 Parsel	2697 Ada 29 Parsel	2704 Ada 6 Parsel
Yapı Fotoğrafları							
Plan Tipolojisi	Dış Sofalı	Dış Sofalı	İç Sofalı	Dış Sofalı	Dış Sofalı	Dış Sofalı	Dış Sofalı
Yapım Tekniği	Zemin kat alıpsap hatlılı yığma moloz taş duvar, üst katlar alıpsap karkas arası dolgu	Zemin kat alıpsap hatlılı yığma moloz taş duvar, üst kat alıpsap karkas arası kerpiç dolgu	Zemin kat alıpsap hatlılı yığma moloz taş duvar, üst kat alıpsap karkas arası kerpiç dolgu	Zemin kat alıpsap hatlılı yığma moloz taş duvar, üst kat alıpsap karkas arası kerpiç dolgu	Zemin kat alıpsap hatlılı yığma moloz taş duvar, üst katlar alıpsap karkas arası dolgu	Zemin kat alıpsap hatlılı yığma moloz taş duvar, üst kat alıpsap karkas arası kerpiç dolgu	Zemin kat alıpsap hatlılı yığma moloz taş duvar, üst kat alıpsap karkas arası kerpiç dolgu
Kat Adedi	Zemin+2 Kat	Zemin+2 Kat	Zemin+2 Kat	Zemin+1 Kat	Zemin+2 Kat	Zemin+2 Kat	Zemin+1 Kat
Ana Dikme Byoutları	202-1 Mekanında Bulunan Ana Dikme 23/25 cm	101 Sofla Mekanında Bulunan Dikme Boyutları 13/17 cm 13/13 cm	Ana Dikme 28/30 cm	Dükkan Z09 Mekanında Bulunan Dikme 24/22cm	Z01 Taslık Mekanındaki Dikme 29/29 cm 23/25 cm	Zemin kat Taslık mekanındaki dikme 21/20 cm	Ana Dikme 28/30 cm
Dolgu Şekli	Zemin Kat Alıpsap Karkas Arası Harman Tuğla Dolgu 102 no.lu mekanda hem kerpiç hem harman tuğla dolgu İkinci kat kerpiç dolgu malzemesi	Yapının büyük bir bölümünde kerpiç dolgu alıpsap karkas 1.katta Harman tuğla dolgu ile örtülen mübdes duvar	Yapı kerpiç dolgu alıpsap karkas sistende inşa edilmiştir	Yapı kerpiç dolgu alıpsap karkas sistende inşa edilmiştir	Yapı kerpiç dolgu alıpsap karkas sistende inşa edilmiştir	Yapı kerpiç dolgu alıpsap karkas sistende inşa edilmiştir	Yapı kerpiç dolgu alıpsap karkas sistende inşa edilmiştir
Çatı Örtüsü	Beşik Çatı Alaturka Kiremit	Kırma Çatı Alaturka Kiremit	Alıpsap Konstrüksiyon Kırma Çatı Sac Trapez ile Örtülü	Beşik Çatı Alaturka Kiremit	Kırma Çatı Alaturka Kiremit	Beşik Çatı Alaturka Kiremit	Beşik Çatı Alaturka Kiremit
Çıkma avar/y	Var	Yok	Yok	Var	Var	Var	Var
Merdiven Rıht ve Basamak Ölçüleri	<i>Z Kat-1 Kat</i> Rıhtı yüksekliği:21 cm Basamak genişliği: 27,5 cm <i>1 Kat-2 Kat</i> Rıhtı yüksekliği:20 cm Basamak genişliği: 28 cm	<i>Z Kat-1 Kat</i> Rıhtı yüksekliği:20 cm Basamak genişliği: 24 cm <i>1 Kat-2 Kat</i> Rıhtı yüksekliği:21 cm Basamak genişliği: 24 cm	Rıhtı yüksekliği: 22 cm Basamak genişliği: 27 cm	Rıhtı yüksekliği: 21 cm Basamak genişliği: 28 cm	<i>Z Kat-1 Kat</i> Rıhtı yüksekliği: 20 cm Basamak genişliği: 24 cm <i>1 Kat-2 Kat</i> Rıhtı yüksekliği: 22 cm Basamak genişliği: 23 cm	<i>Z Kat-1 Kat</i> Rıhtı yüksekliği:20 cm Basamak genişliği: 23 cm <i>1 Kat-2 Kat</i> Rıhtı yüksekliği:22 cm Basamak genişliği: 26 cm	Rıhtı yüksekliği: 22 cm Basamak genişliği: 24 cm

5. SONUÇ

Dünya Kültürel ve Doğal Mirasın Korunması Sözleşmesi'nde kültürel miras olarak nitelendirilen ögeler; anıtlar, yapı toplulukları ve sitler olarak sıralanmıştır. ICOMOS Türkiye tarafından 2013 yılında yayınlanmış Mimari Mirası Koruma Bildirgesi'nde kültürel miras: *“Geçmişten bugüne ulaşmış, insanların sahiplik bağı içinde olmaksızın sürekli değişim halinde olan değerlerinin, inançlarının, bilgilerinin ve geleneklerinin bir yansıması olarak betimlenen somut ve somut olmayan tüm varlıklar”* olarak tanımlanmıştır. (ICOMOS, 2013).

Kültürel mirasın korunması ile ilgili Dünya Kültürel ve Doğal Mirasın Korunması Sözleşmesi'nde *“kültürel ve doğal mirasın herhangi bir parçasının bozulmasının veya yok olmasının, bütün dünya milletlerinin mirası için zararlı bir yoksullaşma teşkil ettiğine”* vurgu yapılmış, *kültürel ve doğal mirasın korunmasına iştirakin, bütün milletlerarası camianın ödevi olduğu”* hakkında bir hatırlatma yapılmıştır (TBTK, 2021).

Ulusal ve uluslararası sözleşmelerde kültürel mirasın korunmasının önemine dair her zaman vurgu yapılmıştır. Kültürel miras ögeleri hem bulundukları coğrafya hem de tüm dünyanın bir mirası olarak kabul gördüğünden bu ögelerin geleceğe aktarılması elzemdir. Bu ögelerin korunması ve geleceğe aktarılması günümüzde aşağıda belirtilen açılardan tüm dünya mirasına fayda sağlamaktadır:

- Nesiller arasındaki kültürel devamlılığı sağlamak,
- Mevcut yapının yıkılıp yerine yenisinin inşa edileceği süreçte ortaya çıkacak karbon ayak izini azaltmak,
- Tekrar hayata kazandırılması planlanan yapıların verilecek yeni ve uygun işlevlerle sürdürülebilirliğe katkı sağlaması
- Döngüsel ekonominin gelişmesine yardımcı olması

İsabey Mahallesi, Yıldırım ilçesinde bulunan diğer tarihi yapılar ve mahalleler gibi dönemin yaşam koşullarına dair fikir vermesi açısından barındırdığı yapılarla önemli bir bilgi kaynağıdır. Mevcut durumda mahallede Yıldırım Belediyesi tarafından yapılmış ve halen yapılmakta olan çalışmalar bulunsa da bu çalışmaların mahallenin tamamına ulaşması mümkün olmamıştır. Bu nedenle burada bulunan ve özellikle yıkılma tehlikesi altında olan yapıların kayıt altına alınması gelecekteki çalışmalar için büyük bir önem teşkil etmektedir.

Bu tez kapsamında, İsabey Mahallesi kentsel sit alanı sınırları içerisinde bulunan tescillenmiş toplamda 32 geleneksel konut olduğu, bunlardan 7 tanesinin çeşitli sebeplerle yıkıldığı 1 tanesinin restorasyon çalışmalarının tamamlandığı tespit edilmiştir. Bu yapılardan döneminin özgün malzeme ve özelliklerini yansıtan 7 yapı detaylı bir şekilde ele alınmıştır. Restore edilen tek yapı halihazırda muhtarlık ve Esebey Kadın Kooperatifi olarak hizmet vermektedir. İncelenen yapılardan 5'inin özgün planlarında miras ya da başka nedenlerden dolayı zamanla değişiklikler gerçekleştirildiği tespit edilmiştir. Bu konutlardan rölövesi mevcut olanların rölöve çalışmalarına ulaşılmış olmayanların ise rölöveleri çıkartılmıştır. Yapıların mevcut durumu, karakteristik özellikleri, yapım tekniği özelliklerine dair metin, fotoğraf ve çizimler aracılığıyla anlatımlar gerçekleştirilmiştir.

Konutlara giriş, direkt sokağa açılan çift kanatlı ahşap bir kapı ile gerçekleştirilir. Bahçeler arka plana alınmakla birlikte bazı yapılara hem bahçeden hem sokaktan girilebilmektedir. İncelenen 7 konut arasından sadece 1'i iç sofalı plan tipolojisindeyken diğer 6'sı dış sofalı plan tipolojisinde inşa edilmiştir. Daha eski tarihlerde inşa edilen yapılar genellikle iki katlı iken 20.yy. ve sonrasında inşa edilen yapılar üç katlı inşa edildiği tespit edilmiştir. Üç katlı inşa edilen yapılarda zemin kat ile ara katı birbirine bağlayan bir adet ahşap tek kollu bir merdiven bulunurken ilerleyen zamanlarda evin miras yolu ile paylaşılması ile bu merdiven sayısı ikiye çıkarılmıştır. Islak hacim olarak adlandırdığımız mutfak ve tuvalet birimleri su taşımayı kolaylaştırmak amacıyla zemin katta inşa edilmiştir. Tuvalet, yapıdan ayrı olarak bahçenin içerisinde konumlandırılır.

Yapılar, moloz yığma taş duvar bir temel üzerine inşa edilmiştir. Temel, yapıyı dış etkenlere karşı korumak için subasman kotuna kadar yükseltilmiş, üst katlar ahşap karkas sistemde kerpiç dolgulu olarak inşa edilmiştir. Kerpiç tuğla yapımının aşamalı ve uzun sürmesinden dolayı kerpiç dolgu yerini zamanla harman tuğlasına bırakmıştır.

Karşılaştırmalı olarak incelenen konutların, mimari özellikleri ve yapı elemanı boyutları EK 10'daki tabloda verilmiştir. Yapıların benzerlik ve farklılıkları açıkça ortaya konmuştur. Çizelge 2'de yapıların mevcut planlarında kat kullanımında özgün halinde zemin katta ve bahçede konumlandırılan ıslak hacimlerin zamanla içeri alındığı, esas kattaki sofaların bölünerek yapının iki ayrı ev şeklinde kullanılmaya başlandığı da gözlenmiştir.

Değişen teknoloji, yaşam biçimleri, yapı malzeme ve teknikleri gibi sebeplerden dolayı konutlar hem mekânsal olarak hem de yapısal olarak büyük ölçüde özgünlüklerini yitirmişlerdir. Halen kullanılan evlerin ise çoğu yanlış onarım ve muhdes eklerden dolayı kötü durumdadır.

Bölgedeki geleneksel konutların yapım teknikleri, mimari özellikleri ile ilgili önemli bilgiler barındıran bu tezin bu alan ve çevresinde yapılacak çalışmalar için bir kılavuz niteliği taşıması beklenmektedir. Mahalle her ne kadar 2010 yılında kentsel sit alanı ilan edilmiş ve yapılar tescillenmiş olsa da bazı yapıların harap durumda olması ve müdahale gerektirdiği açıkça gözlenmiştir. Bu yapılara gerekli müdahalelerin yapılması ve korunma altına alınması bu bölümün başında uluslararası sözleşmelerde de açıkça belirtilen sebeplerden dolayı oldukça önemlidir.

KAYNAKÇA

- Anonim. (2008). <https://web.solacesf.org/post-and-beam-building-techniques/>.
- Anonim. (2018). <https://www.aa.com.tr/tr/turkiye/gordion-antik-kenti-anadolu-tarihine-isik-tutuyor/1228264>.
- Anonim. (2021). <https://info.sibnet.ru/article/amp/588797/>.
- Anonim. (2022). <https://www.yildirim.bel.tr/yildirim-detay/YILDIRIM-HAKKINDA/4#:~:text=Y%C4%B1ld%C4%B1r%C4%B1m'da%2069%20mahalle%20bulunuyor>.
- Anonim. (2022). <https://www.atlasbig.com/images/bursa-yildirim-mahalleleri-harita.png>.
- Ahunbay, Z. (2017). *Tarihi Çevre Koruma ve Restorasyon*. İstanbul: YEM Yayın.
- Akkılıç, Y. (2002). *Bursa Ansiklopedisi* (Vol. III). İstanbul: Burdef Yayınları.
- Aksoy, F. (2011). 17. ve 18. yüzyıl Bursa Evleri Yapı Çözümlemesi. *MSGSÜ Fen Bilimleri Enstitüsü*.
- Anonim. (2008). Traditional Timber Framing- A Brief Introduction.
- Anonim. (2014). <https://vici.org/vici/18146/?lang=de>.
- Anonim. (2020). <https://www.kamu3.com/yildirim-belediyesi-500-yillik-gecmise-dayanan-isabey-mahallesinde-ta/193249/>
- Anonim. (2020). <https://www.yildirim.bel.tr/tr/projeler/isabey-mahallesi-cephe-sagliklastirma>.
- Anonim. (2021). <https://www.egoistyazar.com/makale/turk-hali-sanati-gelisimine-kisa-bir-bakis>.
- Anonim. (2022). <https://www.yildirim.bel.tr/tr/yildirim/hakkinda>.
- Anonim. (2022). <https://cevreselgostergeler.csb.gov.tr/orman-alanlarinin-agac-turlerine-gore-dagilimi-i-85785#:~:text=De%C4%9Ferlendirme%3A,%C3%BCn%C3%BC%20kara%C3%A7am%20olu%C5%9Fturmakta%C4%B1r%5Bi%5D>.
- Anonim. (2022). https://tr.wikipedia.org/wiki/Bursa%27n%C4%B1n_il%C3%A7eleri
- Anonim. (2023). <https://www.gotobursa.com.tr/tr/mekan/17-yuzyil-osmanli-evi-muzesi-256/>.
- Apak, K. (2009). Ahşap strüktürel sistem seçim modeli ve geleneksel Kıyıköy konutları üzerinde değerlendirilmesi. *MSGSÜ Fen Bilimleri Enstitüsü*.
- Aşanlı, M. (2016). *Geleneksel Yapı Teknikleri: Doğal ve Ekolojik Yapı Rehberi*. İstanbul : Yeniinsan Yayınevi.
- Atak, E. (2018). Kalem İşİ Süslemeleriyle Bir Lale Devri Eseri: Mudanya Tahir Paşa Konağı. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi* , 413-447.
- Ayengin, Ş. (2017). Mudanya Aydınşınar (H. Apostoloi) Dereköy ve Erdek Ballıpınar Kiliseleri Yapım Sistemleri ve Malzeme Karakterizasyonlarının Belirlenmesi. *Uludağ Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü*.
- Bağbancı, M. B. (2013). Examination of the failures and determination of intervention methods for historical Ottoman traditional timber houses in the Cumalıkızık Village, Bursa–Turkey. *Engineering Failure Analysis*.
- Başlılar Altun, S. (2008). Geleneksel Türk Evleri, Kullanılan Yapı Malzemeleri, Yapı Elemanları ve Yapım Sistemleri. *Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü*.
- Dürüşken, Ç. (2017). *Mimarlık Üzerine: Vitruvius*. İstanbul: Alfa Yayınları.

- Eldem, S. (1954). *Türk Evi Plan Tipleri*. İstanbul: Pulhan Matbaası.
- Evren, M. (1959). *Türk Evi'nde Çıkma*.
- Gül, T. (2011). Cam Elyaf ve Hava Sürükleyici Katkı Kullanılarak Geliştirilmiş Kerpiç. *İstanbul Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü*.
- Günay, R. (2007). *Geleneksel ahşap yapılar: Sorunları ve çözüm yolları*. İstanbul: Birsan Yayınevi.
- Hacısalıhoğlu Yaşar, F. (2013). Bursa çevresi yerleşimlerinde kırsal mimari özellikler bağlamında geleneksel ahşap yapım sistemlerinin irdelenmesi. *MSGSÜ, Fen Bilimleri Enstitüsü, Mimarlık Anabilim Dalı*.
- İ.B.B. (2009). *KUDEB Ahşap Eğitim Atölyesi Geleneksel Ahşap Yapı Uygulamaları*. İstanbul.
- ICOMOS, T. (2013). *Mimari Mirası Koruma Bildirgesi*.
- Kafesçioğlu, R. (1955). *Kuzey Batı Anadolu'da Ahşap Ev Yapıları*. İstanbul: Pulhan Matbaası.
- Karpuz, H. (1987). III. Milletlerarası Türk Folklor Kongresi Bildirileri. *Halk Mimarimizde Ahşap Yığma Çantı Yapılar*. Ankara: Başbakanlık Basımevi.
- Kaygısız, İ. (2018). <https://www.irfankaygisiz.com/2018/08/13/kral-midasin-mezari/>.
- Kuban, D. (1995). *Türk Hayatlı Evi*. İstanbul.
- Kuban, D. (2018). *Türk Ahşap Konut Mimarisi: 17-19. Yüzyıllar*. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Küçükerman, Ö. (1973). *Anadolu'daki Geleneksel Türk Evi'nde Mekan Organizasyonu Açısından Odalar*. İstanbul: Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu.
- Küçükerman, Ö. (1985). *Kendi Mekanının Arayışı İçinde Türk Evi*. İstanbul: Apa Ofset Basımevi.
- Kutlu, M., & Kutlu, L. (2022). Pazırık Kültüründe Ölü Gömme Gelenekleri ve Kurgan Mimarisine Yansımaları. *Sanat Tarihi Dergisi*.
- Nefes, E., Can, Y., & Gün, R. (2017). Samsun / Vezirköprü'de Çantı Tekniğinde İnşa Edilmiş Bir Grup Ahşap Cami. *On Dokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 129-154.
- Parlak Biçer, Ö., & Şahin, N. (2020). Geleneksel Ahşap Yapım Sistemlerinin Uygulamalar Üzerinden İncelenmesi. *Mimarlık ve Yaşam Dergisi*.
- Perker, S. (2004). Geleneksel ahşap yapılarımızda kullanım sürecinde oluşan yapı elemanı bozulmalarının Cumalıkızık örneğinde incelenmesi. *Uludağ Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü*.
- Perker, Z. (2012). Sistem Yaklaşımı Bağlamında Bir Girdi ve Sistem Olarak Geleneksel Anadolu Konutu. *e-Journal of New World Sciences Academy*.
- Perker, Z. S., & Akıncıtürk, N. (2011). Geleneksel Cumalıkızık Evlerinde Ahşap Konut Sistemi. *Uludağ Üniversitesi Mühendislik-Mimarlık Fakültesi Dergisi*.
- Şahin Güçhan, N. (2017). History and Characteristics of Construction Techniques Used in Traditional Timber Ottoman Houses. *International Journal of Architectural Heritage*.
- Saydamer, A. (2014). Türkiye'deki geleneksel ahşap yapılarda kullanılan taşıyıcı sistemlerin irdelenmesi ve Bursa örneği. *Uludağ Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü*.
- Soygeniş, M. (2014). *Yapı I-2*. İstanbul: Birsan Yayınevi.
- Tayla, H. (2007). *Geleneksel Türk mimarisinde yapı sistem ve elemanları I-II*. İstanbul: Taç Vakfı Yayınları.

- TBTK. (2021). *Dünya Kültürel Ve Doğal Mirasın Korunması Sözleşmesi*. T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanlığı.
- Tomsu, L. (1950). *Bursa Evleri*. İstanbul: İstanbul Matbaacılık.
- Tunçkol, P. (2012). Ahşap Yığma Sistem Kuruluşu ve Gelişmiş Üretim Yönteminin İncelenmesi. *Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü*.
- Tuztaş, U., & Çobancaoğlu, T. (2006). Anadolu'da Kerpicing Kullanım Geleneği ve Kerpiç Konut Yapım Sistemlerinin Karşılaştırılması. *Tasarım+Kuram*, 95-104.
- Türkçü, H. Ç. (2010). *YAPIM: ilkeler-malzemeler-yöntemler-çözümler*. İstanbul: Birsan Yayınevi.

EKLER

EK 1	2010/6450 BKKKK Kararı
EK 2	2704 Ada 15-16 Parsel Envanter Fişı
EK 3	2705 Ada 6 Parsel Envanter Fişı
EK 4	2704 Ada 19-20 Parsel Envanter Fişı
EK 5	2705 Ada 7 Parsel Envanter Fişı
EK 6	2702 Ada 11 Parsel Envanter Fişı
EK 7	2697 Ada 18 Parsel Envanter Fişı
EK 8	2704 Ada 6 Parsel Envanter Fişı
EK 9	2697 Ada 29 Parsel Envanter Fişı
EK 10	İsabey Mahallesi'ndeki Geleneksel Konutların Karşılaştırmalı Analizi
EK 11	İsabey Mahallesi'ndeki Geleneksel Konutların Mevcut Durum Analizi

20967

16.12.296

A-

16.00.1975

T.C.
KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI
Bursa Kültür Ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu

K A R A R

Toplantı Tarihi ve No 25.12.2010 / 223
Karar Tarihi ve No 25.12.2010 / 6450

Toplantı Yeri
BURSA

Bursa İli, Yıldırım ve Gürsu İlçesi sınırları dahilinde, Yıldırım ve Gürsu Belediyeleri sorumluluk sahasında, İsabey Köyü Mahallesi'ne yönelik Bursa Koruma Kurulu'nun 16.09.1998 gün ve 6656 sayılı kararı doğrultusunda gerçekleştirilen tespit çalışması ve kentsel sit alanı olarak tescil önerisinin değerlendirilmesine ilişkin Kurulumuz Müdürlüğü uzmanlarınca hazırlanan 22.10.2010 gün ve 7020 sayılı rapor okundu, ekleri ve ilgili dosyası incelendi, yapılan görüşme sonunda;

Bursa İli, Yıldırım ve Gürsu İlçesi sınırları dahilinde, Yıldırım ve Gürsu Belediyeleri sorumluluk sahasında, İsabey Köyü'nde:

a. Bursa Koruma Kurulu'nun 16.09.1998 gün ve 6656 sayılı kararıyla tescil edilen 2693 ada, 25 parseldeki doğal anıt çınar ağacının tescilinin devamına,

b. 2705 ada, 5 parselde yer alan İsabey Camii ve 2702 ada, 1 parselde yer alan İsabey Köyü Mezarlığının, korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı olarak tescil edilmesine,

c. Rapor eki listede yer alan 38 adet yapıdan 7 adedinin Kurulumuz üyelerince yerinde incelenmesinden sonra değerlendirilmesine; 31 adedinin, mimari, tarihi, estetik, mahalli değerler kapsamı içinde strüktürel, yapısal durum, malzeme, yapım teknolojisi bakımından özellikleri itibarıyla 5226 ve 3386 sayılı yasalar ile değişik 2863 sayılı yasa kapsamında korunması gerekli kültür varlığı olarak tescil edilmesine,

ç. Kentsel doku bütünlüğünün korunması amacıyla, ekli halihazır harita üzerinde sınırları belirlenen alanın, Gürsu Belediyesi sınırlarında kalan kısmı dışarıda bırakmak üzere düzeltilerek, kentsel sit olarak tescil edilmesine,

d. Kentsel sit alanına yönelik koruma amaçlı imar planı onaylanıncaya kadar geçerli olmak üzere Kentsel Sit Geçiş Dönemi Koruma Esasları ve Kullanma Şartları'nın bir sonraki toplantı gündeminde belirlenmesine karar verildi.

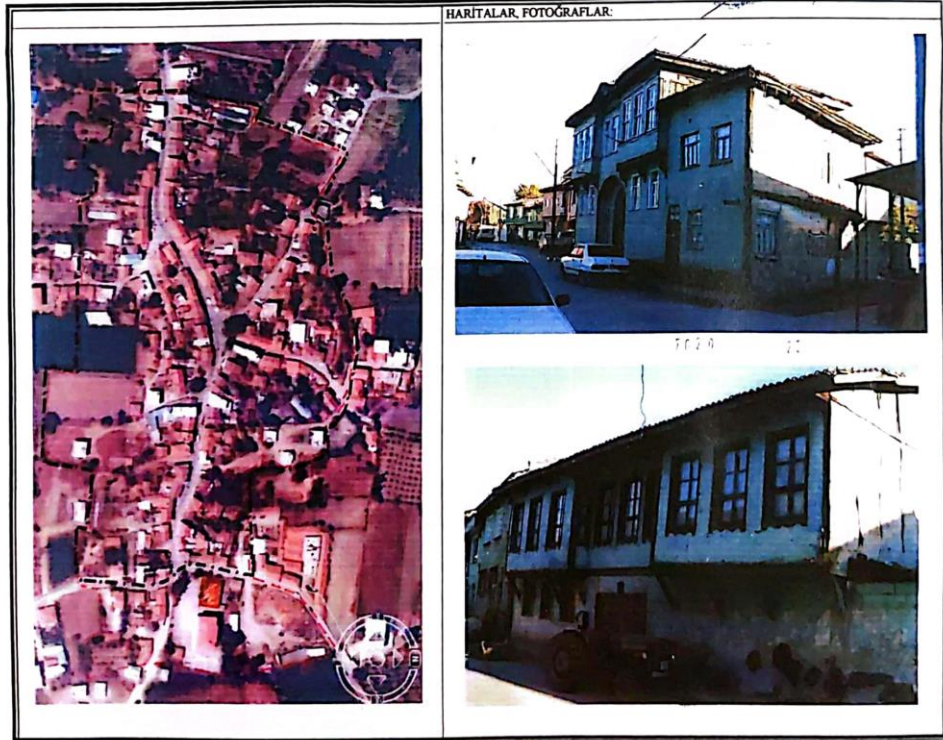
EK 2 2704 Ada 15-16 Parsel Envanter Fişi

AVRUPA KONSEYİ		DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E.		ANIT		ENVANTER NO: 6 13 11	
TÜRKİYE		KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ				HARİTA NO:	
İL: Bursa	İLÇESİ: Yıldırım	KÖYÜ: İsabey		KORUMA	ANITSAL	1	2
SOKAK VE KAPI NO: İsabey Cad. 61		KADASTRO PAFTA ADA: 2704 PARSEL: 15-16		DERECESİ	ÇEVRESEL	1	2
ADI Konut		YAPTIRAN:	YAPAN:	MİMARİ ÇAĞI: (ÜSLUP)		3	3
		YAPIM TARİHİ:	KITABE:	VAKFIYE			
GENEL TANIM: İki katlı, geleneksel konut yapısıdır.							
KORUMA DURUMU	A İYİ B ORTA C FENA	TAŞIYICI YAPI	A B C	DIŞ YAPI	A B C	ÜST YAPI	A B C
						İÇ YAPI	A B C
						SÜSLEME ELEMANLARI	A B C
						RUTUBET	A B C
						YOK	A B C
						ÖNEMLİ	A B C
VAZİYET PLANI				FOTOĞRAF			
							
GÖZLEMLER: Kullanılır durumda ancak zamana bağlı yıpranmalar gözlemlenmektedir.							

BUGÜNKÜ SAHİBİ		BAKIMINDAN SORUMLU OLMASI GEREKEN KURULUŞ: Mülkiyet Sahibi	
YAPILAN ONARIMLAR: Basit onarım kapsamında tadilat yapılmıştır.			
AYRINTILI TANIM:			
Yapı köyedeki diğer örneklerle ortak özellikler taşımaktadır. Her iki yanındaki yapılara bitişik olarak inşa edilmiştir. Mimari özellikleriyle yerel değerlere katkıda bulunmaktadır. Yapının çatısı alaturka kiremitle kapatılmıştır. Beşik çatıyla örtülmüştür. Ahşap karkas arası kerpiç dolgu olarak inşa edilmiştir. 2 katlı olup üst katta çıkma bulunmaktadır. Giriş katı berber olarak kullanılmaktadır.			
YAYIN DİZİNİ:		EKLER:	
		RAPOR	
		FOTOĞRAF	
		RÖLÖVE PROJESİ	
		RESTORASYON PROJESİ	
		HARİTA	
		KROKİ	
		KITABE	
		VAKFIYE	

EK 3 2705 Ada 6 Parsel Envanter Fişi

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D K V K E			SİT	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ				HARİTA NO:
İLİ Bursa	İLÇESİ Gürsu ve Yıldırım	KÖY: İsabey	KADASTRO		
ADI İsabey Kentsel Sit Alanı			25.12.2010 6450		
GENEL TANIM Gürsu kent merkezinden güney batı yönünde gelen İntikal Caddesi, tescilli okulun bulunduğu taşınmazın batısından keskin bir virajla batıya kıvrılmakta ve İsabey Caddesi adını almaktadır. Kararda adı geçen İsabey Caddesi, çoğunluğu bu ana caddeden cephe almış 1950'li yıllara tarihlenen yapılardan oluşmaktadır.					
ŞİMDİKİ TEHLİKELER: Yürürlükteki İmar planında bitişik nizam 3 kat olarak gösterilen alan, güney yönünden kaçak yapılaşma tehdidi altındadır.					
ŞİMDİKİ DURUM:					
SİT POTANSİYELİ: Korunması gerekli kültür varlığı özelliği gösteren tek yapılar, yoğunluk, mimari, tarihi bütünlük göstermektedir.					KORUMA DERECE: Kentsel Sit
ŞİMDİKİ KORUMA: Herhangi bir şekilde korunmamaktadır.					
ÖNERİLEN KORUMA: Kentsel sit					
YAYIN DİZİSİ:					
GÖZLEMLER:					

25.12.2010 6450

EK 4 2704 Ada 19-20 Parsel Envanter Fişi

AVRUPA KONSEVİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D K V K E		ANIT	ENVANTER NO: 8 12 10
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		HARİTA NO:	
İLİ Bursa	İLÇESİ Yıldırım	KÖYÜ İsahey	KORUMA	ANITSAL
SOKAK VE KAPI NO	KADASTRO		DERECESİ	ÇEVRESEL
İsahey Cad. 51-53	PAFTA ADA 2704 PARSEL 19-20		ÇEVREYE	AYKIRI
ADI Konut	YAPTIRAN	YAPAN	MİMARİ ÇAĞI (ÜSLUP)	
	YAPIM TARİHİ	KİTABE	VAKFIYE	

GENEL TANIM: İki katlı, geleneksel konut yapısıdır

KORUMA DURUMU	A	İYİ	TAŞIYICI YAPI	A	DIŞ YAPI	A	ÜST YAPI	A	İÇ YAPI	A	SÜSLEME ELEMANLARI	A	RUTUBET	A	YOK
	B	ORTA		B		B		B		B		B		B	İZİ VAR
	C	FENA		C		C		C		C		C		C	ÖNEMLİ

VAZİYET PLANI

FOTOĞRAF

GÖZLEMLER: Kullanılır durumda ancak zamana bağlı yıpranmalar gözlemlenmektedir.

BUGÜNKÜ SAHİBİ	BAKIMINDAN SORUMLU OLMASI GEREKEN KURULUŞ: Mülkiyet Sahibi			
YAPILAN ONARIMLAR: Basit onarım kapsamında tadilat yapılmıştır.				
AYRINTILI TANIM:	TEKNİK BİLGİLER			
Yapı köydeki diğer örneklerle ortak özellikler taşımaktadır. Her iki yanındaki yapılara bitişik olarak inşa edilmiştir.	SU			
Mimarî özellikleriyle yerel değerlere katkıda bulunmaktadır. Yapının çatısı alaturka kiremitle kapatılmıştır. Beşik çatıyla örtülmüştür. Ahşap karkas arası kerpiç dolgu olarak inşa edilmiştir. 2 katlı olup üst katta çıkma bulunmaktadır. Giriş katı dükkan olarak kullanılmaktadır.	ELEKTRİK			
	ISITMA			
	KANALİZASYON			
	ORJİNAL KULLANIMI: Konut			
	BUGÜNKÜ KULLANIMI: Konut			
	ÖNERİLEN KULLANIMI: Konut			
YAYIN DİZİNİ	EKLER:			
	RAPOR			
	FOTOĞRAF			
	RÖLÖVE PROJESİ			
	RESTORASYON PROJESİ			
	HARİTA			
	KROKİ			
	KİTABE			
	VAKFIYE			

EK 5 2705 Ada 7 Parsel Envanter Fişi

AVRUPA KONSEYİ		DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENKANVERİ D K V K E		ANIT		ENVANTER NO: 5-8		6	
TÜRKİYE		KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ				HARİTA NO:			
İLİ Bursa		İLÇESİ Yıldırım		KÖYÜ İsabey		KORUMA		ANITSAL	
SOKAK VE KAPI NO: İsabey Cad. no 21		KADASTRO PAFTA ADA: 2705 PARSEL 7				DERECESİ		ÇEVRESEL	
ADI Konut		YAPTIRAN:		YAPAN:		MİMARİ ÇAĞI (ÜSLUP)		ÇEVREYE AYKIRI	
		YAPIM TARİHİ:		KİTABE:		VAKFIYE			
GENEL TANIM İki katlı, geleneksel konut yapısıdır.									
KORUMA DURUMU		A İYİ B ORTA C FENA		TAŞIYICI YAPI A B C		DİŞ YAPI A B C		ÜST YAPI A B C	
						A İÇ YAPI B C		A SÜSLEME B ELEMANLARI C	
VAZİYET PLAN								A RUTUBET B C	
								A YÖK B İZİ VAR C ÖNEMLİ	
GÖZLEMLER: Kullanılır durumda ve bakımlı olduğu gözlemlenmektedir.									

BUGÜNKÜ SAHİBİ		BAKIMINDAN SORUMLU OLMASI GEREKEN KURULUŞ/Mülkiyet Sahibi	
YAPILAN ONARIMLAR: Basit onarım kapsamında tadilat yapılmıştır.			
AYRINTILI TANIM: Yapı köydeki diğer örneklerle ortak özellikler taşımaktadır. Her iki yanındaki yapıya bitişik şekilde inşa edilmiştir. Yapı zaman içerisinde müdahale görmüş olmasına rağmen mimari özellikleriyle yerel değerlere katkıda bulunmaktadır. Yapının çatısı alaturka kiremitle kapatılmıştır. Beşik çatıyla örtülmüştür. Ahşap karkas arası tuğla dolgu olarak inşa edilmiştir. 2 katlı olup üst katta verev çıkarmalar bulunmaktadır. Demir giriş kapısı çift kanatlıdır.		TEKNİK BİLGİLER	
		SU ELEKTRİK ISITMA KANALİZASYON	
		ORJİNAL KULLANIMI: Konut	
		BUGÜNKÜ KULLANIMI: Konut	
YAYIN DİZİNİ		ÖNERİLEN KULLANIMI: Konut	
		EKLER: RAPOR FOTOĞRAF RÖLÖVE PROJESİ RESTORASYON PROJESİ HARİTA EKOKİ KİTAP VAKFIYE	

EK 6 2702 Ada 11 Parsel Envanter Fişi

AVRUPA KONSEYİ				DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E.				ANIT		ENVANTER NO: 530 27		
TÜRKİYE				KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ								
İLİ Bursa		İLÇESİ Yıldırım		KOYU İsabey				KORUMA		ANITSAL		
										I 2 3		
SOKAK VE KAPI NO İsabey Cad. no 99				KADASTRO PAFTA ADA: 2702 PARSEL: 11				DERECESİ		ÇEVRESEL		
										I 2 3		
										ÇEVREYE AYKIRI		
										I 2 3		
ADI Konut		YAPTIRAN:		YAPAN:				MİMARİ ÇAĞI: (ÜSLUP)				
		YAPIM TARİHİ:		KİTABE:				VAKFIYE				
GENEL TANIM İki katlı, geleneksel konut yapısıdır.												
KORUMA DURUMU		A	İYİ	TAŞIYICI YAPI		A	DİŞ YAPI	ÜST YAPI		A	İÇ YAPI	
		B	ORTA			B				B	SÜSLEME ELEMENLARI	
		C	FENA			C				C	RUTUBET	
											A	YOK
											B	İZİ VAR
											C	ÖNEMLİ
VAZİYET PLANI						FOTOĞRAF						
GÖZLEMLER: Kullanılır durumda ancak zamana bağlı yıpranmalar gözlemlenmektedir.												

BUGÜNKÜ SAHİBİ		BAKIMINDAN SORUMLU OLMASI GEREKEN KURULUŞ: Mülkiyet Sahibi																			
YAPILAN ONARIMLAR: Basit onarım kapsamında tadilat yapılmıştır.																					
AYRINTILI TANIM: Yapı koydeki diğer örneklerle ortak özellikler taşımaktadır. Her iki yanındaki yapılarla bitişik olarak inşa edilmiştir. Mimari özellikleriyle yerel değerlere katkıda bulunmaktadır. Yapının çatısı alaturka kiremitle kapatılmıştır. Beşik çatıyla örtülmüştür. Ahşap karkas arası kerpiç dolgu olarak inşa edilmiştir. 2 katlıdır. Giriş kapısı çift kanatlıdır.		TEKNİK BİLGİLER <table border="1"> <tr> <td>SU</td> <td>ELEKTRİK</td> <td>ISITMA</td> <td>KANALİZASYON</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table>				SU	ELEKTRİK	ISITMA	KANALİZASYON												
		SU	ELEKTRİK	ISITMA	KANALİZASYON																
		ORJİNAL KULLANIMI: Konut																			
		BUGÜNKÜ KULLANIMI: Konut																			
ÖNERİLEN KULLANIMI: Konut																					
YAYIN DİZİNİ		EKLER: <table border="1"> <tr> <td>RAPOR</td> <td></td> </tr> <tr> <td>FOTOĞRAF</td> <td></td> </tr> <tr> <td>RÖLÖVE PROJESİ</td> <td></td> </tr> <tr> <td>RESTORASYON PROJESİ</td> <td></td> </tr> <tr> <td>HARİTA</td> <td></td> </tr> <tr> <td>KROKİ</td> <td></td> </tr> <tr> <td>KİTAPÇI</td> <td></td> </tr> <tr> <td>VAKFIYE</td> <td></td> </tr> </table>				RAPOR		FOTOĞRAF		RÖLÖVE PROJESİ		RESTORASYON PROJESİ		HARİTA		KROKİ		KİTAPÇI		VAKFIYE	
RAPOR																					
FOTOĞRAF																					
RÖLÖVE PROJESİ																					
RESTORASYON PROJESİ																					
HARİTA																					
KROKİ																					
KİTAPÇI																					
VAKFIYE																					

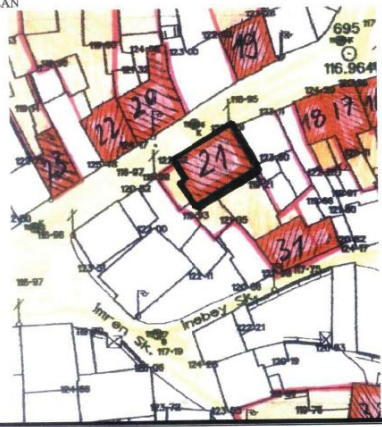
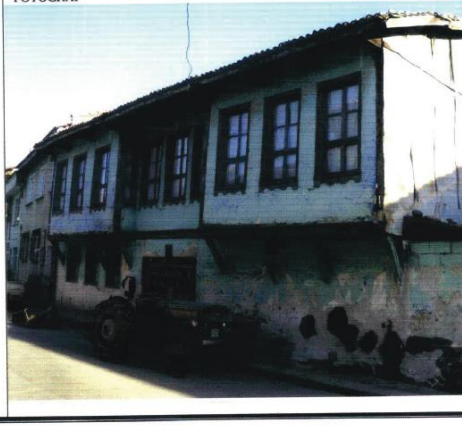
**BURSA İLİ İZBAY KÖYÜ KENTSEL BİT ALANI KORUMA AMAÇLI İMAR PLANI
MİMARİ ARAŞTIRMASI, GELENEKSEL YAPI DIŞ TESPİT FİŞİ**

[illegible]

FOTOĞRAFLAR:

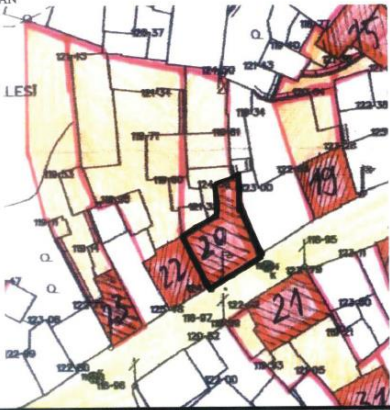
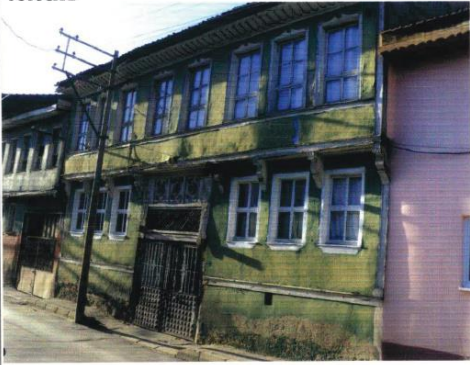

EK 8 2704 Ada 6 Parsel Envanter Fişi

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E.			ANIT	ENVANTER NO: 21 18															
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ			HARİTA NO:																
İLİ: Bursa	İLÇESİ: Yıldırım	KÖYÜ: İsabey			<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td>KORUMA</td> <td>ANITSAL</td> <td>1</td> <td>2</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>DERECESİ</td> <td>ÇEVRESEL</td> <td>1</td> <td>2</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td></td> <td>ÇEVREYE AYKIRI</td> <td>1</td> <td>2</td> <td>3</td> </tr> </table>	KORUMA	ANITSAL	1	2	3	DERECESİ	ÇEVRESEL	1	2	3		ÇEVREYE AYKIRI	1	2	3
KORUMA	ANITSAL	1	2	3																
DERECESİ	ÇEVRESEL	1	2	3																
	ÇEVREYE AYKIRI	1	2	3																
SOKAK VE KAPI NO: İsabey Cad. no 75	KADASTRO PAFTA: ADA: 2704 PARSEL: 6																			
ADI: Konut	YAPTIRAN:	YAPAN:	MİMARİ ÇAĞI: (ÜSLUP)																	
	YAPIM TARİHİ:	KİTABE:	VAKFIYE																	
GENEL TANIM: İki katlı, geleneksel konut yapısıdır.																				
KORUMA DURUMU	A İYİ B ORTA C FENA	TAŞIYICI YAPI	A DIŞ YAPI B C	ÜST YAPI	A İÇ YAPI B C															
					A SÜSLEME B ELEMANLARI C															
					A RUTUBET B C															
					A YOK B İZİ VAR C ÖNEMLİ															
VAZİYET PLAN			FOTOĞRAF																	
																				
GÖZLEMLER: Kullanılır durumda ancak zamana bağlı yıpranmalar gözlemlenmektedir.																				

BUGÜNKÜ SAHİBİ	BAKIMINDAN SORUMLU OLMASI GEREKEN KURULUŞ: Mülkiyet Sahibi		
YAPILAN ONARIMLAR: Basit onarım kapsamında tadilat yapılmıştır.			
AYRINTILI TANIM: Yapı köydeki diğer örneklerle ortak özellikler taşımaktadır. Her iki yanındaki yapılarla bitişik olarak inşa edilmiştir. Mimari özellikleriyle yerel değerlere katkıda bulunmaktadır. Yapının çatısı alaturka kiremitle kapatılmıştır. Beşik çatıyla örtülmüştür. Ahşap karkas arası kerpiç dolgulu olarak inşa edilmiştir. 2 katlı olup üst katta ikiz cumba çıkma bulunmaktadır. Giriş kapısı çift kanatlıdır.		TEKNİK BİLGİLER SU ELEKTRİK ISITMA KANALİZASYON	
		ORJİNAL KULLANIMI: Konut	
		BUGÜNKÜ KULLANIMI: Konut	
		ÖNERİLEN KULLANIMI: Konut	
YAYIN DİZİNİ:	EKLER: RAPOR FOTOĞRAF RÖLÖVE PROJESİ RESTORASYON PROJESİ HARİTA KROKİ KİTABE VAKFIYE		
		REVİZYON: / / KURUL KARARLARI 25.12.2010 6450	

EK 9 2697 Ada 29 Parsel Envanter Fişi

AVRUPA KONSEYİ		DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E.		ANIT		ENVANTER NO: 6:20 17	
TÜRKİYE		KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ				HARİTA NO:	
İli: Bursa	İlçe: Yıldırım	Köy: İsabey		KORUMA		ANITSAL	1 2 3
SOKAK VE KAPI NO: İsabey Cad. no 66		KADASTRO PAFTA: ADA: 2697 PARSEL: 29		DERECESİ		ÇEVRESEL	1 2 3
ADİ: Konut		YAPTIRAN:		YAPAN:		MİMARİ ÇAĞI: (ÜSLUP)	ÇEVREYE AYKIRI
YAPIM TARİHİ:		KİTABE:		VAKFIYE			
GENEL TANIM: İki katlı, geleneksel konut yapısıdır.							
KORUMA DURUMU	A İYİ B ORTA C FENA	TAŞIYICI YAPI	A DIŞ YAPI B C	ÜST YAPI	A İÇ YAPI B C	SÜSLEME ELEMANLARI	A RUTUBET B C
							A YOK B İZİ VAR C ÖNEMLİ
VAZİYET PLAN				FOTOĞRAF			
							
GÖZLEMLER: Kullanılır durumda ancak zamana bağlı yıpranmalar gözlemlenmektedir.							

BUGÜNKÜ SAHİBİ		BAKIMINDAN SORUMLU OLMASI GEREKEN KURULUŞ: Mülkiyet Sahibi	
YAPILAN ONARIMLAR: Basit onarım kapsamında tadilat yapılmıştır.			
AYRINTILI TANIM:		TEKNİK BİLGİLER	
Yapı köydeki diğer örneklerle ortak özellikler taşımaktadır. Her iki yanındaki yapılarla bitişik olarak inşa edilmiştir.		SU	
Mimari özellikleriyle yerel değerlere katkıda bulunmaktadır. Yapının çatısı alaturka kiremitle kapatılmıştır. Beşik çatıyla örtülmüştür. Ahşap karkas arası kerpiç dolgu olarak inşa edilmiştir. 2 katlı olup üst katta çıkma bulunmaktadır. Giriş kapısı çift kanatlıdır. Üzerinde ay yıldızlı işleme vardır.		ELEKTRİK	
		ISITMA	
		KANALİZASYON	
		ORJİNAL KULLANIMI: Konut	
		BUGÜNKÜ KULLANIMI: Konut	
		ÖNERİLEN KULLANIMI: Konut	
YAYIN DİZİNİ:		REVİZYON:	
EKLER:		KURUL KARARLARI	
RAPOR		25.12.2010 6450	
FOTOĞRAF			
RÖLÖVE PROJESİ			
RESTORASYON PROJESİ			
HARİTA			
KROKİ			
KİTABE			
VAKFIYE			

EK 10 İsabey Mahallesi'ndeki Geleneksel Konutların Karşılaştırmalı Analizi

	Konut 1	Konut 2	Konut 3	Konut 4	Konut 5	Konut 6	Konut 7
Yapımın Ada Parsel No.su	2704 Ada 15-16 Parsel	2697 Ada 18 Parsel	2702 Ada 11 Parsel	2704 Ada 19-20 Parsel	2705 Ada 6 Parsel	2697 Ada 29 Parsel	2704 Ada 6 Parsel
Yapı Fotoğrafı							
Plan Tipolojisi	Dış Sofalı	Dış Sofalı	İç Sofalı	Dış Sofalı	Dış Sofalı	Dış Sofalı	Dış Sofalı
Yapım Tekniği	Zemin kat alıpsap barıllı yığma moloz taş duvar, üst katlar alıpsap karkas arası dolgu	Zemin kat alıpsap barıllı yığma moloz taş duvar, üst kat alıpsap karkas arası kerpiç dolgu	Zemin kat alıpsap barıllı yığma moloz taş duvar, üst kat alıpsap karkas arası kerpiç dolgu	Zemin kat alıpsap barıllı yığma moloz taş duvar, üst kat alıpsap karkas arası kerpiç dolgu	Zemin kat alıpsap barıllı yığma moloz taş duvar, üst katlar alıpsap karkas arası dolgu	Zemin kat alıpsap barıllı yığma moloz taş duvar, üst kat alıpsap karkas arası kerpiç dolgu	Zemin kat alıpsap barıllı yığma moloz taş duvar, üst kat alıpsap karkas arası kerpiç dolgu
Kat Adedi	Zemin+2 Kat	Zemin+2 Kat	Zemin+2 Kat	Zemin+1 Kat	Zemin+2 Kat	Zemin+2 Kat	Zemin+1 Kat
Ana Dikme Boyutları	202-1 Mekanında Bulunan Ana Dikme 23/25 cm	101 Sofâ Mekanında Bulunan Dikme Boyutları 13/17 cm 13/13 cm	Ana Dikme 28/30 cm	Dükkan Z09 Mekanında Bulunan Dikme 24/22cm	Z01 Taşlık Mekanındaki Dikme 29/29 cm 23/25 cm	Zemin kat Taşlık mekanındaki dikme 21/20 cm	Ana Dikme 28/30 cm
Dolgu Şekli	Zemin Kat Alıpsap Karkas Arası Harman Tuğla Dolgu 102 no.lu mekanda hem kerpiç hem harman tuğla dolgu İkinci kat kerpiç dolgu malzemesi	Yapının büyük bir bölümünde kerpiç dolgu alıpsap karkas 1.katta Harman tuğla dolgu ile örtülen moloz taş duvar	Yapı kerpiç dolgu alıpsap karkas sisteminde inşa edilmiştir	Yapı kerpiç dolgu alıpsap karkas sisteminde inşa edilmiştir	Yapı kerpiç dolgu alıpsap karkas sisteminde inşa edilmiştir	Yapı kerpiç dolgu alıpsap karkas sisteminde inşa edilmiştir	Yapı kerpiç dolgu alıpsap karkas sisteminde inşa edilmiştir
Çatı Örtüsü	Besik Çatı Altınkaya Kiremiti	Kırma Çatı Altınkaya Kiremiti	Alıpsap Konstrüksiyon Kırma Çatı Sac Tıpa ile Örtülmüştür	Besik Çatı Altınkaya Kiremiti	Kırma Çatı Altınkaya Kiremiti	Besik Çatı Altınkaya Kiremiti	Besik Çatı Altınkaya Kiremiti
Çıkma var/y	Var	Yok	Yok	Var	Var	Var	Var
Merdiven Rıht ve Basamak Ölçüleri	Z Kat Kat-1 Kat Rıht yüksekliği: 21 cm Basamak genişliği: 27.5 cm 1 Kat-2 Kat Rıht yüksekliği: 20 cm Basamak genişliği: 28 cm	Z Kat Kat-1 Kat Rıht yüksekliği: 20 cm Basamak genişliği: 24 cm 1 Kat-2 Kat Rıht yüksekliği: 21 cm Basamak genişliği: 24 cm	Rıht yüksekliği: 22 cm Basamak genişliği: 27 cm	Rıht yüksekliği: 21 cm Basamak genişliği: 28 cm	Z Kat Kat-1 Kat Rıht yüksekliği: 20 cm Basamak genişliği: 24 cm 1 Kat-2 Kat Rıht yüksekliği: 22 cm Basamak genişliği: 23 cm	Z Kat Kat-1 Kat Rıht yüksekliği: 20 cm Basamak genişliği: 23 cm 1 Kat-2 Kat Rıht yüksekliği: 22 cm Basamak genişliği: 26 cm	Rıht yüksekliği: 22 cm Basamak genişliği: 24 cm

EK 11 İsabey Mahallesi'ndeki Geleneksel Konutların Mevcut Durum Analizi

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ Fen Bilimleri Enstitüsü Mimarlık Yüksek Lisans Programı Hazırlayan: Kübra Karabulut				Bursa İli Yıldırım İlçesi İsabey Mahallesi'ndeki Sivil Mimari Yapı Örneklerinin Yapım Sistemi ve Taşıyıcı Sistem Özellikleri Açısından İncelenmesi			
ENVANTER NUMARASI: 1 ADA PARSEL NO: Ada: 2705 Parsel: 11							
ENVANTER NUMARASI: 2 ADA PARSEL NO: Ada: 2705 Parsel: 10							
SOKAK ADI: İsabey Cd.				SOKAK ADI: İsabey Cd.			
İŞLEV: Konut				İŞLEV: Konut			
KAT ADEDİ:				KAT ADEDİ:			
Z	Z+1	Z+2	Z+3	Z	Z+1	Z+2	Z+3
YAPIM TEKNİĞİ:				YAPIM TEKNİĞİ:			
Ahşap Karkas Dolgu Sistem				Ahşap Karkas Dolgu Sistem			
KULLANIM DURUMU:				KULLANIM DURUMU:			
Daimi	Kısmen	Boş		Daimi	Kısmen	Boş	
HASAR DURUMU:				HASAR DURUMU:			
İyi	Orta	Kötü	Yıkılmış	İyi	Orta	Kötü	Yıkılmış
ENVANTER NUMARASI: 3 ADA PARSEL NO: Ada: 2705 Parsel: 9							
ENVANTER NUMARASI: 4 ADA PARSEL NO: Ada: 2705 Parsel: 7							
SOKAK ADI: İsabey Cd.				SOKAK ADI: İsabey Cd.			
İŞLEV: Konut				İŞLEV: Konut			
KAT ADEDİ:				KAT ADEDİ:			
Z	Z+1	Z+2	Z+3	Z	Z+1	Z+2	Z+3
YAPIM TEKNİĞİ:				YAPIM TEKNİĞİ:			
Ahşap Karkas Arası Tuğla Dolgu				Ahşap Karkas Dolgu Sistem			
KULLANIM DURUMU:				KULLANIM DURUMU:			
Daimi	Kısmen	Boş		Daimi	Kısmen	Boş	
HASAR DURUMU:				HASAR DURUMU:			
İyi	Orta	Kötü	Yıkılmış	İyi	Orta	Kötü	Yıkılmış

EK 11 İsabey Mahallesi'ndeki Geleneksel Konutların Mevcut Durum Analizi (devam)

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ Fen Bilimleri Enstitüsü Mimarlık Yüksek Lisans Programı Hazırlayan: Kübra Karabulut				Bursa İli Yıldırım İlçesi İsabey Mahallesi'ndeki Sivil Mimari Yapı Örneklerinin Yapım Sistemi ve Taşıyıcı Sistem Özellikleri Açısından İncelenmesi			
ENVANTER NUMARASI: 5 ADA PARSEL NO: Ada: 2705 Parsel: 6							
ENVANTER NUMARASI: 6 ADA PARSEL NO: Ada: 2705 Parsel: 5							
SOKAK ADI: İsabey Cd.				SOKAK ADI: İsabey Cd.			
İŞLEV: Konut				İŞLEV: İbadethane / Cami			
KAT ADEDİ: Z Z+1 Z+2 Z+3				KAT ADEDİ: Z Z+1 Z+2 Z+3			
YAPIM TEKNİĞİ: Ahşap Karkas Arası Kerpiç Dolgu				YAPIM TEKNİĞİ: Ahşap Karkas Arası Tuğla+Taş Dolgu			
KULLANIM DURUMU: Daimi Kısmen Boş				KULLANIM DURUMU: Daimi Kısmen Boş			
HASAR DURUMU: İyi Orta Kötü Yıkılmış				HASAR DURUMU: İyi Orta Kötü Yıkılmış			
ENVANTER NUMARASI: 7 ADA PARSEL NO: Ada: 2705 Parsel: 43							
ENVANTER NUMARASI: 8 ADA PARSEL NO: Ada: 2695 Parsel: 15							
SOKAK ADI: İsabey Cd.				SOKAK ADI: İsabey Cd.			
İŞLEV: Konut				İŞLEV: Konut			
KAT ADEDİ: Z Z+1 Z+2 Z+3				KAT ADEDİ: Z Z+1 Z+2 Z+3			
YAPIM TEKNİĞİ: Ahşap Karkas Arası Kerpiç Dolgu				YAPIM TEKNİĞİ: Ahşap Karkas Arası Kerpiç Dolgu			
KULLANIM DURUMU: Daimi Kısmen Boş				KULLANIM DURUMU: Daimi Kısmen Boş			
HASAR DURUMU: İyi Orta Kötü Yıkılmış				HASAR DURUMU: İyi Orta Kötü Yıkılmış			

EK 11 İsabey Mahallesi'ndeki Geleneksel Konutların Mevcut Durum Analizi (devam)

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ Fen Bilimleri Enstitüsü Mimarlık Yüksek Lisans Programı Hazırlayan: Kübra Karabulut				Bursa İli Yıldırım İlçesi İsabey Mahallesi'ndeki Sivil Mimari Yapı Örneklerinin Yapım Sistemi ve Taşıyıcı Sistem Özellikleri Açısından İncelenmesi			
ENVANTER NUMARASI: 9				ENVANTER NUMARASI: 10			
ADA PARSEL NO:				ADA PARSEL NO:			
Ada: 2704				Ada: 2704			
Parsel: 25				Parsel: 19-20			
SOKAK ADI: İsabey Cd.				SOKAK ADI: İsabey Cd.			
İŞLEV: Konut				İŞLEV: Konut			
KAT ADEDİ:				KAT ADEDİ:			
Z	Z+1	Z+2	Z+3	Z	Z+1	Z+2	Z+3
YAPIM TEKNİĞİ:				YAPIM TEKNİĞİ:			
Ahşap Karkas Dolgu Sistem				Ahşap Karkas Dolgu Sistem			
KULLANIM DURUMU:				KULLANIM DURUMU:			
Daimi		Kısmen	Boş	Daimi		Kısmen	Boş
HASAR DURUMU:				HASAR DURUMU:			
İyi	Orta	Kötü	Yıkılmış	İyi	Orta	Kötü	Yıkılmış
ENVANTER NUMARASI: 11				ENVANTER NUMARASI: 12			
ADA PARSEL NO:				ADA PARSEL NO:			
Ada: 2704				Ada: 2704			
Parsel: 15-16				Parsel: 14			
SOKAK ADI: İsabey Cd.				SOKAK ADI: İsabey Cd.			
İŞLEV: Ticari				İŞLEV: Konut			
KAT ADEDİ:				KAT ADEDİ:			
Z	Z+1	Z+2	Z+3	Z	Z+1	Z+2	Z+3
YAPIM TEKNİĞİ:				YAPIM TEKNİĞİ:			
Ahşap Karkas Arası Kerpiç Dolgu				Ahşap Karkas Arası Kerpiç Dolgu			
KULLANIM DURUMU:				KULLANIM DURUMU:			
Daimi		Kısmen	Boş	Daimi		Kısmen	Boş
HASAR DURUMU:				HASAR DURUMU:			
İyi	Orta	Kötü	Yıkılmış	İyi	Orta	Kötü	Yıkılmış

EK 11 İsabey Mahallesi'ndeki Geleneksel Konutların Mevcut Durum Analizi (devam)

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ Fen Bilimleri Enstitüsü Mimarlık Yüksek Lisans Programı Hazırlayan: Kübra Karabulut				Bursa İli Yıldırım İlçesi İsabey Mahallesi'ndeki Sivil Mimari Yapı Örneklerinin Yapım Sistemi ve Taşıyıcı Sistem Özellikleri Açısından İncelenmesi			
ENVANTER NUMARASI: 13 ADA PARSEL NO: Ada: 2704 Parsel: 13							
ENVANTER NUMARASI: 14 ADA PARSEL NO: Ada: 2704 Parsel: 6							
SOKAK ADI: İsabey Cd.				SOKAK ADI: İsabey Cd.			
İŞLEV: Konut				İŞLEV: Konut			
KAT ADEDİ: Z Z+1 Z+2 Z+3				KAT ADEDİ: Z Z+1 Z+2 Z+3			
YAPIM TEKNİĞİ: Ahşap Karkas Dolgu Sistem				YAPIM TEKNİĞİ: Ahşap Karkas Arası Kerpiç Dolgu			
KULLANIM DURUMU: Daimi Kısmen Boş				KULLANIM DURUMU: Daimi Kısmen Boş			
HASAR DURUMU: İyi Orta Kötü Yıkılmış				HASAR DURUMU: İyi Orta Kötü Yıkılmış			
ENVANTER NUMARASI: 15 ADA PARSEL NO: Ada: 2688 Parsel: 287							
ENVANTER NUMARASI: 16 ADA PARSEL NO: Ada: 2688 Parsel: 284							
SOKAK ADI: İsabey Cd.				SOKAK ADI: 2. İlkbahar Sokak			
İŞLEV: Ticari				İŞLEV: Konut			
KAT ADEDİ: Z Z+1 Z+2 Z+3				KAT ADEDİ: Z Z+1 Z+2 Z+3			
YAPIM TEKNİĞİ: Ahşap Karkas Dolgu Sistem				YAPIM TEKNİĞİ: Ahşap Karkas Dolgu Sistem			
KULLANIM DURUMU: Daimi Kısmen Boş				KULLANIM DURUMU: Daimi Kısmen Boş			
HASAR DURUMU: İyi Orta Kötü Yıkılmış				HASAR DURUMU: İyi Orta Kötü Yıkılmış			
Not: Alt kat ticari amaçla kullanılıyor, üst kat harap							

EK 11 İsabey Mahallesi'ndeki Geleneksel Konutların Mevcut Durum Analizi (devam)

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ Fen Bilimleri Enstitüsü Mimarlık Yüksek Lisans Programı Hazırlayan: Kübra Karabulut				Bursa İli Yıldırım İlçesi İsabey Mahallesi'ndeki Sivil Mimari Yapı Örneklerinin Yapım Sistemi ve Taşıyıcı Sistem Özellikleri Açısından İncelenmesi			
ENVANTER NUMARASI: 17 ADA PARSEL NO: Ada: 2697 Parsel: 21							
ENVANTER NUMARASI: 18 ADA PARSEL NO: Ada: 2697 Parsel: 27							
SOKAK ADI: İsabey Cd.				SOKAK ADI: İsabey Cd.			
İŞLEV: Konut				İŞLEV: Konut			
KAT ADEDİ: Z Z+1 Z+2 Z+3				KAT ADEDİ: Z Z+1 Z+2 Z+3			
YAPIM TEKNİĞİ: Ahşap Karkas Dolgu Sistem				YAPIM TEKNİĞİ: Ahşap Karkas Dolgu Sistem			
KULLANIM DURUMU: Daimi Kısmen Boş				KULLANIM DURUMU: Daimi Kısmen Boş			
HASAR DURUMU: İyi Orta Kötü Yıkılmış				HASAR DURUMU: İyi Orta Kötü Yıkılmış			
ENVANTER NUMARASI: 19 ADA PARSEL NO: Ada: 2697 Parsel: 29							
ENVANTER NUMARASI: 20 ADA PARSEL NO: Ada: 2697 Parsel: 30							
SOKAK ADI: İsabey Cd.				SOKAK ADI: İsabey Cd.			
İŞLEV: Konut				İŞLEV: Konut			
KAT ADEDİ: Z Z+1 Z+2 Z+3				KAT ADEDİ: Z Z+1 Z+2 Z+3			
YAPIM TEKNİĞİ: Ahşap Karkas Arası Kerpiç Dolgu				YAPIM TEKNİĞİ: 			
KULLANIM DURUMU: Daimi Kısmen Boş				KULLANIM DURUMU: Daimi Kısmen Boş			
HASAR DURUMU: İyi Orta Kötü Yıkılmış				HASAR DURUMU: İyi Orta Kötü Yıkılmış			

EK 11 İsabey Mahallesi'ndeki Geleneksel Konutların Mevcut Durum Analizi (devam)

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ Fen Bilimleri Enstitüsü Mimarlık Yüksek Lisans Programı Hazırlayan: Kübra Karabulut				Bursa İli Yıldırım İlçesi İsabey Mahallesi'ndeki Sivil Mimari Yapı Örneklerinin Yapım Sistemi ve Taşıyıcı Sistem Özellikleri Açısından İncelenmesi			
ENVANTER NUMARASI: 21 ADA PARSEL NO: Ada: 2697 Parsel: 32							
ENVANTER NUMARASI: 22 ADA PARSEL NO: Ada: 2697 Parsel: 37							
SOKAK ADI: İsabey Cd.				SOKAK ADI: İsabey Cd.			
İŞLEV: Konut				İŞLEV: Konut			
KAT ADEDİ:				KAT ADEDİ:			
Z	Z+1	Z+2	Z+3	Z	Z+1	Z+2	Z+3
YAPIM TEKNİĞİ:				YAPIM TEKNİĞİ:			
Ahşap Karkas Arası Kerpiç Dolgu				Ahşap Karkas Arası Kerpiç Dolgu			
KULLANIM DURUMU:				KULLANIM DURUMU:			
Daimi	Kısmen	Boş		Daimi	Kısmen	Boş	
HASAR DURUMU:				HASAR DURUMU:			
İyi	Orta	Kötü	Yıkılmış	İyi	Orta	Kötü	Yıkılmış
ENVANTER NUMARASI: 23 ADA PARSEL NO: Ada: 2697 Parsel: 46							
ENVANTER NUMARASI: 24 ADA PARSEL NO: Ada: 2697 Parsel: 48-49							
SOKAK ADI: İsabey Cd.				SOKAK ADI: İsabey Cd.			
İŞLEV: Konut				İŞLEV: Konut			
KAT ADEDİ:				KAT ADEDİ:			
Z	Z+1	Z+2	Z+3	Z	Z+1	Z+2	Z+3
YAPIM TEKNİĞİ:				YAPIM TEKNİĞİ:			
Ahşap Karkas Arası Dolgulu				Ahşap Karkas Arası Dolgulu			
KULLANIM DURUMU:				KULLANIM DURUMU:			
Daimi	Kısmen	Boş		Daimi	Kısmen	Boş	
HASAR DURUMU:				HASAR DURUMU:			
İyi	Orta	Kötü	Yıkılmış	İyi	Orta	Kötü	Yıkılmış

EK 11 İsabey Mahallesi'ndeki Geleneksel Konutların Mevcut Durum Analizi (devam)

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ Fen Bilimleri Enstitüsü Mimarlık Yüksek Lisans Programı Hazırlayan: Kübra Karabulut				Bursa İli Yıldırım İlçesi İsabey Mahallesi'ndeki Sivil Mimarî Yapı Örneklerinin Yapım Sistemi ve Taşıyıcı Sistem Özellikleri Açısından İncelenmesi					
ENVANTER NUMARASI: 25 ADA PARSEL NO: Ada: 2697 Parsel: 51						ENVANTER NUMARASI: 26 ADA PARSEL NO: Ada: 2697 Parsel: 18			
SOKAK ADI: İsabey Cd.				SOKAK ADI: İyigün Sk.					
İŞLEV: Konut				İŞLEV: Konut					
KAT ADEDİ: Z Z+1 Z+2 Z+3				KAT ADEDİ: Z Z+1 Z+2 Z+3					
YAPIM TEKNİĞİ: Ahşap Karkas Arası Dolgulu Sistem				YAPIM TEKNİĞİ: Ahşap Karkas Arası Kerpiç Dolgu					
KULLANIM DURUMU: Daimi Kısmen Boş				KULLANIM DURUMU: Daimi Kısmen Boş					
HASAR DURUMU: İyi Orta Kötü Yıkılmış				HASAR DURUMU: İyi Orta Kötü Yıkılmış					
ENVANTER NUMARASI: 27 ADA PARSEL NO: Ada: 2695 Parsel: 43-44						ENVANTER NUMARASI: 28 ADA PARSEL NO: Ada: 2695 Parsel: 33			
SOKAK ADI: 2. İlkbahar Sk.				SOKAK ADI: İsabey Cd.					
İŞLEV: Konut				İŞLEV: Konut					
KAT ADEDİ: Z Z+1 Z+2 Z+3				KAT ADEDİ: Z Z+1 Z+2 Z+3					
YAPIM TEKNİĞİ: Ahşap Karkas Arası Dolgulu Sistem				YAPIM TEKNİĞİ: Ahşap Karkas Arası Dolgulu Sistem					
KULLANIM DURUMU: Daimi Kısmen Boş				KULLANIM DURUMU: Daimi Kısmen Boş					
HASAR DURUMU: İyi Orta Kötü Yıkılmış				HASAR DURUMU: İyi Orta Kötü Yıkılmış					

EK 11 İsabey Mahallesi'ndeki Geleneksel Konutların Mevcut Durum Analizi (devam)

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ Fen Bilimleri Enstitüsü Mimarlık Yüksek Lisans Programı Hazırlayan: Kübra Karabulut				Bursa İli Yıldırım İlçesi İsabey Mahallesi'ndeki Sivil Mimari Yapı Örneklerinin Yapım Sistemi ve Taşıyıcı Sistem Özellikleri Açısından İncelenmesi			
ENVANTER NUMARASI: 29 ADA PARSEL NO: Ada: 2702 Parsel: 13-14							
ENVANTER NUMARASI: 30 ADA PARSEL NO: Ada: 2702 Parsel: 12							
SOKAK ADI: İsabey Cd.				SOKAK ADI: İsabey Cd.			
İŞLEV: Konut				İŞLEV: Konut			
KAT ADEDİ:				KAT ADEDİ:			
Z Z+1 Z+2 Z+3				Z Z+1 Z+2 Z+3			
YAPIM TEKNİĞİ:				YAPIM TEKNİĞİ:			
Ahşap Karkas Arası Dolgulu Sistem							
KULLANIM DURUMU:				KULLANIM DURUMU:			
Daimi Kısmen Boş				Daimi Kısmen Boş			
HASAR DURUMU:				HASAR DURUMU:			
İyi Orta Kötü Yıkılmış				İyi Orta Kötü Yıkılmış			
ENVANTER NUMARASI: 31 ADA PARSEL NO: Ada: 2703 Parsel: 3							
ENVANTER NUMARASI: 32 ADA PARSEL NO: Ada: 2704 Parsel: 6							
SOKAK ADI: İmren Sk.				SOKAK ADI: İsabey Cd.			
İŞLEV: Konut				İŞLEV: Konut			
KAT ADEDİ:				KAT ADEDİ:			
Z Z+1 Z+2 Z+3				Z Z+1 Z+2 Z+3			
YAPIM TEKNİĞİ:				YAPIM TEKNİĞİ:			
Ahşap Karkas Arası Tuğla+Kerpiç Dolgulu Sistem							
KULLANIM DURUMU:				KULLANIM DURUMU:			
Daimi Kısmen Boş				Daimi Kısmen Boş			
HASAR DURUMU:				HASAR DURUMU:			
İyi Orta Kötü Yıkılmış				İyi Orta Kötü Yıkılmış			

EK 11 İsabey Mahallesi'ndeki Geleneksel Konutların Mevcut Durum Analizi (devam)

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ Fen Bilimleri Enstitüsü Mimarlık Yüksek Lisans Programı Hazırlayan: Kübra Karabulut				Bursa İli Yıldırım İlçesi İsabey Mahallesi'ndeki Sivil Mimari Yapı Örneklerinin Yapım Sistemi ve Taşıyıcı Sistem Özellikleri Açısından İncelenmesi			
ENVANTER NUMARASI: 33 ADA PARSEL NO: Ada: 2702 Parsel: 11				ENVANTER NUMARASI: ADA PARSEL NO: Ada: Parsel:			
SOKAK ADI: İsabey Cd.				SOKAK ADI:			
İŞLEV: Konut				İŞLEV: Konut			
KAT ADEDİ: Z Z+1 Z+2 Z+3				KAT ADEDİ: Z Z+1 Z+2 Z+3			
YAPIM TEKNİĞİ: Ahşap Karkas Arası Kerpiç+Tuğla Dolgu Sistem				YAPIM TEKNİĞİ:			
KULLANIM DURUMU: Daimi Kısmen Boş				KULLANIM DURUMU: Daimi Kısmen Boş			
HASAR DURUMU: İyi Orta Kötü Yıkılmış				HASAR DURUMU: İyi Orta Kötü Yıkılmış			
ENVANTER NUMARASI: ADA PARSEL NO: Ada: Parsel:				ENVANTER NUMARASI: ADA PARSEL NO: Ada: Parsel:			
SOKAK ADI:				SOKAK ADI:			
İŞLEV: Konut				İŞLEV:			
KAT ADEDİ: Z Z+1 Z+2 Z+3				KAT ADEDİ: Z Z+1 Z+2 Z+3			
YAPIM TEKNİĞİ:				YAPIM TEKNİĞİ:			
KULLANIM DURUMU: Daimi Kısmen Boş				KULLANIM DURUMU: Daimi Kısmen Boş			
HASAR DURUMU: İyi Orta Kötü Yıkılmış				HASAR DURUMU: İyi Orta Kötü Yıkılmış			